דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
עיתון פועלי ארץ ישראל
מייסד ועורך ראשון ברל כצנלסון ז"ל

יום חמישי, כ"ג בחשון תשמ"ט, 3 בנובמבר 1988 ● גליון 19560

● המחיר 1.40 ש"ח (כולל מע"מ), באילת 1.25 ש"ח

היום בדבר
● האדונים החדשים/יצחק בן־נר
● לא אסון, אבל קצת גרוע מזה/טדי פרויס
● מסמר אחרון/טובה צימוקי
● מיניראיון עם טדי קולק/דניאל בן־סימון
● הצד המיסטי של ההצבעה/שבת וייס
● בורסה וכלכלה (עמ' 4־5), עכשיו (10), ספורט (11) בידור (12)

מזג האוויר

(ע). – התחזית להיום: מעונן חלקית. אפשרות לגשם מקומי בעיקר בצפון הארץ.
הטמפרטורות: ירושלים 8 עד 19, תל אביב 14 עד 26, חיפה 14 עד 24, רמת הגולן 9 עד 19, צפת 9 עד 16, טבריה 14 עד 27, עפולה 9 עד 25, השומרון 10 עד 19, נתב"ג 13 עד 24, יריחו 14 עד 27, עזה 16 עד 24, באר שבע 16 עד 24, אילת 18 עד 29 מעלות.

הדתיים לפגישות עם צוותי המערך והליכוד: „התיקון לחוק מיהו יהודי – תנאי בל יעבור"

חוגים ב„עבודה", וכן רצ ו„שינוי" קוראים לפרס להפסיק המגעים עם המפלגות הדתיות וללכת לאופוזיציה ● מפ"ם תומכת בממשלה צרה עם הדתיים ● המערך נועד עם רפול

חלוקת המנדטים *

מפלגה	מנדטים	באחוזים
ליכוד	39	30.7
מערך	38	29.4
ש"ס	6	4.8
מפד"ל	5	4.1
אגו"י	5	4.6
חד"ש	5	4.1
רצ	5	4.2
מפ"ם	3	2.6
התחיה	3	2.8
מתקדמת	2	1.7
דגל התורה	2	1.5
מולדת	2	1.9
שינוי־מרכז	2	1.7
צומת	2	1.8
הדמוקרטית	1	1.1

★ הטבלה מבוססת על בדיקת 99.9 אחוז מקולות המצביעים, אתמול בשעות אחר הצהריים בוועדת הבחירות המרכזית, ואינה כוללת את קולות החיילים. כל הקלפיות שבהן הצביעו בצה"ל, בכל השיט בלב ים ולהבדיל – בבתי הסוהר ובבתי המעצר בישראל, כבר הגיעו לאשכנת הבחירות המרכזית בירושלים. [illegible] [illegible] הקולות הפסולים והקולות שניתנו לרשימות שלא עברו את אחוז החסימה, עד אחרי ספירת כל קולות החיילים, הימאים והאסירים.
[illegible] כי קולות החיילים ישנו את יחסי הכוחות שבין המפלגות הגדולות, ואפשר שמספר המנדטים של הדתיים [illegible]

מגעים סיבוב ראשון

פרץ עם פרס, פרץ עם שמיר (משמאל); נציגי ה'אגודה' בדרך לפרס, שאקי מתחבק עם פרוש – יש להם סיבה לשמוח (מימין) צילומים: יצחק הררי

מאת יקיר צור, סופר המדיני של „דבר"

נציגי המפלגות הדתיות ישובו וייפגשו היום עם צוות המשא ומתן הקואליציוני של הליכוד, בראשותו של השר דוד לוי, ויציגו בפניהם את דרישותיהם לתפקידים ותיקים ותביעותיהם מההסכם הקואליציוני.

אתמול קיימו נציגי ארבע המפלגות הדתיות סיבוב שיחות ראשון עם יצחק שמיר וצוות המשא ומתן של הליכוד, ועם שמעון פרס וצוות המשא ומתן של המערך. במהלך הפגישות הציגו עמדות ותביעות ראשוניות. בתום סידרת השיחות הדגישו נציגי כל המפלגות הדתיות שהמשא ומתן עדיין פתוח ואין להם, בשלב זה, כל מחויבות למפלגה זו או אחרת. כולם הדגישו את חשיבותו של התיקון לחוק „מיהו יהודי", כתנאי בל יעבור לשותפות בקואליציה.

נציגי המפד"ל היו הראשונים שהגיעו לפגישה עם יצחק שמיר במשרד ראש הממשלה בירושלים. נציגי המפד"ל, ובראשם פרופ' אבנר שאקי, דיברו על חידוש תנופת ההתנחלות ביהודה, שומרון וחבל עזה, ודרשו נסיגה מתוכנית האוטונומיה, שפירושה, לטענתם, חנק הישובים היהודים ביו"ש. שמיר אמר כי הליכוד לא יסוג ממחויבותו לתוכנית האוטונומיה. נציגי המפד"ל הביעו את רצונם לקבל לידיהם את תיק החינוך ותיק הדתות.

הבאים בתור היו נציגי ש"ס ובראשם הרב יצחק פרץ, הרב אריה דרעי. נציגי ש"ס הציגו דרישות לחקיקה דתית נרחבת, בין היתר חוק ההמרה, חוק בתי הדין הרבניים, והחזרת הסטאטוס קוו הדתי, שלטענתם כורסם בשנים האחרונות, לקדמותו. בפגישה עם שמיר לא הועלתה שאלת התיקים שמבקשת ש"ס לקבל, אולם נודע כי ש"ס מבקשת לעצמה שלושה תיקים: תיק הפנים, תיק הבינוי והשיכון ותיק החינוך או עבודה ורווחה. בתום פגישותיו עם יצחק שמיר ושמעון פרס, הדגיש הרב יצחק פרץ כי כל האפשרויות עדיין פתוחות, וכי „לא רק הליכוד יכול, גם המערך יכול להרכיב את הקואליציה". פרץ הדגיש כי מרבית ההישגים של הציבור הדתי הושגו דווקא בזמן ממשלות המערך ולפיכך אין לשלול על הסף שותפות קואליציונית עם המערך.

נציגי אגודת ישראל הציגו בפני שמיר דרישות לחקיקה דתית, בראש ובראשונה חוק „מיהו יהודי", השבת הסאטוס קוו הדתי בנושא השבת וסילוק הקיפוח התקציבי כלפי הישיבות, בתי הספר וגני הילדים של אגודת־ישראל. נציגי אגודת ישראל לא הציגו בשלב זה דרישות לתיקים בממשלה, מאחר ונושא זה חייב להידון תחילה במועצת גדולי התורה. בתום הפגישה עם יצחק שמיר אמר הרב מנחם פרוש כי אחד הנושאים שהועלו בפגישה היה כיצד להכסיח שהפעם, שלא כפי שאירע בקדנציה שעברה, יקויימו ההבטחות עליהן הוסכם בהסכם הקואליציוני.

את המפלגה החרדית החדשה, „דגל התורה", ייצגו במפגש עם שמיר ארבעת חברי ההנהלה הרוחנית שבחרה על ידי הרב שך. נציגי המפלגה, הרב אברהם רביץ והרב משה גפני, המתינו בחוץ. בפגישה הועלה בעיקר נושא הצביון היהודי של מדינת ישראל. נציגי „דגל התורה" לא העלו, בשלב זה, דרישה לתיק בממשלה, אולם רמזו על האפשרות שיהיו מעוניינים בתיק החינוך.

מאת עליזה וולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

חוגים במפלגת העבודה, ובראשם מזכ"ל המפלגה, עוזי ברעם, וכן השותפות המבקשות למפלגת העבודה, רצ ו„שינוי" קוראים לשמעון פרס להפסיק את מגעיו עם המפלגות החרדיות־דתיות וללכת לאופוזיציה לוחמת. מפ"ם, לעומת זאת, תומכת בממשלה צרה עם הדתיים.

אתמול קיים הצוות בראשות פרס מגעים עם נציגי כל המפלגות החרדיות־דתיות בניסיון לבחון את האפשרויות להקמת ממשלה צרה בראשות המערך.

„האופציה של מפלגת העבודה היא להגיע לאופוזיציה בצורה מכובדת או בצורה מבוזה", אמר אתמול מזכ"ל „העבודה" ל„דבר", שהדגיש, כי הוא לא היה מנהל משא ומתן עם המפלגות החרדיות־דתיות ולכן גם אינו משתתף במגעים איתן. „האמונה שלי שהמו"מ עם המפלגות הדתיות יסתיים בקואליציה שואפת לאפס", אמר הח"כ ברעם.

צוות המו"מ של המערך, פרס שחל, אהרן הריליך נפגש אתמול עם משלחת של 'צומת', שהשתתפו בה רפאל איתן, יואש צידון (צ'אטו), יעקב סוביה ויעל מיכאלי. השיחה הוגדרה 'שיחת הבהרה'. לא נמסרו פרטים. ל'דבר' נודע כי השיחה עם צוות המו"מ של הליכוד היום תהיה גם היא שיחת הבהרה בלבד, ו'צומת' תקיים בימים הקרובים דיון על אפשרות השתתפותה בממשלה עם 18 ח"כים חרדיים ודתיים.

רצ קראה אתמול לשמעון פרס להודיע על הליכה לאופוזיציה גדולה ולוחמת להצלת הדמוקרטיה בישראל, לאחר שהתברר סופית

(המשך בעמוד 2)

התק"ם ימליץ למערך: עדיפה ישיבה באופוזיציה על אחדות

אווירת אכזבה וחשש לעתידה הכלכלי של התנועה הקיבוצית בצד עידוד מתוצאות הצבעת הקיבוצים

מאת שמעון וייס, סופר „דבר"

התנועה הקיבוצית המאוחדת תתכנס ביום א' לישיבה כדי לדון בתוצאות הבחירות ובמסקנות שיש להסיק במפלגת העבודה ובתנועה הקיבוצית בעקבות תוצאות הבחירות.

אווירה של אכזבה מעורבת בחששות לעתיד הכלכלי של התנועה הקיבוצית וההתיישבות בכלל שוררת בתק"ם בעקבות התוצאות, ונוכח האפשרות הריאלית שהליכוד והדתיים ירכיבו את הממשלה הבאה.

באחדה לא רשמי נמסר אתמול מצמרת התק"ם כי זו תתנגד לממשלת אחדות לאומית, אם זו תוצע למערך, או שהוא עצמו יציע. התנגדות זו תובא לידיעת שמעון פרס וצמרת המערך לאחר שתתקבל כהחלטה רשמית של התק"ם.

למרות האכזבה הרבה מתוצאות הבחירות שאבו אתמול בתק"ם מעט עידוד מההצבעה של קיבוצי התנועה. מתברר, כי למרות החששות לא איבד המערך מכוחו בתק"ם ומספר תומכיו בתק"ם הגיעו ל־81.3 אחוז, בדומה מאוד לבחירות הקודמות, אף כי נציגת התק"ם, ח"כ עדנה סולודר, מוצבת במקום ה־39, ולפיכך לא תיכנס. רצ, שאיימה לנגוס נתח גדול ממצביעי המערך בתק"ם ירדה במעט ורשמה לעצמה 7.8 אחוזים ממצביעי התק"ם, לעומת 8.5 אחוזים בבחירות הקודמות. מפ"ם השיגה בקיבוצי התק"ם ארבעה אחוזים, מפלגות הימין השיגו קצת פחות מארבעה אחוזים. שאר המפלגות, בהן גם הדתיות, צברו בתק"ם כ־5 אחוזים.

באופן לא רשמי הובעה בתק"ם הדעה כי על המערך ללכת לאופוזיציה ולשרת משם את המדינה, שכן זוהי החלטת הבוחר, ובמקביל יש לעשות בדק בית רציני במפלגה לקראת הבחירות הבאות. בכל מקרה ימליצו ראשי התק"ם בפני צמרת המפלגה להימנע מכניסה לקואליציה הדתית.

מיידה אבנים בן עשרים נורה ונהרג בפתח ביתו בקלקיליה; אמו נפצעה

17 נפצעו בשטחים ביום השביתה הכללית לציון הכרזת בלפור

מאת דני רובינשטיין, סופר „דבר"

צעיר נהרג אתמול בקלקיליה ו־17 נפצעו בגדה ובעזה ביום של שביתה כללית לציון יום השנה להצהרת בלפור.

הצעיר ההרוג הוא ג'לאל פיומי, בן 20, שלקח, ככל הנראה, חלק בידויי האבנים ברחובות קלקיליה. מקורות ערבים מסרו כי חיילים רדפו אחריו עד לפתח ביתו ושם ניסתה אימו לגונן עליו בשעה שהוא נאבק עם החיילים. הוא נורה במספר קליעים ומת במקום. אימו נורתה בידה ואושפזה בבית־החולים 'מאיר' בכפר־סבא. מקורות צבאיים מסרו כי פיומי ניסה לחטוף נשק מאחד החיילים.

בעוד תקריות בקלקיליה נפצעו אתמול שלושה צעירים מירי.

בשכם נפצעו אתמול חמישה צעירים, ביניהם צעירה אחת. התקריות היו בעיקר במחנות הפליטים בלאטה ועין בית־אלמא והוטל עליהם עוצר. גם על קלקיליה הוטל עוצר.

בשכם נפצע גם חייל צה"ל באורח בינוני והובהל לבית־החולים.

עוד תקריות היו בחברון, שם נפצע צעיר מירי, ביאטה, בטול כרם וברמאללה.

מעזה נמסר על תשעה פצועים ועל עוצר שהוטל על מחנות שאטי, ג'באליה, נוצייראת, אל־בריג', מע'אזי, מחנה דיר אל־בלח ומחנה הפליטים של האן־יונס ועל העיירה רפיח.

תקריות במזרח ירושלים

(ע).- גם במזרח ירושלים אירעו מספר תקריות. בתקרית אחת שארעה אתמול אחר הצהריים הותקפו שוטרים בכפר ג'אבל מוכבר במזרח העיר. הדבר היה במהלך פעילות שוטרים, שניסו לעצור חשוד לחקירה. צעירים מהכפר ניסו לחטוף נשק משוטר משמר הגבול. במהלך פיזור ההפגנה נורו מספר יריות באוויר ושמונה ערבים נעצרו לחקירה.

סמוך לשעה 20.30 הושלכה אבן על אוטובוס אגד שנסע בקו מספר 1 סמוך לאולמי 'שולחן דוד' במערב העיר. איש לא נפגע.

בצה"ל מבררים שמועה, כאילו היכו שלושה חיילים תיירת מצרית מאלכסנדריה המתאכסנת בהאן־יונס. מקורות ערבים מסרו כי סועאד אבו נאצר, בת 43 מאלכסנדריה, המתארחת אצל בנה בהאן־יונס, הוכתה בידי חיילים, כאשר נקלעה להפרות סדר בשוק האן־יונס. התיירת נחבלה ברגלה וטופלה בידי ד"ר מוחמד האשם אבו אל עבין בבית־החולים 'נאצר' בעיר.

מקורות ערביים ציינו, שהמזכיר השני בשגרירות מצרים בישראל התעניין בבית החולים במצבה של התיירת ושיגר מכתב מחאה על הכאתה לשר החוץ שמעון פרס.

נציג דובר צה"ל בעזה מסר בתגובה, שהמקרה לא מוכר לשלטונות הצבא ועתה נערכת בדיקה בעניין.

התנדבו בקלקיליה

כח מילואים אשר סיים אתמול, יום הצהרת בלפור, את שירותו הפעיל בקלקיליה, החליט להתנדב על כל חייליו ליממה נוספת של שירות נוכח העומס הרב המוטל על יחידות צה"ל בקלקיליה ובכלל.

קציני צה"ל מביעים סיפוק והערכה רבה למעשה ההתנדבות יוצא הדופן הזה.

אבנים לעבר מכונית ברחוב פרויד בחיפה

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

מכוניתו של מנהל נמל חיפה אילן אור נפגעה אתמול בשעה 23.10 ממטר אבנים בעת שנסע ברחוב פרויד בחיפה.

בתלונה שהגיש למשטרה סיפר מנהל הנמל כי האבנים פגעו בחלק הקדמי של מכוניתו וגרמו לה נזקים. מפאת החשיכה לא הבחין באיש.

כוחות משטרה גדולים החלו מייד בסריקות במיוחד באתרי הבנייה הסמוכים, שם מתגוררים, באורח בלתי חוקי, בני מיעוטים.

שר ההגנה האמריקאי עם רבין בנתב"ג (צילום: שאול רחמים)

קארלוצ'י בישראל לשיחות על שיתוף פעולה אסטרטגי

(ע). – שני מטוסי אף־16 של חיל האוויר ליוו אתמול אחרי הצהריים את מטוסו של פראנק קארלוצ'י, שר ההגנה של ארה"ב, בעת שנחת בנמל בן־גוריון, שם המתינו לו שר הבטחון יצחק רבין, שגריר ארה"ב, מנכ"ל משרד הבטחון דוד עברי וקציני מטה בכירים מהמטכ"ל.

האורח שבא מקאהיר אמר לרבין שהוא עיתוי מרגש לבקר בישראל: שנינו משרתים בממשלה בתהליך של מעבר, ואנחנו נציע הצעות לממשלות המשך שיקומו בשתי הארצות.

שר ההגנה האמריקאי הזכיר שהוא היה שותף למאמצים ב־1981 לבנות מערכת יחסים חדשה בין מערכות ההגנה של ישראל ושל ארה"ב. כעת אני שב לכאן למערכת יחסים המלאה עד אפס מקום בתוכניות, כשמדובר בכל התחומים, כולל תרגילים משותפים, אספקת ציוד צבאי הדדי, מחקר ופיתוח, ועוד. הכל גדל ושגשג בדיוק כמו הקשרים האיסטרטגיים בינינו, אמר

(המשך בעמוד 2)

עיקרון תחילה
● 120 החיי"כים של הכנסת ה־12/עמ' 2
● קארלוצ'י בישראל – לשיחות על שיתוף פעולה אסטרטגי/עמ' 2
● מנחם סבידור, יו"ר הכנסת לשעבר, מת מדום לב לאחר 7 שבועות בטיפול נמרץ/עמ' 3
● בחירות 88: תגובות בארה"ב – פרשנים מביעים חשש מפגיעה ביחסים; מדינות ערב – אכזבה וחשש להתלקחות; ברה"מ – שמיר יתעקש על הקמת יישובים בעלי אופי צבאי
● הרב פרץ מרגיע: לא תהיה הדרדרות
● רופאי המדינה מאיימים בשביתת אזהרה ביום א'/עמ' 6
● חייל דרוזי הרג תושב במרר ותלה עצמו/עמ' 6

הנשיא הרצוג פותח בהתייעצויות ביום א'

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

נשיא המדינה חיים הרצוג יפתח בראשית השבוע בהתייעצויות עם הסיעות השונות במגמה להתחיל במלאכת הרכבת הממשלה.

לסופרת 'דבר' נודע כי כמו בפעם הקודמת, בה החל הרצוג בהתייעצויות לפני שהתוצאות פורסמו ברשומות, מתכוון הרצוג גם הפעם לזמן אליו את הסיעות, ולהבהיר להן כי בשלב זה ההתייעצויות הן על תנאי.

ההנחה היא שהרצוג יזמן חלק מנציגי הסיעות כבר ביום א' אחר הצהריים.

אתמול שוחח הרצוג עם ראש הממשלה יצחק שמיר ועם יו"ר מפלגת העבודה שמעון פרס. נודע כי השניים חיזקו את ידי הרצוג בהחלטתו להתחיל בהתייעצויות מיד בראשית השבוע הבא.

אווירת מבוכה בבורסה

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

שוק המניות הגיב אתמול בשלילה לתוצאות הבחירות. שערי המניות נטו לרדת, תוך אווירה של מבוכה וחוסר נכונות להשקיע במניות. תגובתו של השוק מוסברת בחוסר אמונם של המשקיעים באפשרותו של הליכוד לארגן את הכלכלה הישראלית.

לפני הבחירות ניכרה בשוק המניות אווירה אופטימית. המשקיעים הניחו, כי מייד לאחר הבחירות תוקם ממשלה שתאמץ תוכנית כלכלית, אשר תעצור את ההידרדרות במשק. נראה שהאפשרות להרכבת ממשלת ליכוד, יחד עם הדתיים, משאירה סימני שאלה לגבי ממושה של תוכנית זו. ההערכה הרווחת כרגע היא שהרכבת הממשלה תקח זמן רב, והליכוד לא יתן עדיפות ראשונה לנושא הכלכלי.

ב־4 חודשים משך הסקטור הפרטי 1.5 מיליארד דולר

מאת אמנון אמר, סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

בארבעת החודשים האחרונים משך הסקטור הפרטי מבנק ישראל יותר מ־1.5 מיליארד דולר. משיכות מוגברות אלו, הנובעות מהתגברות החששות מפני פיחות, גדלו באחרונה ובחודש החולף הן הסתכמו בכ־380 מיליון דולר.

בספרי בנק־ישראל נרשמה בחודש שעבר עליה של 818 מיליון דולר ביתרות מטבע חוץ, הנובעת מקבלת הסיוע האמריקאי בסך 1.2 מיליארד דולר. בסוף אוקטובר הסתכמו היתרות בחמישה מיליארד ו־12 מיליון דולר.

בפעילותה בשקלים הזרימה הממשלה בחודש שעבר 563 מיליון ש"ח, למרות שבפעילותה הדו"אלית הצליחה הממשלה לספוג 111 מיליון ש"ח.

ההזרמה הגדולה נובעת ברובה ממיחזור מניות הבנקים שבהסדר.

2־3 ימי גשם – משבת

מאת אריה ארד, סופר „דבר"

שניים־שלושה ימי גשם צפויים החל בשבת, אמר אמש החזאי אורי בין לסופר „דבר". בעמק יזרעאל כבר נראו אמש ברקים מעל הצפון הרחוק.

הגשם יחל כבר לקראת הבוקר בצפון, אולם ספק אם יתפשט למרכז. מחר תחול כבראה הפוגה. הגשם יתחדש מחרתיים ואז יתפשט למרכז ולדרום עד פאתי באר־שבע. ביום א' יגבר הגשם והוא עשוי להימשך גם ביום ב'. אמש עדיין לא היה ברור מתי ייפסק.

מגדאוויד הגשום נגרם מאפיק ברום עמוק, המביא אוויר קר מרוסיה. השבוע כבר החלו השלגים במזרח־אירופה, למשל במוסקבה ובבוקארשט.

ביאטה קלרספלד והרב וייס נעצרו בתורכיה

ניסו להפגין נגד ביקור ואלדהיים

איסטנבול (רויטר).– משטרת איסטנבול עצרה אתמול את שני ציידי הנאצים ביאטה קלרספלד והרב אבי וייס מניו־יורק, כאשר ניסו להפגין נגד ביקורו בתורכיה של נשיא אוסטריה קורט ואלדהיים.

ביאטה קלרספלד, ילידת גרמניה, והרב וייס מניו־יורק נעצרו כאשר ניסו להציג כרזות ליד בית־ספר בעיר במהלך טכס חנוכת הבניין על־ידי הנשיא קנאן אורן. מן המשטרה נמסר, כי השניים ישארו במעצר עד תום ביקורו של ואלדהיים בתורכיה.

השניים מסרו, כי הם מבקשים להגיש לנשיא אורן מסמכים, שלפיהם היה ואלדהיים מעורב בפשעי מלחמה, כאשר שירת בצבא הגרמני במלחמת העולם השניה.

בטרם יצא אתמול מכווית ברכנו לתורכיה גינה ואלדהיים את מדיניות ישראל בשטחים בראיון ששודר על־ידי סוכנות הידיעות של כווית. „אוסטריה דוחה בתוקף את המדיניות הישראלית הנוכחית נגד התושבים הפלשתינים בשטחים הערבים הכבושים וקוראת לישראל לחדול מפגיעה בזכויות האדם שלהם", אמר.

ואלדהיים התקבל בכווית בחמימות רבה. הוא שהה בה שלושה ימים, שבמהלכם קיים עם מארחיו שיחות, שהתמקדו בעיקר בנושאי כלכלה.

מכון גנזך המדינה (?)

120 הח"כים של הכנסת ה־12

הרשימה מבוססת על תוצאות לא סופיות, לפני מניין קולות החיילים

המערך

1. פרס שמעון
2. רבין יצחק
3. נבון יצחק
4. קיסר ישראל
5. ויצמן עזר
6. הליל שלמה
7. ברעם עוזי
8. שחל משה
9. נמיר אורה
10. ארבלי־אלמוזלינו שושנה
11. יעקבי גד
12. צור יעקב
13. גור מרדכי
14. רמון חיים
15. כ"ץ־עוז אברהם
16. ליבאי דוד
17. בר־לב חיים
18. פרץ עמיר
19. אדרי רפאל
20. אליאב אריה־לובה
21. בורג אברהם
22. שוחט אברהם
23. שטרית שמעון
24. חריש מיכאל
25. בן־אליעזר בנימין
26. דיין אלי
27. אדר נאוה
28. ביילין יוסף
29. גל גדליה
30. וייס שבח
31. בן־מנחם אלי
32. בר־זוהר מיכאל
33. זיסמן עמנואל
34. גור אפרים
35. מצאלחה נואף
36. מירום חגי
37. כהן רענן
38. גולדמן מיכה

גבוליים:
39. סולודר עדנה
40. טריף סאלח

המפד"ל

1. שאקי אבנר־חי
2. המר זבולון
3. פורת חנן
4. ביבי יגאל
5. לוי יצחק

אגודת ישראל

1. פלדמן משה זאב
2. פרוש מנחם
3. ורדיגר אברהם
4. הלפרט שמואל
5. מזרחי אליעזר

שינוי – המרכז

1. רובינשטיין אמנון
2. פורז אברהם

חדש

1. וילנר מאיר
2. טובי תופיק
3. ביטון שלום
4. זיאד תופיק
5. מחאמיד האשם

רשימת מולדת

1. זאבי רחבעם
2. שפרינצק יאיר

הליכוד

1. שמיר יצחק
2. לוי דוד
3. מודעי יצחק
4. שרון אריאל
5. ארנס משה
6. הורביץ יגאל
7. נסים משה
8. קצב משה
9. נתניהו בנימין
10. שריר אברהם
11. מגן דוד
12. אבוחצירא אהרן
13. בגין זאב בנימין
14. תיכון דן
15. מרידור דן
16. בן־אלישר אליהו
17. פת גדעון
18. שמאי יעקב
19. מילוא רוני
20. גולדשטיין פנחס
21. קורפו חיים
22. אולמרט אהוד
23. לין אוריאל
24. עלי עובדיה
25. וינשטיין אוריאל
26. ריבלין ראובן
27. כהן יגאל
28. פרח יהודה
29. איתן מיכאל
30. מצא יהושע
31. גולדברג יוסף
32. גדות גדעון
33. שילנסקי דב
34. גרופר פסח
35. לנדאו עוזי
36. הנגבי צחי
37. עמור שאול
38. דורון שרה
39. שובל זלמן

גבוליים:
40. שגיא יהושע
41. קליינר מיכאל

מפ"ם

1. צבן יאיר
2. אורון חיים
3. פארס חסיין

הדמוקרטית ערבית

1. דראושה עבד אל־והב

דגל התורה

1. רביץ אברהם
2. גפני משה

המתקדמת

1. מיעארי מוחמד
2. פלד מתתיהו

צומת

1. איתן רפאל
2. צידון יואש

ר"צ

1. אלוני שולמית
2. שריד יוסי
3. כהן רן
4. צוקר דדי
5. וירשובסקי מרדכי

ש"ס

1. פרץ יצחק
2. פנחסי רפאל
3. עזרן יוסף
4. גמליאל אריה
5. לוי יאיר
6. דיין שלמה

התחיה

1. נאמן יובל
2. כהן גאולה
3. ולדמן אליעזר

ממשיכים השיבושים בבנק לאומי ו„דיסקונט"; שביתת פתע ב„מגדל"

מאת חיים ביאור, סופר „דבר"

עובדי בנק לאומי ובנק דיסקונט ממשיכים לנקוט עיצומים ואילו עובדי חברת הביטוח „מגדל" החליטו לקיים היום שביתת פתע.

בבנק לאומי השביתו העובדים את מרכזיית הטלפון ב„בית ליד", המשרתת את ההנהלה הראשית ואת „מרכז העצבים" של הבנק בתל אביב. נותק גם קשר הטלקס לסניף הראשי של בל"ל בת"א.

גם היום יהיו שיבושים בעבודה בבל"ל. ועד העובדים אינו מודיע מראש על סוג העיצומים, אך מדובר בעיצומים שאינם פוגעים ישירות בלקוחות.

עובדי בנק דיסקונט השביתו גם אתמול את ההטיבה הבינלאומית בסניף הראשי ובסניף ת"א, על רקע הנתק במגעים עם הנהלת הבנק על הסכם שכר חדש לשנת 88.

600 העובדים בחברת הביטוח „מגדל", השייכת לקבוצת בל"ל, ייעדרו היום מעבודתם וישובו רק ביום ראשון, על רקע תביעות שכר שלא נענו על ידי הנהלת החברה. עם זאת יתייצבו לעבודה כ־80 המנהלים והללו ישתדלו להעניק שירות ללקוחות.

דוקאקיס טרם התייאש: אנצח למרות הסקרים

(עיר). – מייקל דוקאקיס, מועמד המפלגה הדמוקרטית לנשיאות ארה"ב, הביע אתמול, שישה ימים לפני הבחירות לנשיאות ארה"ב, כי מערכת הבחירות שלו קיבלה תנופה חדשה וכי ינצח בבחירות, למרות הסקרים, המצביעים על פיגור רב לעומת המועמד הרפובליקאי ג'ורג' בוש.

"אתם יודעים שאנו זזים קדימה. אתם יכולים להרגיש זאת, לחוש זאת", אמר בכינוס של פעילי מערכת הבחירות, בעיר מיניאפוליס, שם ביקר אצל אשתו קיטי, שאושפזה בבית־חולים בשל זיהום ויראלי.

בוש אמר מצידו בעצרת בשיקאגו, כי "העניינים זזים בכיוון שלנו" וקרא לתומכיו ללכת להצביע בהמוניהם ב־8 בנובמבר.

הבשורה הרעה היחידה לבוש היתה ידיעה כי ההזמנות לבתי־חרושת בארה"ב ירדו בספטמבר ב־1.9 אחוז, סימן לכך שהצמיחה הכלכלית איננה מתקדמת כפי שהיה רוצה.

דוקאקיס, שניהל מערכת בחירות במדינת מאסאצ'וסטס יחד עם הסנטור אדוארד קנדי והמועמד לסנאט יוברט האמפרי, בנו של סגן הנשיא הדמוקראטי לשעבר, דחה את הסקרים המצביעים על כך שהוא עצמו והאמפרי, עומדים להפסיד בבחירות.

סקר של רשת הטלוויזיה א.ב.סי. מסר ביום ג' כי בוש מוביל ב־36 מדינות עם 364 קולות ממועצת הבוחרים, ואילו רק שמונה מדינות ומחוז קולומביה עם 91 קולות נוטים לדוקאקיס. בשש מדינות אחרות, ובהן 83 חברים במועצת הבוחרים, יהיה כנראה מאבק צמוד מאד.

נדחה המשך משפט רצח הדיפלומאטים בקאהיר

קאהיר (א.פ.). – בית־משפט לענייני בטחון המדינה דחה אתמול את המשך משפטם של רוצחי הדיפלומאטים הישראלים אלברט אטרקצ'י ואטי טל־אור ל־1 בינואר 1989. חבר השופטים נתן ארכה של חודשיים לסניגוריהם של 20 הנאשמים כדי לעיין בתיקי התביעה ולגבש את עמדת ההגנה.

דחיית המשפט נועדה גם, לדברי השופטים, לאפשר לשניים מראשי הנאשמים – חאלד עבד אל־נאצר, בנו של הנשיא המנוח גמאל עבד אל־נאצר, ובן דודו, השוהים בחו"ל – לחזור לקאהיר ולעמוד לדין.

גפן: אם לא תיפתר בעייתנו ארוץ שוב

מאשים את המערך „שקלקל לנו ובזבז לעצמו 16,000 קולות"

מאת יורם לוי סופר „דבר" בירושלים

אבא גפן, ראש רשימת הגמלאים, לא רק שאינו מצטער על כך שהשתתף בבחירות, אלא גם נחוש בדעתו לרוץ גם בבחירות הבאות, אם בעיית הגמלאים לא תפתר.

לדבריו, ערב הבחירות של 1984 הוא ניסח ביחד עם שלמה הלל את איגרת ההבטחות של המערך, בחתימתו של שמעון פרס, שהופצה לפני הבחירות ל־400,000 איש והתוצאה היתה ש־40 אחוז ממצביעי המערך היו גמלאים. „אחרי הבחירות באתי למפלגה ותבעתי שיקיימו את ההבטחות אבל לעגו לי. אמרו לי: אתה, שהיית שגריר ברומניה, איך אתה יכול להיות כל־כך נאיבי ולהאמין שיקיימו את ההבטחות?". גפן טוען, כי לאחר שהמפלגה דחתה את הבקשה לקיים תביעותיו הוא החליט להקים את רשימת הגמלאים. הוא משוכנע שעצם השתתפות הרשימה בבחירות העלתה את נושא גמלאים על סדר היום הלאומי. „אנו לא מפרים את המסגרת. אם נראה שהכנסת הזו מקיימת את ההבטחות הרי תעלם העילה לקיומנו ונתפרק. אם נראה שלא מקיימים – נרוץ גם בבחירות הבאות".

על־פי המניין הכמעט־סופי, זכתה רשימת הגמלאים ביותר מ־16,000 קולות (0.7 אחוז). „האשמה כולה במערך, הזהרנו שלא יחזרו על השגיאה של לובה אליאב מ־84" קובע גפן, „המערך ניהל נגדנו מבצע הסתה והשמצה כאילו אנחנו היריב העיקרי שלו". לדבריו, השפיע הדבר על הגמלאים, שחלקם נמנעו מהצבעה לרשימתו שמטבע הדברים היתה מצטרפת למערך.

„המערך יכול להתגאות בכך שהצליח לקלקל לנו ולא להכניס אותנו לכנסת ולבזבז לו עצמו 16 אלף קולות", אמר גפן.

הגרלת הלוטו

(ע). – להלן תוצאות הגרלת הלוטו מס. 44/88 שהתקיימה אתמול: 2, 10, 25, 29, 36, 38, והמספר הנוסף 12.

דבר DAVAR
מאוחד עם „למרחב"
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת: ד"ר יורם פרי
המו"ל „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת"ד 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032
מנויים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאזיה קומה ג'
טלפון 242203, ת.ד. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־642111, מ 33104

5000 מפגעי הבחירות בעיקר של מפלגות דתיות

רוב התלונות על מפגעי בחירות והדבקה פרועה של מודעות במערכת הבחירות לכנסת ה־12 הופנו נגד המפלגות הדתיות.

כך מסרה „המועצה לישראל יפה", העוסקת מאז הקמתה בטיפול במפגעי בחירות.

הפילוג בקרב הציבור הדתי, המאבק על קולו של הבוחר גרמו לריבוי פרסומים, מודעות וכרזות, שרבים מהם הודבקו שלא כחוק וכיערו את חוצות הערים והישובים.

בסך הכל הגיעו אל משרדי „המועצה לישראל יפה" כ־5000 תלונות של אזרחים מכל הארץ. המועצה הפנתה את התלונות למשטרה שהסירה את המפגעים באמצעות מע"צ והרשויות המקומיות.

הדתיים לפגישות

(המשך מעמוד 1)

שאין סיכוי להקים ממשלה בראשות המערך. „המשך המשא־ומתן עם הדתיות רק יעלה את כוח המיקוח שלהן ואת כושר הסחיטה, והאינטרס הציבורי ייפגע פגיעה נוספת מיותר", נאמר בהודעת רצ. „מוטב לשרת את העם באופוזיציה מאשר להתבזות ולהתלכלך במשא־ומתן עם ש"ס ו'האגודה', שבלאו הכי יעלה הרס".

גם יו"ר תנועת „המרכז־שינוי", ח"כ אמנון רובינשטיין, סבור שהמחשבה על ממשלת מערך־שמאל־חרדית היא „חלומות באספמיה" ולכן אמר אתמול, כי „על שמעון פרס להפסיק את מגעיו עם הדתיים, שכן הדבר רק מעלה את המחיר שלהם". ח"כ רובינשטיין קרא גם ליצחק שמיר „למנוע קואליציה שחורה, לאומנית־חרדית־דתית עם אלמנטים גזעניים".

הנהלת תנועת „המרכז־שינוי" תקיים הבוקר, בשעה 11, הפגנה מול משרד ראש הממשלה בירושלים בתביעה להקים ממשלת מעבר, למשך שנה, שישתתפו בה רק הליכוד והמערך. ממשלה זו, על־פי קריאת „המרכז־שינוי" תיזום חוק לשינוי שיטת הבחירות ותכריז על בחירות חדשות על־פי השיטה החדשה.

לעומת זאת, הביע אתמול ריכוז מפ"ם תמיכה במאמצי פרס לכונן ממשלה צרה עם הדתיים, בלי ויתורים מפליגים. כן קרא ריכוז מפ"ם למערך להכריז במפורש שלא ישתתף בממשלת אחדות עם הליכוד, ואם ייכשלו מאמציו להקים קואליציה עם המפלגות הדתיות, יתייצב לאופוזיציה לוחמת נגד הממשלה.

גיבוי משרי „העבודה" להמשך המגעים

שרי מפלגת העבודה, שהתכנסו אמש בתל־אביב, העניקו לשמעון פרס גיבוי להמשיך במגעיו עם המפלגות החרדיות ולבחון אפשרות של הקמת קואליציה צרה בראשותו. כוונתם בכך לנסות למנוע את תמיכתן של כל המפלגות החרדיות־דתיות, באותו הנושא, בהטלת זכות הראשונים להרכבת הממשלה על שמיר.

אתמול קיים צוות המשא־ומתן של „העבודה" – שמעון פרס, יצחק רבין, משה שחל ורפי אדרי – מגעים ראשונים עם נציגי ארבע המפלגות הדתיות־חרדיות. בניגוד להודעות מקורבי פרס שלשום, לא זומנו כמה מנציגי החרדיות לפגישות ראשונות מיד אחרי היוודע התוצאות, אלא להיום, ללשכת שר החוץ.

נציגי כל המפלגות החרדיות־דתיות הדגישו ש„הכל פתוח למשא־ומתן" וקידשו את מצוות פיקוח נפש. פרס ורבין, מצידם, הדגישו, כי מטרתם היא לכונן ממשלה שתקדם את המשא־ומתן המדיני ותפעל לקירוב יחסי חילוניים־דתיים ולהבטחת הרוב היהודי במדינה.

ראשונים התייצבו נציגי „אגודת ישראל". הללו ביקשו למשש את הדופק בנושא עמדת מפלגת העבודה לגבי חוק „מיהו יהודי" בנסיבות שנוצרו. פרס הציע להשאיר את הסוגיה הזאת לסוף המשא־ומתן. מנחם פורוש לא הסתיר את אכזבתו האישית מהבטחות הליכוד שלא כובדו בעבר וציין את יחסו המיוחד למפלגת העבודה.

אחרי משלחת אגו"י התייצבו בלשכת שר החוץ נציגי ש"ס. יצחק פרץ, מנהיג ש"ס, ציין בחיוב, שכל ההישגים בנושאי דת ומדינה הושגו בזמנן של ממשלות המערך, ואילו יצחק עזרן, מספר 3 ברשימת ש"ס, הדגיש שבש"ס „יש לחיי אדם ערך עליון והוא הגשר היחיד בין השמאל ובינינו".

נציגי „דגל תורה" קבלו בפגישתם על כך שהם מוצגים כמי שכופים את תביעותיהם בשעה שבעצם הם מבקשים מינימום שישווה את זכויותיהם לזכויות הציבור החילוני.

אחרי־הצהריים נועדו מנהלי המו"מ של „העבודה" עם נציגי המפד"ל בתל־אביב, ומפגישה זו יצאו בהרגשה שהמפד"ל אינה פרטנר לממשלה צרה עם המערך. יצויין, עם זאת, שחוגים במפד"ל מעריכים, שאם תודיע מפלגה חרדית כלשהי על נכונותה להצטרף לממשלה צרה בראשות המערך, עשויה המפד"ל להצטרף אף היא, אך לא תהיה ראשונה. עוד מעריכים חוגים אלה, שאם יילך הליכוד לקראת המפלגות החרדיות כברת־דרך ארוכה, עשויה המפד"ל ליזום פעם נוספת מהלך של ממשלת אחדות לאומית.

שבח וייס מציע חזית שמאל בכנסת

ח"כ שבח וייס אמר אמש ל„דבר", כי הוא מגלגל יוזמה לאיחוד פרלמנטארי של השמאל, שיכלול את המערך, רצ, מפ"ם, „המרכז־שינוי" ומפלגתו של דראושה. מטרת הקמת החזית המשותפת לעשות חלוקת עבודה אפקטיבית של כל הגורמים האלה בעבודת המליאה ובוועדותיה מול הצירוף של הימין והחרדים.

יצויין, כי כיוון שרצ קיבלה חמישה מנדטים, המודד להשתתפות סיעה בוועדת חוץ וביטחון של הכנסת יהיה מינימום של שישה מנדטים. במצב זה לא יהיה לאף אחת ממפלגות השמאל הקטנות נציג בוועדת החוץ והביטחון, אלא אם תקצה מפלגת העבודה מקום לאחד הח"כים שלהן ממכסתה.

קארלוצ'י

(המשך מעמוד 1)

האזור, והוסיף, "אני סבור שהקשר האיסטרטגי בינינו סייע לתהליך השלום".

קארלוצ'י העלה על נס את חלקו של רבין בבניין היחסים האיסטרטגיים בין ארה"ב וישראל וציין, ששתי הארצות פועלות מתוך אינטרס משותף: "אנחנו תמיד מצליחים להתגבר על חילוקי הדעות בינינו בהרמוניה ובידידות". הוא הביע תקוותו שהשיחות שינהל פה יוכתרו בהצלחה.

רבין אמר שאין לו ספק כי תרומתו של האורח לפיתוח ולחיזוק שיתוף הפעולה בין מערכות ההגנה של שתי הארצות פעל לחיזוק כוחות השלום באיזור. "אני מקווה שזה יסייע להביא את השלום מעמדת כוח", אמר רבין.

סאלח טריף, מקום 40 ברשימה

הדרוזים הכפילו תמיכתם במערך אך נציגם לא עבר

(ע). – אכזבה רבה שוררת בקרב בני העדה הדרוזית על כך שנציגם הדרוזי סאלח טריף, שהיה אמור להיות במקום ריאלי לאחר שהוצב במקום ה־40 ברשימת המערך לכנסת, לא נבחר.

זו הפעם הראשונה מזה 40 שנה, אמרו נכבדים דרוזים, שלעדה אין נציג בכנסת ישראל.

יצויין, שעל אף המחלוקות בין הדרוזים לבין עצמם לפני הבחירות הצביעו רבים מאלה שהיו מזוהים כאנשי ליכוד עבור המערך, ובלבד שנציגם ייכנס לכנסת. המערך קיבל הפעם למעלה מ־10,000 קולות במגזר הדרוזי – כמעט כפליים ממספר הקולות שקיבל לפני ארבע שנים.

טריף אמר כי למעט אכזבתו האישית על שלא נבחר, ניתן לומר שהאווירה במגזר הדרוזי קשה מאד. „זוהי טראגי שאין לה אף נציג אחד בכנסת". הוא הדגיש, כי העדה מצויה עתה באחת התקופות הקשות שלה והיה דרוש מישהו שיפרוץ עבורה את השערים הנעולים וירים קול למען צעירי העדה הדרוזית המשוחררים מצה"ל וזקוקים למקומות עבודה ושיכון. הוא הוסיף כי הכפרים הדרוזים זקוקים לפיתוח ולתיעוש – ועכשיו אין מי שידאג להם.

„לא הליכוד; לא ש"ס ולא יתר המפלגות היהודיות הימניות יכולות לשמש לנו פה ולסייע לנו, ואילו המערך, שקיבל למעלה מ־10,000 קולות מבני העדה, שלא באו לידי ביטוי, לא יוכל במצבו היום לעשות הרבה למען הדרוזים, שכרתו ברית דמים עם ישראל, וחבל".

„אלה ימי הגלות האחרונים" חגגו החסידים בברוקלין

מאת מרים פוקס, סופרת „דבר" בניו־יורק

ניו־יורק (מיוחד ל„דבר"). – מאות חסידים חגגו אתמול בברוקלין את הצלחת המפלגות הדתיות בבחירות בישראל, ואת הישגו של הרב מנחם מנדל שניאורסון, הרבי מלובביץ', שיוכל להשפיע עתה על הרכב הממשלה הבאה בישראל.

לאחר ההילולה התכנסו החסידים בבית הכנסת וסיכמו לעצמם את תוצאות הבחירות. „מה שאנו רואים אלו דברי הרמב"ם", אמר אחד החסידים. „ימי הגלות האחרונים ובואו של המשיח, כוחה של התורה יגבר וכולנו נתאחד".

חסיד אחר אמר: „בנצחון זה מאשר שרק התורה מתווה את הדרך, נצחון זה מאשר כי כל רכוש של ישראל שייך ליהודים ודבר לא יוחזר, בנצחון זה פירושו גם, שבקרוב נראה תיקון לחוק השבות אשר ידרוש גיור כהלכה".

בחצר לובאביץ' אימצו מייד את ההצלחה, וזקפו אותה לזכותם. לדברי עוזרי הרבי מלובאביץ' היתה זו החלטתו חסרת התקדים של הרב, אשר החליט לפני שלושה שבועות לתמוך ב„אגודת ישראל" ולעזור לה במסע הבחירות בכספי חב"ד, וכך הביא להם את ההצלחה.

„יש הבנה בישראל שהצלחת המפלגות הדתיות היא הודות לתמיכת הרבי", אמר דובר חסידי חב"ד, יהודה קרינצקי לכתב ה'ג'רוזלם פוסט'. „התוצאות משקפות את הכבוד וההערצה מהם נהנה הרבי", הוסיף.

מנהל תנועת הנוער של חב"ד, שמואל גוטמן, טוען ש„אגודת ישראל" לא תוכל עתה להחליט אם להצטרף לקואליציה מבלי להתחשב בדעת חב"ד. דוברו של הרב אמר שלרב נודעו אומנם תוצאות הבחירות אך עדיין לא הגיב עליהן. „איני יודע מה החליט הרב לעשות, אך ידוע לי שאין לרב כוונות להפוך להיות פוליטי".

קלרספלד והרב וייס נעצרים באיסטנבול (צילום: אי.פי.)

הצעת רכש מטעם החברה לישראל בע"מ

בעניין אלומית אריזות בע"מ (להלן "אלומית") ובעניין רכישת כמות מסויימת של מניות באלומית

בעקבות רכישת כ־37% ממניות אלומית, נכונה החברה לישראל בע"מ (להלן הרוכש) להגדיל את החזקותיה באלומית על ידי רכישת כמות של עד 3,240 ש"ח ע.נ. מניות בנות 1 ש"ח ע.נ. למניה ועד 6,040 ש"ח ע.נ. מניות בנות 5 ש"ח ע.נ. למניה.

הרוכש מזמין בעלי מניות שבבעלותם מצויות מניות אלומית הרשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל־אביב בע"מ (להלן – "הבורסה"), להגיש לרוכש את הצעותיהם, הכל לפי התנאים המפורטים בהזמנה זו כדלהלן:–

1. המחיר שישלם הרוכש עבור כל מניה בת 1 ש"ח ע.נ. יהיה סך של 81 ש"ח (8,100) ועבור כל מניה רגילה בת 5 ש"ח ע.נ. יהיה סך של 353 ש"ח (7,060).
2. הזמנה זו תעמוד בתוקפה עד ליום 20 בנובמבר 1988 שעה 12.30 (להלן – "מועד הפקיעה"). הרוכש רשאי להאריך את מועד הפקיעה, אולם הרוכש לא יהיה רשאי להקדים את מועד הפקיעה.
3. על המניות שתוצענה להיות עם הצעתן חופשיות מכל התחייבות, שעבוד, עיקול, חוב או זכויות כלשהן לטובת צד שלישי.
4. כל בעל מניות המציע למכור לרוכש את מניותיו בהתאם לתנאי הזמנה זו, חייב לקיים את כל התנאים המצטברים להלן:–
(א) להעביר לרוכש את מניותיו, כשהמניות חופשיות מכל התחייבות, שעבוד, עיקול, חוב או זכויות כלשהן לטובת צד שלישי.
(ב) ליתן לרוכש באמצעות נשואה סחר והשקעה בניירות ערך בע"מ (להלן – "נשואה") בכל יום עסקים החל מיום 6.11.88 עד למועד הפקיעה הצעה בכתב למכירת מניותיו (להלן – "ההצעה"). כתב ההצעה יהיה בנוסח שנקבע על ידי הרוכש, ויימסר לרוכש באמצעות נשואה, במשרדה הרשום ברחוב אחד העם 14, תל־אביב, או באמצעות חברים אחרים בבורסה.
(ג) ההצעה תחתם על ידי בעל המניות באופן אישי או תחתם בשמו על ידי חבר בורסה אשר הינו בעל יפוי כח לבצע פעולות בניירות ערך בשמו של אותו בעל המניות.
(ד) הצעה שתגיע לרוכש לאחר מועד הפקיעה לא תענה.
5. בעל מניות אשר נתן הצעה בכתב לרוכש כאמור בסעיף 4 לעיל לא יוכל לחזור בו מהצעתו.
6. 6.1 אם סך כל מספר המניות מכל סוג שיוצעו לרוכש יהיה קטן או שווה לכמות של 3,240 ש"ח ע.נ. מניות בנות 1 ש"ח ע.נ. למניה ולכמות של 6,040 ש"ח ע.נ. מניות בנות 5 ש"ח ע.נ. למניה, יקבל הרוכש את מלוא ההצעות.
6.2 אם סך כל ההצעות של בעלי המניות באחד מהסוגים או בשניהם יעלה על הכמות שהרוכש הסכים לרכוש, אזי ירכוש הרוכש מניות מאותו הסוג, באופן יחסי לכמות המניות שהוצעה, על ידי בעלי המניות, מהסוג הנ"ל, לבין הכמות שהרוכש הסכים לרכוש, מהסוג הנ"ל, לפי תנאי הצעת רכש זו. לא ירכשו שברי מניות ובמקרה של שברים תעוגל הכמות הנרכשת למניה שלמה הקרובה כלפי מטה.
7. רכישת המניות, בהתאם לתנאי הזמנה זו, תעשה יום לאחר מועד הפקיעה, כנגד העברת המניות הנרכשות לרוכש בדרך של עסקה מחוץ לבורסה, בין נשואה לבין חבר הבורסה מוכר המניות, כשהן חופשיות כאמור מכל התחייבות, שעבוד, עיקול, חוב או זכויות כלשהן לטובת צד שלישי.
8. למען הסר ספק מודגש כי, העברת המניות לרוכש, בתנאים המפורטים, היא תנאי מוקדם לתשלום התמורה על ידי הרוכש.
9. המציע יהא זכאי לכל זכות או טובת הנאה בגין המניות החל מיום רכישתן, לרבות דיבידנד, חלוקת מניות הטבה או הנפקת זכויות.
10. הרוכש רשאי לשנות תנאי הזמנה זו ובלבד שיקבל לכך את אישור הבורסה.
11. הצעה זו אינה מופנית לחברת כל מיכל בע"מ, שהודיעה כי איננה מתכוונת להשתתף בהצעת הרכש.
12. הדין החל על הצעת רכש זו הינו הדין הישראלי.
13. הרוכש מחזיק במניות אלומית בכמות המהווה כ־37.1% מההון הנפרע של אלומית ומקנה כ־37.3% מזכויות ההצבעה באסיפות הכלליות.
14. הבורסה אישרה הצעה זו ביום 2.11.1988. אין באישור הבורסה משום אימות הפרטים המובאים בהצעת הרכש או אישור מהימנותה או שלמותה ואין באישור האמור משום הבעת דעה על טיבם של ניירות הערך שרכישתם מתבקשת.
15. פרטים מלאים אודות ההצעה ניתן לקבל אצל כל אחד מחברי הבורסה.

תאריך: 3 בנובמבר 1988

החברה לישראל בע"מ

קרא מחר ב ידיעות אחרונות

• מה קרה בקלפי: ניתוחים ופרשנות – ישעיהו בן־פורת, פרופ' אליהוא כ"ץ
• הליכוד והמערך: מי ישלם את המחיר – אורלי אזולאי־כץ, בינה ברזל
• בין הרב יוסף לרבי מלובביץ' – נחום ברנע, אביבה שאבי
• אוטובוס המוות של משפחת וייס – יצחק רביחיא
• בוש דוקאקיס: קיסם באחרון – אריאל גינאי, צדוק יחזקאלי
• 50 שנה לליל הבדולח – בעקבות הרשל גרינשפן: נח קליגר, עמוס נבו

• יגאל סרנה עם אלמנתו של פרופ' ראובן גלעד • חיים שיבי עם שני סיפורים קטנים על מיכה רייסר ז"ל • נחמה דואק על משבר ברפאל • עמנואל בר־קדמא על המלט של רינה ירושלמי • נחמן אינגבר על הסרט „המסע לקיתרה" • שושנה חן על סינית הרדית • חנוך רון על צליבידקה

• סיפור אהבה
שלוש שנים אחר מות המשוררת יונה וולך. יובל ריבלין מגולל לראשונה את סיפור אהבתם
עמית רייכר

מדוריהם של: חיים חפר, עמוס קינן, בועז עברון, דידי מנוסי, סילבי קשת וזיוה יריב

קו־אופ רשת הריבוע הכחול
משתתפים בצער המשפחה
במות עליכם יקירכם
רולניק מרדכי ז"ל
ההנהלה וועד העובדים

לבתיה, נגה וורד
ולכל משפחת כהן הענפה
אתכם באבל על מות יקירכם, ידיד ביתנו, המורה והסופר
אמוץ כהן
בית שדה נחום

השתתפותנו הכנה באבלו הכבד של חברנו
יעקב שני
במות **אמו** ז"ל
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מרחב הדרום

מנחם סבידור מת לאחר 7 שבועות בטיפול נמרץ

יובא היום למנוחות בהר הרצל בירושלים

(ע).– מנחם סבידור, יו"ר הכנסת העשירית, מת אתמול בבוקר בבית החולים איכילוב בתל־אביב בשנת ה־70 לחייו.

לפני שבעה שבועות לקה בדום לב לאחר שחייה בבריכת תל־אביב, ומאז היה בטיפול נמרץ בבית־החולים.

מקס מנחם סבידור (חורודובסקי) נולד בבאבמוט ברוסיה. אביו היה פרופסור לשפות ואמו היתה בתו של הסופר א.א. רקובסקי. בגיל חמש עבר לפולין. מגיל צעיר היה פעיל בבית"ר. למד בגימנסיה בסאמבור והשתלם בפילולוגיה בוילנה. אמו, אחותו ואחיו ניספו בשואה.

ב־1941 עלה לארץ והתגייס לצבא הבריטי במלחמת העולם השניה. שירת בבריגדה היהודית. היה מזכירו של מפקד הצבא הבריטי בגראץ באוסטריה. קיבל את עיטור לגיון הכבוד הצרפתי ועיטור הכתר הבלגי.

בתקופת שירותו בצה"ל היה מפקדו הראשון של בית הספר למינהלה בדרגת סגן אלוף, ומ"מ ראש מת"ם – מחלקה לתפקידי מטה.

לאחר מכן היה ראש ענף משמעת, משטר ונהוג, ובתקופתו נקבעו כללי הטקסים והמצעדים בצבא.

עם שחרורו מצה"ל עבד כמתרגם במערכת העתון היומי 'הבוקר'. בתקופת כהונתו של השר יוסף ספיר נתמנה כסמנכ"ל משרד התחבורה, ואחר כך כיהן 11 שנה כמנכ"ל הרכבת. היה מנהל חברת בת של 'דסקו' ומנכ"ל המועצה ליצוא מוצרי פרי הדר.

ב־1975 התמודד כנציג הליברלים על ראשות עיריית תל־אביב, וכאשר נבחר יהושע רבינוביץ מהמערך כראש העיר עמד בראש האופוזיציה בעירייה. ב־1977 נבחר לכנסת, וב־1981 ליו"ר הכנסת.

בתקופת כהונתו בכנסת הנהיג כללי נוהג, כגון לגבי הלבוש של חברי הכנסת, ומידי פעם נהג גם למתוח ביקורת על פעולת הממשלה. התנגדותו לגבי הצבעה חשאית ביחס להקדמת הבחירות עוררה עליו זעם במפלגתו, ובעקבות זאת לא נכלל ברשימה לכנסת ה־11. מאז נטש את הזירה הפוליטית, אך היה פעיל בתפקידים ציבוריים, ובתקופה האחרונה כיהן כיו"ר קרן לב"י.

המנוח נהג לשחות כל יום, ואף הציע להכריז על השחייה כספורט לאומי. לאחר צאתו מהבריכה לפני שבעה שבועות איבד את הכרתו, אך היא שבה אליו בבית־החולים. המקרה אירע כחודש וחצי לאחר מות אשתו, רעיה, בשנת ה־59 לחייה.

הניח אחריו בת ובן.

שלשום הותר לפרסום:

חיל הים לכד ספינת מחבלים לפני 3 חודשים; 4 נעצרו

מאת טלי וליגר, הכתבת הצבאית של 'דבר'

שלשום הותר לפרסום דבר לכידתה לפני שלושה חודשים של ספינת מחבלים. מארגון הפת"ח ששמה 'ידורות' ובה בחקירה בישראל נמצאים ארבעה קצינים מהכוח הימי של הפת"ח שהיו עליה.

נודע, כי ספינת חיל הים עצרה בלב הים ספינה נושאת דגל זר שהיתה בדרכה ללוב ועליה מפקדים מהכוח הימי של הפת"ח. לכידת הספינה והאנשים מהווה הצלחה מרשימה של חיל הים, במסגרת המאבק במגמה הקיימת בפת"ח, כמו גם בארגוני מחבלים אחרים, בקנה מידה קטן יותר לפתוח ולשכלל כוח ימי שיעזר ביצוע פיגועים בישראל מדרך הים ולשמש להובלת מחבלים על פני הים התיכון.

הכוח הימי של פת"ח מפלג ערפאת הינו יחידה שעיקר עיסוקה ביצוע פיגועים בדרך הים. בשנים האחרונות סוכלו מספר נסיונות בולטים להנחית חוליות מחבלים מספינות לא הרחק מחופי הארץ. הבולט שבהם היה הטבעת אוניית האם 'אטווירוס' באפריל 85, שאמורה היתה להנחית מחבלים לביצוע פיגועים בתל אביב. הכוח הימי של הפת"ח עושה בהרחבה לרכש של ספינות מסוגים שונים בגדלים שונים ובעלי כושרים שונים למטרה זאת.

כאמור, בחקירת ארבעה קציני הפת"ח שהיו על האוניה ושני אנשי הצוות המוחזקים גם הם במעצר בישראל עולה כי הספינה היתה בדרכה ללוב, מקום שם מבוסס עיקר הכוח הימי המתאמן והמתארגן של הפת"ח.

הורים לרבין: להנהיג מיד ליווי צבאי להסעות תלמידים

מאת חנה מאיר, סופרת 'דבר' בשרון

הורי התלמידים, בישובים שמעבר לקו הירוק בשומרון, הודיעו אמש לשר הבטחון יצחק רבין, כי הם דורשים את הליווי הצמוד של צה"ל להסעות התלמידים לבתי הספר האזוריים.

במברק שנשלח לשר יצחק רבין קובלים ההורים על ההפסקה המפתיעה והלא־מוצדקת של הליווי הצמוד של צה"ל. לטענתם, התרבו לאחרונה מקרים של יידוי אבנים והשלכת בקבוקי תבערה לעבר כלי רכב של המתישבים וכן התרבו לאחרונה אמצעי פיגוע נוספים באיזור מגוריהם: פיזור מסמרים, שפיכת שמן וסולר על הכבישים, השלכת דוקרנים על גלגלי כלי רכב יהודים.

ההורים אומרים, כי אם לא תיענה לאלתר תביעתם להמשיך בליווי הצמוד של צה"ל ישביתו את הלימודים של ילדיהם ביום ראשון הקרוב ויעלו עמם להפגין ליד משרד ראש הממשלה עד שיחודש הליווי או יובטח חידוש הליווי.

110 ישראלים בבון ערכו הצבעת מחאה בבית פרטי

בון 2 (עיר). – 110 אזרחים ישראלים העובדים במוסדות ישראליים שונים בבון קיימו שלשום הצבעה סמלית במחאה על כך שהחוק הישראלי אינו מאפשר להם להשתתף בבחירות.

ההצבעה התקיימה בבית פרטי, על־פי כל הכללים הנהוגים בארץ, כולל בדיקת זהותם של הבוחרים וחותם להצביע.

בין המצביעים דיפלומאטים, נציגי חברות, עתונאים, סטודנטים ותיירים. ההצבעה הייתה חשאית וכללה את כל המפלגות שהשתתפו בבחירות בישראל. תוצאות ההצבעה טרם נודעו אתמול.

יוזמי ההצבעה רצו למחות על שנשללה מהשליחים המשרתים בחו"ל הזכות הדמוקראטית הבסיסית של השתתפות בבחירות.

"ישראלים המשרתים על אניות ישראליות יכולים להצביע בחו"ל, אך אין הסדרים דומים למען דיפלומאטים וישראלים אחרים, המשרתים מחוץ לגבולות המדינה."

במשאל שנערך ערב הבחירות:

20 אחוז מבני הקיבוצים שנשאלו העדיפו דיקטטורה

מאת יעל פישביין, סופרת 'דבר' לענייני חינוך

במשאל שנערך ערב הבחירות בקרב תלמידי כיתות די"ב, רובם בני קיבוצים הלומדים בבית הספר האזורי 'עולם צורי', בחרו כ־20 אחוז בדיקטטורה כצורת שלטון מועדפת.

המשאל נערך במסגרת פרוייקט חינוך לדמוקראטיה והתלמידים נתבקשו לבחור בין דמוקראטיה, דיקטטורה, אנרכיה ואוליגרכיה. מתוך 166 תלמידים 78 בחרו בדמוקראטיה, 36 בדיקטטורה, 34 באנרכיה ו־18 באוליגרכיה.

בין הנימוקים להעדפת הדיקטטורה ציינו תלמידים „שליט חזק יוכל לגמור את האינתיפאדה", „דיקטטור לא יהסס להשתמש בכוח בשטחים, להרוג כל מי שזורק אבן, להרוס בתים, לעשות טרנספר".

סחרוב: ריכוז סמכויות בידי גורבצ'וב יביא ל'סטאליניזם'

ניו־יורק (א.פ.). – חתן פרס נובל, פיסיקאי הגרעין אנדריי סחרוב, מתנגד המשטר הסובייטי לשעבר שהיה לאחר מחסידיה הנלהבים של מדיניות הרפורמות הכלכליות והחברתיות של גורבצ'וב, יצא ביום ג' לראשונה זה שנתיים בהתקפה על תוכנית הרפורמה הפוליטית שלו, שאותה כינה 'פצצת זמן'.

לדבריו, עלול מימוש תוכניתו של גורבצ'וב לרכז סמכויות נוספות בידי העומד בראש המדינה ולגרום לפתיחת עידן חדש של סטאליניזם.

סחרוב השמיע את דבריו באזני כתבי העתונים 'ניו־יורק טיימס' ו'וואשינגטון פוסט', בוועידת חוקרים סובייטיים ואמריקאים במוסקווה. „ראש מדינה, המחזיק בסמכויות נרחבות כאלה במדינה שבה אין שיטה רב־מפלגתית", אמר, „זה פשוט טירוף. משמעות הדבר היא כח בלתי־מוגבל. היום מדובר בגורבצ'וב, אבל מחר עלול להיות שם אדם אחר... אין שום ערובה שלא יירש אותו סטאליניסט."

עוד אין קואליציה

הרב אברהם רביץ, מנהיג מפלגת 'דגל התורה' (2 מנדטים) אתמול, ביציאה מלשכת שר החוץ שמעון פרס (צילום: רחמים ישראלי)

פרץ: לא תהיה חרדיזציה של ישראל

„לא נדרוש משהו שהציבור לא יוכל לעמוד בו אך נעמוד על חקיקת חוקים דתיים", אמר אתמול מנהיג ש"ס לאחר פגישותיו עם שמיר ופרס

מאת נתן רועי, סופר 'דבר'

„מי שאומר שש"ס תבקש להפוך את מדינת ישראל למדינה חרדית, או כפי שהם קוראים לכך, לעשות 'חרדיזציה' במדינה אינו אלא טועה ומטעה", כך אמר אתמול השר יצחק פרץ, מנהיג תנועת ש"ס, לאחר פגישותיו עם ראש הממשלה יצחק שמיר וממלא מקומו שמעון פרס.

השר פרץ אומר, כי המפלגה שבראשה הוא עומד לא תדרוש שום דרישה או גזירה, שהציבור איננו יכול לעמוד בה. הוא הדגיש, כי מפלגתו עומדת על כך שיחוקקו כמה חוקים דתיים, ושמדינת ישראל תקבל צביון יהודי יותר. לדבריו, הוא מתכוון בראש וראשונה לחוק מיהו יהודי ולנושא בתי הדין הרבניים.

„לא עלו בפגישותי דרישות לתיקים כלשהם בממשלה, זאת תהיה הבעיה האחרונה, ולא על כך יפול דבר. אנחנו מפלגה אידיאולוגית והתיקים אינם מהווים בעיה לגבינו", אמר השר פרץ. הוא הדגיש, כי באופן אישי יש לו זיקה למשרד הפנים, ואף למשרד הבינוי והשיכון.

השר פרץ אמר, כי הוא עדיין מופתע מהתמיכה הגדולה לה זכתה מפלגתו, תמיכה שהביאה את ש"ס להיות המפלגה השלישית בגדלה. הוא אמר, כי לדעתו גם המערך וגם הליכוד יכולים להקים ממשלה צרה, וכי הוא לא פוסל הליכה עם צד זה או אחר. „מעולם לא פסלתי ישיבה או שיחה עם אדם כלשהו", אמר פרץ.

כאמור, התקיימו שיחותיו של מנהיג ש"ס בצילו של ההישג הגדול של ש"ס בבחירות לכנסת ה־12. אתמול בשעות הבוקר והצהריים היו חברי התנועה עדיין המומים, באופוריה מוחלטת. היו שהפליגו בסיפורי נוסטלגיה על הימים בהם ניהלו קרבות־רחוב עם הסיעות הדתיות השונות, במהלך מערכת הבחירות. „אני זוכר שהייתי מגיע הביתה ופורץ בבכי", נזכר יאיר לוי, מספר 5 ברשימת ש"ס לכנסת, ומנכ"ל עמותת 'אל המעיין' של ש"ס. „השנאה כלפינו היתה גדולה כי הרשימות הדתיות האחרות הכפישו את שמנו. הם פשוט הרסו את הבניין שבנינו בעמל רב".

בשעות הלילה והבוקר המוקדמות התפללו חברי התנועה לחיזוקה של התנועה. „הרב הגאון עובדיה יוסף התפלל למען התנועה בכל שעות היום", אמר יאיר לוי לאוהדים הרבים שנקבצו במרכז התנועה ב'בית עבודי' בבני־ברק. אלה פרצו בקריאות שמחה. לקראת השעה שלוש לפנות בוקר הלכו כולם לסעודת מצווה ב'היכל התורה', אולם השמחות הידוע בבני־ברק. כולם התפללו למנדט נוסף, שאולי יצוץ עם אור הבוקר.

אכזבה במצרים ובירדן • אש"ף: נצחון הימין הנחית מכת מוות לתהליך השלום

סוריה והארגונים הפלשתינים הרדיקליים: התוצאות לא משנות; הליכוד והמערך עוינים ערבים באותה מידה • דוברים בלבנון ובכווית: ממשלת ליכוד עלולה לגרום להתלקחות כוללת באיזור

מאת דן אבידן, סופר 'דבר' לענייני ערבים

מצרים, ירדן ואש"ף בראשות ערפאת הביעו אתמול אכזבה מתוצאות הבחירות בישראל, ואילו סוריה והקבוצות הפלשתיניות הרדיקאליות אמרו, שאין זה משנה מבחינת הערבים מי ניצח בבחירות אלה.

שר החוץ הירדני טאהר אל־מצרי, אמר שהקורבן הראשון של תוצאות הבחירות יהיה תהליך השלום. הוא העריך שיצחק שמיר ירכיב ממשלה ימנית־קיצונית, שתנקוט יד קשה כלפי הפלשתינים בשטחים ואלה יגיבו בהחרפת האינתיפאדה. לדעתו, הבוחר הישראלי החמיץ הזדמנות פז להעלות את המערך לשלטון ולתרום בכך לקידום תהליך השלום.

שר החוץ המצרי, עיצמת עבד אל־מגיד, אמר „לדבר", כי הוא משהה בינתיים את תגובתו על תוצאות הבחירות, עד שיתברר איזו ממשלה תורכב בישראל. אולם אמש פרסם עבד אל־מגיד הודעה בקאהיר, שבה נאמר שממשלת מצרים תשתף פעולה עם כל ממשלה בישראל לצורך קידום תהליך השלום. מקורות בקאהיר סיפרו, כי המצרים פנו כבר לאמריקאים בבקשה שאלה יצרו מגע עם הממשלה החדשה שתקום בישראל, כדי לדרבן אותה לפעול לקידום תהליך השלום מיד לאחר הבחירות בארצות הברית. שר החוץ המצרי הזכיר בהקשר זה, כי לפי השקפת מצרים תהליך השלום צריך להוביל למימוש זכות הפלשתינים להגדרה עצמית.

ראש ממשלת מצרים לשעבר מוסטפא חליל אמר „לדבר", כי מה שמעניין את הציבור במצרים אותו הוא שהממשלה החדשה תפעל לפתרון הבעיה הפלשתינית ולהרחבת מעגל ההסדרים באיזור. הוא הביע אמונתו, שלא כל המפלגות הדתיות חותרות לספח דה־פקטו את השטחים לישראל. העתונאי המצרי אניס מנצור אמר, שהתקווה היחידה, בה נאחז הציבור המצרי נוכח האפשרות שהממשלה החדשה בישראל תהיה בראשות הליכוד, היא שממשלה זו תסכים לוותר על שטחים בגדה ובעזה, תמורת שלום עם הירדנים והפלשתינים, כשם שממשלת הליכוד, בראשות מנחם בגין, ויתרה על חצי־האי סיני למען השלום עם מצרים.

פרשנים מצרים אחרים הביעו תקווה שמועצת אש"ף, האמורה להתכנס בתוניס בקרוב, תאמץ החלטות מדיניות מתונות, שיגרמו לבידודה הטוטאלי של ממשלת הליכוד בישראל, ולהפעלת לחצים עליה מצד האמריקאים לצורך קידום תהליך השלום. העתונאי המצרי אחמד בהא א־דין אמר „לדבר", כי לדעתו, נצחון מחנה הימין בבחירות עלול לסכן בטווח הארוך את יחסי השלום בין מצרים לישראל, שיציבותם תלויה בהשגת הסדרי שלום נוספים בין ישראל לפלשתינים ולשאר מדינות העימות הערביות. הוא אמר, שבקרב הציבור המצרי שוררת אכזבה מרה מנצחון הליכוד והמפלגות הדתיות בבחירות, משום שפירושו של דבר סתימת הגולל על הסיכויים לקידום תהליך השלום.

דוברים מטעם אש"ף בראשות ערפאת אמרו שנצחון מפלגות הימין בבחירות „הנחית מכת מוות לתהליך השלום", והדבר יגרום להרחבת מעשי האלימות באיזור. כמה מהם הביעו חשש שממשלת ליכוד, שבה ישתתפו נציגים מהמפלגות הדתיות ומהמפלגת 'מולדת', הדוגלת בטראנספר, תביא לגירוש מאסיבי של תושבים ערבים מהשטחים. מחמד מלחם, חבר הוועד הפועל של אש"ף, הביע, לעומת זאת, את הדעה, שדווקא תחת שלטון הליכוד יגברו הסיכויים להרחבת תהליך השלום, משום שממשלה זו תהיה נתונה ללחצים של ארה"ב, בשל המדיניות הנוקשה במיוחד שהיא צפויה לנקוט כלפי הערבים.

מדינות ערב

פרשנים בדמשק אמרו, כי ההנהגה הסורית לא הופתעה מתוצאות הבחירות. הפרשנים מתחו ביקורת על אותם גורמים ערבים, שציפו לנצחון המערך בבחירות „בהנחה שהוא מתון יותר מהליכוד", והצביעו על כך שתקווה זו התבדתה. הם הסבירו, כי הקו הקיצוני כלפי הערבים הוא משותף לליכוד ולמערך, ולכן אל לערבים להיבהל מהרכבת ממשלת ימין קיצונית בישראל. „מה שלא הצליחו שחצני הגועטות והתוקפנות בישראל לממש במשך 40 שנה – הם לא יצליחו לממש גם בעתיד", סיכמו הפרשנים הסורים.

דוברים מטעם הארגונים הפלשתיניים הפרו־סוריים, ואלה שיש להם זיקה לסוריה, כמו ארגונו של ג'ורג' חבש, הדגישו, שמבחינתם אין הבדל בין נצחון הליכוד או נצחון המערך, ששניהם עוינים באותה מידה את הערבים. ראש הממשלה המוסלמי של לבנון, סלים אל־חוס, אמר שמבחינתו אין זה משנה מי ניצח בבחירות, משום ששתי המפלגות חותרות לפצל את לבנון לקנטונים עדתיים. מקורות מדיניים לבנוניים העריכו שממשלה בהנהגת הליכוד תנקוט במדיניות נוקשה יותר נגד ארגוני הטרור בדרום־לבנון, והדבר עלול להביא להתלקחות כוללת באיזור זה.

פרשן בטלוויזיה של כווית אמר אמש כי בעקבות נצחון מחנה הימין בבחירות בישראל „מלחמה ישראלית־ערבית נוספת הפכה בלתי־נמנעת". הוא הסביר את עצמו באמרו שמדיניות ההתנחלות המואצת שבה צפויה לנקוט ממשלת הליכוד תביא להחרפת האינתיפאדה ובסופו של דבר להתלקחות מלחמה ערבית־ישראלית כוללת. דובר איראני אמר, כי תוצאות הבחירות בישראל יגבירו את הפיצול הפנימי במדינה „ויגרמו להריסתה מבפנים".

תגובות

'טאס': שמיר יתעקש על הקמת ישובים באופי צבאי

מוסקווה (עיר).– סוכנות הידיעות הסובייטית 'טאס' הביעה חשש, כי הממשלה בראשות יצחק שמיר „תאמץ עמדה נוקשה יותר

ברה"מ

לגבי הסדר במזה"ת ונסיגה מן השטחים".

„במערכת הבחירות קרא יצחק שמיר להגברת האלימות כלפי אזרחי השטחים הכבושים. הוא הבריז, שאם הוא ינצח בבחירות הוא לא יסכים לנסיגת הצבא מן השטחים ויתעקש על הקמת ישובים בעלי אופי צבאי".

'טאס' ציינה גם, כי קיימת אפשרות ששמיר יעשה ויתורים מרחיקי לכת לדרישות 'הסקטור הצר' של המפלגות הדתיות, על־מנת לצרפן לקואליציה.

ההערכה: הרבה מאוד ויתורים בדרך לקואליציה

מאת דליה שרון, סופרת 'דבר' בבריטניה

לונדון (מיוחד לדבר).– „יהודי בריטניה מאוכזבים מתוצאות

בריטניה

הבחירות כי היו רוצים לראות החלטה ברורה של העם" – אמר ל'דבר' ד"ר ליונל קופלוביץ, נשיא ועד הקהילות של יהודי בריטניה.

הוא הביע צער על כי העם בישראל לא הצליח להגיע לתוצאות מוגדרות בבחירות, לכאן או לכאן, דבר שיגרום לצורך בהרבה מיקוח והרבה מאוד ויתורים בבניית קואליציה. „ממשלה זקוקה למנדט מן העם, כדי שתוכל למשול, וישראל לא נתנה מנדט לשום מפלגה למשול", אמר.

הרדיו והטלוויזיה הבריטיים מאוחדים בדעה שהמפלגות הדתיות, אשר זכו במספר מפתיע של מושבים בכנסת הבאה, מחזיקות במפתח להקמת הממשלה הבאה, אחרי שהמערך והליכוד לא הצליחו להשיג רוב פרלמנטרי בבחירות. לדעתם, שתי המפלגות עדיין מקוות, שיוכלו להקים ממשלת קואליציה.

אכזבה, אך אין להוציא מכלל אפשרות מפגש של שמיר – ערפאת בטווח רחוק

מאת גדעון קרן, סופר 'דבר' בצרפת

פאריס (מיוחד לדבר). – במרבית החוגים המדיניים והמצבעי

צרפת

התקשורת בצרפת הובעה דאגה להמשך תהליך השלום בעקבות תוצאות הבחירות בארץ.

תגובה רשמית ראשונה השמיע עוד בליל הבחירות שר ההגנה ז'אן־פייר שוונמן, במהלך אירוע מיוחד, שארגנו הרדיו היהודי ושני עתונים צרפתיים במלון פאריס. 2000 איש, בתוכם שרים ערבים וישראלים, חזו שם בשידור הטלוויזיה הישראלית באמצעות לוויין והשתתפו בוויכוח. השר שוונמן אמר, כי „על שתי המפלגות הגדולות לשתף פעולה, כדי לסייע בהשגת פתרון. לא נראה שדבר ייעשה בלי הסכם בין שתי המפלגות. אם לא יהיה הסדר", הזהיר, „אנו צועדים לקראת אסון". צרפת ממשיכה לתמוך בוועידה בין־לאומית ובבחירות בשטחים שבלעדיהן אש"ף אינו גוף ייצוגי. הדיפלומאט הסובייטי, ואדים פרוורובסקי, יועץ העתונות בשגרירות ברה"מ שהשתתף באירוע, גינה שוב את „הפיגוע הנתעב ביריחו" ואמר, כי „צריך הרבה אומץ כדי להגיע לפתרון. מדיניותו של גורבצ'וב שואפת לשיווי משקל באיזור ולאיזון ביחסה של ברה"מ לישראל ולערבים. יש להיות ריאליסטים ולהבין, כי לא יהיה פתרון בלי השתתפות המעצמות הגדולות, שנוכחותן ממילא באיזור ושאר החברות במועצת הבטחון, שגם להן אינטרסים שם". הוא חזר על הצורך בכינוס ועדה מכינה לוועידה בין־לאומית.

הטלוויזיה הצרפתית שידרה אתמול קטע מראיון עם יצחק שמיר, שהוקלט לפני הבחירות, שבו הוא אומר: „נסיון הדורות הקודמים והדור האחרון לימד את העם היהודי שצריך להיזהר מן העולם שמקיף אותנו ושתמיד צריך להיות במצב היכון."

הרב הראשי של יהודי צרפת יוסף סיטרוק הביע את שביעות רצונו מהישגן של המפלגות הדתיות בבחירות. הוא אמר, כי הצלחה זו מדגישה את העובדה שישראל איננה מדינה סתם, אלא שהיהדות הדתית ממלאת בה תפקיד נכבד. המדינאי ז'אק דומינאטי ממפלגת הימין הרדיקאלית הביע שביעות רצון מתוצאות הבחירות ואמר, כי מדיניותו של שמיר היא ריאליסטית. המדינאי הסוציאליסטי שרל הרנו אמר, כי התוצאות יביאו לעליית השפעתם של הקיצונים באש"ף וכי הוא מקווה שתקום ממשלת אחדות לאומית, שתפתח ביוזמת שלום. „לה מונד", הנחשב בעתוני צרפת, כתב במאמר המערכת תחת הכותרת 'הקסנה', כי „הבוחר הישראלי סרב להכריע בין שתי תפיסות הציונות שמייצגות המפלגות הגדולות, אך הצביע באורח מאסיבי למען המפלגות הדתיות ובכך הטה את כף המאזניים לטובת הימין. הסיכוי כי יצחק שמיר יחזור על השלטון אינו טוב לשלום. התוצאות מצביעות בבירור על כשלון השמאל. שמעון פרס לא קיבל את המנדט לניהול מו"מ במסגרת ועידת שלום בין־לאומית. נכון שאיש הליכוד מנחם בגין עשה את השלום עם מצרים, אך שמיר יצטרך לעבור מקו קיצוני של ממש כדי להופיע פתאום בעיני הערבים כאיש שלום", אומר העתון. פרשן הטלוויזיה הממלכתית אמר כי צרפת מאוכזבת מן התוצאות, וכי אלה יביאו בשלב ראשון להתגברות ההתקוממות בשטחים, אך „אין להוציא מכלל אפשרות בטווח הרחוק מפגש בין שמיר וערפאת".

שגריר ישראל בפאריס עובדיה סופר אמר ברדיו הצרפתי, כי כל ממשלה שתקום בישראל תפתח בתהליך שלום, אם יימצאו ערבים שיוותרו על הטרור ויכירו בישראל. לשאלה כיצד ישפיעו הבחירות על יחסי ישראל־צרפת, ענה, כי גם פרס וגם שמיר ערכו ביקורים רשמיים בצרפת וכי הדיאלוג בין שתי המדינות יימשך.

התיקו – התוצאה הגרועה מתוך השלוש האפשריות

רומא (עתים"א).– פרשנים באיטליה הביעו אתמול אכזבה מתוצאות הבחירות לכנסת, ומכמה של תנועת הנוער היהודית

איטליה

אמר, כי היתרון של האגף הימני בישראל מקשה על סיכויי השלום.

„התוצאות הראשונות של הבחירות מצביעות על אי יכולת להקים ממשלת שמאל", אמר דניאל ליבראנומה, שישב ראש בבולוניה בוועידה של התאחדות הנוער היהודי של איטליה.

בשלושה ימי הוועידה ניסחו 150 צירים החלטה, הקוראת להגדרה עצמית לפלשתינים, בטחון לישראל, וסיום ההתקוממות הפלשתינית כדי שיוכלו להתנהל בחירות דמוקראטיות לנציגים פלשתיניים. כן קראו למו"מ לקראת פתרון הסכסוך הישראלי־ערבי בדרכי שלום.

במאמר בעמוד הראשון של העתון 'לה סטאמפה', כתב הפרשן פאולו מילי, כי השיוויון בין המערך והליכוד הוא „הגרועה מבין שלוש תוצאות אפשריות. שתי האחרות היו נצחון לפרס או לליכוד".

העתון 'לה רפובליקה' כתב, כי „אם ההצבעה של אתמול היתה משאל עם על שלום במזרח־התיכון ועל בטחונה של ישראל, הרי פסק הדין איננו ברור. נראה, כי המדינה חלוקה עתה לשני חלקים, כמו תפוח. ממשלת אחדות בין המערך והליכוד תהיה משתקת, כפי שהיתה בארבע השנים האחרונות".

חשש בממשל לעתיד יחסי ישראל־ארה"ב

מנהיגים יהודים חרדים מהשלכות העברת חוק 'מיהו יהודי' אם שמיר יישען על שילוב לאומנות ופנאטיות

מאת דליה רפאל, סופרת 'דבר' בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד לדבר).– על מסכי הטלוויזיה האמריקאים ריצדו בעקביות, במשך כל היום, תמונותיהם של השר שרון ויהודים חרדיים. דברי ההסבר הפרשנות התייחסו לאפשרות, הנראית ממשית מאוד, כי הקומבינציה של לאומנות ופאנאטיות היא שתהיה משענתו העיקרית של יצחק שמיר, כראש ממשלתה הבא של מדינת ישראל.

דובר משרד החוץ האמריקאי צ'ארלס רדמאן הביע אתמול ציפיה „להמשך אותו הסוג של יחסים קרובים כפי שהיו לנו עם ממשלות ישראליות בעבר". הוא סירב להגיב על הבחירות עצמן ותוצאותיהן והביע הערכתו, שעדיין יחלוף זמן מה עד שתקום ממשלה חדשה בישראל.

בזהירות, ושלא לציטוט, במקרים רבים, מבטאים פקידי ממשל, אישים בקונגרס ויהודים רבים אכזבה מתוצאות הבחירות וחששות כבדים לגבי משמעותן בהקשר הישראלי־אמריקאי ויותר מכך יחסי ישראל ויהדות ארה"ב.

„להסדר שיעשה הליכוד עם המפלגות הדתיות, אשר יתבסס על שינוי הגדרת 'מיהו יהודי', תהיינה השלכות קטסטרופליות על תמיכת יהדות ארה"ב בישראל, וכתוצאה מכך על יחסי ישראל־ארה"ב בכלל", הזהיר היימן בוקביינדר, דמות מרכזית בקהילה היהודית האמריקאית ויועץ למועמד לנשיאות מייקל דוקאקיס, שהדגיש, כי דברים אלה אמר כאדם פרטי בהחלט. הוא הוסיף, כי בלא קשר לתוצאות הבחירות לנשיאות ארה"ב ביום ג' הקרוב, ירצה הממשל הבא בהמשך יחסים קרובים וטובים עם ישראל, ו„תהיה זו טרגדיה, אם הקהילה היהודית בארה"ב, תהיה זו שתפגע באיזון במערכת היחסים", בתגובה לשינוי בחוק 'מיהו יהודי', שהוא „בעל חשיבות עליונה בעיני יהדות ארה"ב".

מייקל ניידיץ', מנהל תכניות ההדרכה בארגון 'בני־ברית' ויועץ במטהו של בוש, אמר, כי „צפויות

ארה"ב

כמה שנים קשות מאד ביחסי ישראל ויהדות ארה"ב", על רקע ויתורים שיאלץ שמיר לעשות למפלגות הדתיות „על חשבון הגלות החילונית", והמבחן יהיה, כמובן, בשאלת מיהו יהודי. לדעתו ממשל בראשותו של בוש אכן יקיים יחסים טובים עם ישראל, אולם הוא הוסיף, כי „תמונות שרון והחרדים אכן מבהילות".

בקונגרס מביעים מקורות פרו־ישראליים את אכזבתם, לאחר שקיוו ל„ממשלה פשרנית יותר" בישראל. הם מסכימים עם ההערכה, ששינוי בחוק מיהו יהודי יפגע בתמיכת היהדות האמריקאית בישראל, ובדיעבד יקשה על הפעולה בעניניה של ישראל. צפויה תקופה „קשה, קשה מאד" לאוהדי ישראל בקונגרס, העריך מקור אחד.

אמריקאים רבים נוקטים בינתיים עמדת המתנה והמתנה בהדגישם, כי חשיבות רבה נודעת לאיוש המדויק הסופי של תיקי הממשלה והעמדות המדיניות שעליהן תצהיר עם הקמתה.

משקיפים אמריקאים הביעו אתמול את ההערכה, שהישגי הימין בבחירות לכנסת יגרמו לכך, שלא יהיו יוזמות שלום אמריקאיות חדשות במזה"ת, לפחות עד לאחר שהנשיא האמריקאי החדש ייכנס לתפקידו בינואר. צ'ארלס וויליאם מיינס, עורך כתב העת 'פוריין פוליסי', אמר, ש„כל מה שממשל רייגן יכול לעשות בחודשים הספורים הבאים, הוא לערוך גישושים ולשבת בחיבוק ידיים. המצב יכול היה להיות שונה, אילו ניצח שמעון פרס".

מיינס הוסיף, כי תוכנית השלום האמריקאית כאילו לא הועלתה, ובוודאי אם שמיר אכן יהיה ראש הממשלה.

רוברט ניומן, בעבר שגריר ארה"ב בסעודיה, אמר, כי אין כלל להעלות על הדעת, שממשל רייגן יקבל החלטות כלשהן לגבי המשך מאמצי השלום, בטרם יסיים את תפקידו בינואר.

מוריס אברם, יו"ר ועידת הנשיאים של הארגונים היהודיים הגדולים, אמר, כי מעולם לא תמך בדעה, כי ראש הממשלה מהווה מכשול לשלום. הוא אמר, כי יתכן שקואליציה קיצונית יותר בראשותו של שמיר אולי מסוגלת בצורה טובה יותר להוביל את ישראל ולבצע ויתורים, אשר יידרשו במסגרת כל תוכנית שלום.

קלייד מארקס, מומחה לענייני המזה"ת בספריית הקונגרס האמריקאי, אמר, כי „יתכן ששמיר יפתיע ויעשה את ההיפך" משהטיף במערכת הבחירות.

„ערביי ישראל 'אכלו אותה' והם אשמים בכך לא במעט"

ערבים

מאת דני רובינשטיין ומוכבה חלבי, סופרי 'דבר', ועתים

„ערביי ישראל 'אכלו אותה' ובגדול, והם אשמים לא מעט במצב שנוצר" – אמר אתמול מוחמד רנאיים, ראש המועצה המקומית סכנין וסגן יו"ר ועד ראשי המועצות המקומיות הערביות בישראל, בתגובה על תוצאות הבחירות.

רנאיים ציין, כי קיים עתה חשש בקרב האוכלוסיה הערבית לגבי דמותה של המדינה, הממשלה ויחסה לערבים. „עליית הימין הקיצוני", אמר, „תביא, קרוב לוודאי, להקצנה גם במגזר הערבי, היות שהקצנה גוררת הקצנה והכוחות השפויים, שידברו על דו־קיום יחלשו".

„אם לערבים היה שכל", הוסיף, „היו מתאחדים ומופיעים ברשימה אחת או שתיים לכל היותר, ואז היו יכולים לשמש כלשון המאזניים במקום הדתיים, דבר שהיה בסופו של דבר לטובת כל אזרחי ישראל, יהודים וערבים כאחד".

ראש עיריית בית־לחם אליאס פרג' אמר אמש, כי תוצאות הבחירות מעידות, ש„האופציה של 'שטחים תמורת שלום' נקברה ומתה".

לדעתו, הפיגוע ביריחו הצית רגשות רבים בישראל ודחף רבים להצביע בעד הימין.

תגובה לבחירות

אכזבה ואדישות אפיינו אמש את התגובה בשטחים לתוצאות הבחירות בישראל. המאוכזבים היו בעיקר תומכי הזרם המרכזי של אש"ף, שאחד מהם, חנא סניורה, אמר שהפלשתינים חייבים למצוא דרך להידברות עם כל מי שייבחר לייצג את ישראל.

בני העדה הדרוזית בישראל מאוכזבים מאד מהתוצאות לבחירות לכנסת ה־12 וראשי העדה הביעו התמרמרות מן העובדה שבכנסת החדשה לא ישב שום נציג דרוזי בניגוד לכנסות שהיו בעבר.

המועמדים הדרוזים לא הצליחו להיכנס לכנסת.

המערך הכפיל את כוחו בקרב הדרוזים, ומספר הדרוזים שהצביעו למען המערך הגיע לכ־10,000 בוחרים מאיזור הכרמל והגליל, לעומת כ־5,000 קולות שקיבל המערך באותם ישובים ב־1984.

חסידי האדמו"ר הניטראלי הצביעו עפ"י ועדה מסדרת

(ע). – חסידי סרט־ויז'ניץ בחיפה הצביעו למפלגות החרדיות, על־פי הנחיות של 'ועדה מסדרת', שהנחתה את החסידים בהצבעתם.

לכתב עתי"ם בחיפה נודע, כי האדמו"ר מסרט־ויז'ניץ, הרב אליעזר הגר, לא התערב באופן אישי בתמיכה במפלגות הדתיות, אף כי נתן את ברכתו לאגודת ישראל, ש"ס ו'דגל התורה' לברכה והצלחה בבחירות.

יחד עם זאת פעלה 'במחתרת' 'ועדה מסדרת' של שלושה חסידים, אשר הנחו את חסידי הצדר ויז'ניץ בהצבעתם לכנסת, תוך חלוקת מעטפות ובהן פתקי הצבעה.

מבצע עתי"ם: תוצאות הבחירות בזמן אמיתי

(ע).– מבצע סיקור תוצאות הבחירות מ־4840 קלפיות ברחבי הארץ נערך שלשום בלילה על־ידי סוכנות הידיעות עתי"ם.

בתום יום של דיווחים על מהלך ההצבעה, העבירו כתבי עתי"ם, ששהו בכל שעות הלילה ב־17 ועדות הבחירות, את תוצאות הבחירות של כ־1,200 ישובים אל משרדי עתי"ם בתל־אביב. משם הועברו התוצאות במהירות לכל כלי התקשורת באמצעות טלפרינטרים והמחשב של עתי"ם.

הבדווים הצביעו לדראושה, לש"ס ולגנדי

מאת אמיר רוזנבליט, סופר 'דבר'

רוב בעלי זכות ההצבעה במגזר הבדווי בנגב נתנו השנה את קולם למפלגתו של עבד אל והאב דראושה, ובכך נדחקה ההגמוניה המסורתית של 'העבודה' בקרב אוכלוסיה זו. לפופולאריות גבוהה יחסית זכות גם המפלגות הדתיות, ובעיקר ש"ס, בקרב הבדווים.

מזכיר מפלגת העבודה במגזר הבדווי בנגב, סולימאן אלבדור, טען אתמול כי הצבעת הבדווים איננה מצביעה בהכרח על אכזבה מהמערך או על נטיה שלא להצביע עבור המפלגות הציוניות. „חלק לא מבוטל מהבדווים זיהה את דראושה, בטעות, עם מפלגת 'העבודה' והיה כאן ניסיון לתפוס שתי ציפורים במכה אחת: להצביע לדראושה כנציגם הערבי, ובכך לבטא כביכול את תמיכתם המסורתית במפלגת העבודה".

אלבדור מציין כי מערכת הבחירות במגזר הבדווי לוותה במספר תופעות תמוהות שקשה להסבירן, כמו למשל העובדה שבאחת הקלפיות בשבט אל־אסד בלגיה, כיהן כיו"ר ועדת הקלפי כרוזי אשר הורה כנציג תנועת 'כך'. „למה הדבר דומה? לאותו אדם שהולך לשוק כדי לקנות סכין במטרה לשים קץ לחייו במו ידיו. לפחות חלק מהאנשים שהצביעו עבור מפלגות הדתיות, עשו זאת, לדעתי, ללא יודעין ובתמימות".

ראש סיעת ש"ס באיזור באר־שבע, שושן חודי, אמר אתמול כי למפלגתו יש אמנם מגעים עם האוכלוסיה הבדווית, אולם לא הושקעו משאבים רבים במגזר זה, מכיוון שממילא לא היו ציפיות רבות מכיוון זה. על ההצבעה המפתיעה של הבדווים לש"ס, אמר חודי: „כנראה שגם הבדווים, כמו היהודים, חוזרים אל המקורות...".

פרט מעניין נוסף: בקלפיות מסויימות, כמו, למשל, בעיירה תל שבע, נתנו מספר בדווים את קולם לרשימת 'מולדת' של גנדי, הדוגלת, כידוע, בטראנספר של הערבים מהארץ.

משק וכספים

התעשיות המתוחכמות רוצות לעשותן ליעד המועדף בעשור הבא

מאת אבי שטרים

ראשי ארגון הגג של התעשיה המתוחכמת בישראל ממתינים בדריכות לתוכנית הכלכלית החדשה של הממשלה החדשה. נשיאות הארגון, שנבחרה באחרונה, אמצה תוכנית פעולה בת 10 סעיפים שמטרתה להפוך את התעשיות עתירות הידע ליעד הכלכלי המועדף בעשור הבא.

לדברי יו"ר ארגון הגג, משה כהן, המהלך הבא לאחר הבחירות הארגון על פתיחתו של מאבק ציבורי יהיה הכללת תוכנית הארגון בתוכנית העבודה של הממשלה החדשה. בארגון לוקחים חלק תעשיינים בעלי זיקה לשתי המפלגות הגדולות האמורים להפעיל את השפעתם על המפלגה שתקים את הממשלה החדשה.

מאבקם של ראשי התעשיה המתוחכמת, הכוללים את ראשי ומנכ"לי התעשיה עתירת הידע, נועד לאפשר את הגדלתו של הייצוא מ־1.5 מיליארד דולר אשתקד ל־5 מיליארד בשנה.

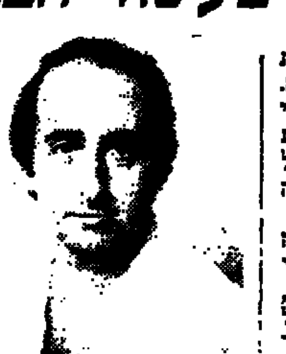

משה כהן

כהן תובע מן הממשלה להקים קרנות הון סיכון להשקעה בתעשיה המתוחכמת במחקר ופיתוח, בעיקר משלב המעבר מהמחקר ופיתוח לייצור, שיווק וייצוא. קרנות אלה, מבהיר כהן, יאפשרו גיוס של מאות מיליוני דולר לתעשייה המתוחכמת.

עוד תובעים ראשי תעשיות אלה לשנות את כללי גיוס ההון בישראל כדי לאפשר למפעלים מתוחכמים, גדולים כקטנים, לגייס הון בישראל, להעמדת ערבויות ממשלה לאשראי לייצוא.

ארגון הגג של התעשיה המתוחכמת פועל ליד התאחדות התעשיינים ופתיחת המאבק הציבורי, עליו הוכרז בימים האחרונים, נועד, לדברי כהן, לשנות כיוון ולהקל על החברות, לאחר שעד כה יותר מ־40 אחוז מהפרוייקטים אינם מגיעים לשלב המימוש. עתה יחתור הארגון להפיכת התעשיה המתוחכמת ליעד לאומי.

קשיים בעמילות מכס ובשילוח בינלאומי

מאת דן שלם

חברות אחדות, העוסקות בשילוח בינלאומי ועמילות מכס נקלעו באחרונה לקשיי נזילות המקשים על הפעילות בענף המקיף, בהובלה ימית בלבד, כמיליארד דולר בשנה.

חוגים בענף סבורים כי פרשת „תבל", שגרמה נזק רב ללקוחות שלא יכלו לשחרר מטענים עקב אי הסבת שטר מטען, אינה האחרונה ולפחות שתי חברות שילוח בינוניות וחברת עמילות מכס אחת מצויות גם הן בקשיי נזילות המסכנות את פעילותן. זאת, בצד קשיים בחברות הסוכנות אניות בארגון התאגידים והמשטחים המרכז את מרבית החברות הגדולות. בענף רואים את המצב בדאגה ובוחנים דרכים לסייע ללקוחות של חברות שנקלעו לקשיים. באיגוד רואים בדאגה את המצב שבו לקוחות שהם יבואנים או יצואנים, אינם בודקים די הצורך את פירוט השירותים הניתנים ואת אמצעי ההובלה ומעדיפים לעתים מחיר נמוך יותר על שירות ובנק ומסכנים את המטען, כפי שקורה כיום.

חוגים בארגון טענו כי בקרוב יוקם גם מרכז מידע שיאפשר לחברי ארגון התאגידים להעביר מידע על לקוחות שנקלעו לקשיים.

ההיקלעות לקשיים של עמילי מכס ומשטחים קטנים או בינוניים נובעת הן ממחדלי ניהול הן מקשיי יבואנים החבים כספים שלקחו באשראי לעמיל המכס או אף למשטח. בתחום שילוח נערכת התחשבנות.

רשת „פנטה" הבינלאומית תנהל מלון 5 כוכבים באילת

מאת דויד מושיוב

רשת המלונות הבינלאומית „פנטה", שהיא בבעלות שלוש חברות תעופה „לופטהנזה", „סוויסאייר" ו„בריטיש איירווייז", תנהל מלון חמישה כוכבים שייבנה על ידי איש העסקים היהודי הגרמני א. טסלר באילת בהשקעה של 40 עד 50 מיליון דולר.

במלון, האמור להיפתח בשנת 1991, יהיו 400 חדרים ועוד 46 סוויטות. כן יהיו בו ארבע מסעדות מפוארות, שתי בריכות שחיה מהן אחת מקורה, מועדון לילה, דיסקוטק, באר, מגרשי טניס, מועדון בריאות ואולם אירועים משוכלל.

המלון ישלב שירותי מלון ברמה בינלאומית עם שירותי נופש וספורט.

רשת „פנטה" מפעילה מלונות־עסקים בברלין, בודפשט, דיסלדורף, לונדון, היידלברג, מינכן, ניו־יורק, פאריס, ויסבאדן, ציריך, מילנו, אורלנדו ומלון בווינה שייפתח ב־1990.

„הכר ישראל" באמצעות הקיבוץ

רשת בתי ההארחה בקיבוצים הכינה תוכנית סיורים חדשה לתיירים בשם: „הכר את ישראל באמצעות הקיבוץ". התוכנית תשווק על ידי „טיולי הגליל" והיא מבוססת על סיורים ברחבי הארץ. הלינה תהיה בבתי ההארחה. תוכנית זו היא תשובה לביקושים בנושא זה הקיימים בחו"ל, לסיורים בישראל המשלבים שהות בחברה מעמיקים יותר עם החיים בקיבוץ. יושם בה דגש על אתרים היסטוריים, מרכזים תרבותיים, תעשיה וחקלאות בקיבוצים.

זה חלק ממגוון תוכניות שמטרתן לתת מענה לקשיים הקיימים כיום בשיווק תיירות לישראל.

„אלביט" זכתה בחוזה גדול לצבא ארה"ב

חברת „אלביט" זכתה, באמצעות החברה־הבת האמריקאית שלה „אינפרמטריקס" שבבעלותה המלאה, בחוזה גדול להספקת גלאים כימיים לצבא האמריקאי. מהחברה נמסר, כי החוזה הראשוני הוא בהיקף של 8.3 מיליון דולר. החברה מעריכה כי בתוצאה מההזמנות המשך בעסקה זו עשוי היקפו של החוזה לגדול עד 20 מיליון דולר.

חברת „אינפרמטריקס" היא יצרנית מובילה של ציוד הדמייה אינפרא אדומה לשימושים צבאיים ואזרחיים ושל מוצרים אלקטרוניים בתחום הבטחוני. מכירותיה של החברה צמחו בהתמדה בשנים האחרונות בעיקר בתחום הבטחוני ובמוצרים רדיומטריים לשוק האזרחי.

הזכיה בחוזה לייצור הגלאים הכימיים לצבא האמריקאי מהווה בשביל „אינפרמטריקס" צעד משמעותי קדימה בתחום הבטחוני, במיוחד לאור צמיחתו של תחום הגילוי והזיהוי הכימי בעולם, בעקבות השימוש בגזים שנעשה בלחמת עיראק־איראן.

חברת „אינפרמטריקס" העבירה באחרונה את מושבה למפעל חדש וגדול במסצ'וסטס.

יצרני נעלים דורשים לאפשר יבוא נעלים יקרות בלבד

חטיבת יצרני הנעלים, הפועלת במסגרת התאחדות המלאכה והתעשיה, תובעת משר התעשיה והמסחר אריאל שרון לפעול בדחיפות להצלת הענף שממנו מתפרנסות אלפי משפחות. זאת, בראש ובראשונה באמצעות איסור יבוא נעלים בהיצף ונעלים מטיב ירוד ביותר.

בתזכיר ששלחה החטיבה לשר התמ"ת צויין, כי מוצע שהמדינה לא תתיר יבוא של נעלים במחירים שעלותם פר"ב נמוכה, כמו: נעלי ילדים (לא פחות מ־10 דולר), נעלי נשים (לא פחות מ־15 דולר), נעלי גברים (לא פחות מ־29 דולר), נעלי ספורט עשויים עור (לא פחות מ־15 דולר) ונעלי ספורט עשויים חומר סינטטי (לא פחות מ־10 דולר). כן תובעים יצרני הנעלים להפעיל חובת הפקדה על נעלים מיובאות.

מוקם מבנה ל„אלסינט" בחיפה לפיתוח וייצור הסורק המגנטי החדש

מאת אריאלה ראובני

הקמת מבנה חדש לחברת „אלסינט", שבנייתו תחל בימים אלה על ידי החברה הכלכלית של עיריית חיפה במרכז לתעשיות עתירות מדע, תעסיק 300 עובדים נוספים במרכז.

המבנה ישתרע על שטח של 8000 מ"ר ו„אלסינט" תרכז בו בעיקר את הפיתוח והייצור של הסורק המגנטי החדש. מנכ"ל החברה הכלכלית של העירייה, חנן גינצן, מסר השבוע כי ההשקעה במבנה תגיע לכ־6 מיליון דולר. הבנין יכלול שלוש קומות והחלקים ראשונים ממנו יופעלו כבר במהלך השנה הבאה.

בבורסה עסקו יותר בפוליטיקה מאשר במסחר

● הפעילות במניות אופיינה בהססנות עקב חוסר הבהירות הפוליטית. ● כלכלנים מאמינים כי אי קבלת החלטות כלכליות מהירות יגרמו לנזק חמור במשק. ● פעילות ערה במניות דלתא גליל עקב כניסת משקיעים מחו"ל לחברה. ● הבנקים מתעתדים להעלות את ריבית החובה, גרעונות הנזילות בבנקים גדלים ומורגש מעבר מאשראי במטבע לשקלים. ● זרימת הכספים לקרנות הנאמנות הסולידיות גוברת. ● פעילות ערה במניות ליגת, ציקלון, נאות אביב ומנורה. ● בשוק השחור לא נרשמה פעילות ערה, דולר שחור 1.90 – 1.92 לערך. ● ראשי קונצרן כלכלי גדול – חוסר ההחלטה במישור הכלכלי יפגע בשוק ההון.

מאת שמואל רוזנבלום

חוסר הבהירות במישור הפוליטי והחששות שיידרש זמן רב להרכבת ממשלה הביאו להססנות במסחר במניות בנסיון לשחיקת שערים. מקורבי הבורסה והגורמים המוסדיים העדיפו שלא לקחת מנהיגות במסחר ולהמתין להתבהרות כלכלית פוליטית. בשוק ההון העריכו כי במידה והרכבת הממשלה תארך זמן רב עשוי המשק להינזק ובעקבותיו יושפע לרעה שוק ההון הרגיש כידוע לאירועים חיצוניים. במהלך המסחר אתמול נרשמו מחזורים כספיים בינוניים עדות לחוסר הרצון לקחת סיכון ברכישת מניות. במסחר בזירת המשתנים בלטו ירידות של 3.5% בחברה לישראל, דיסקונט השקעות ופטרוכימיים. ירידות של 3% הופיעו בהכשרת הישוב וכלל ישראל. פעילות כספית סבירה יחסית נרשמה באלרון 2%–. במניות החופשיות בלטו ירידות בפז השקעות 8.7%, – רובק, 10%, – המסלול 10.1% – וקרמני, מוכרים בלבד. עליות נרשמו במנורה 8.5%+, כתר 5.5% +, קרגל 8.3% +, נגב קרמיקה 8.4% +, ציקלון 10% +, נאות אביב 7.8%+, רים 7.4%+. הבנקים הודיעו אתמול על כוונתם להעלות את ריבית החובה. גרעונות הנזילות בבנקים הולכים וגדלים בימים האחרונים.

ריבית שיקלית – העליה נמשכת

הריבית השיקלית ממשיכה במגמת עליה, בעלי פיקדונות גדולים קיבלו אתמול כ־17% עד 18% לערך ריבית שנתית. גרעונות הנזילות בבנקים גדלו בימים האחרונים במאות מליוני שקלים בעיקר בשל מעבר מקורות אשראי במטבע חוץ לאשראי בשקלים. במערכת הבנקאית העריכו אתמול כי מצוקת האשראי תלך ותגדל כיוון שמחזיקי הפיקדונות השיקליים ינסו לחפש אפיקי השקעה אלטרנטיביים ובהם הגנה מאפשרות של פיחות קרוב.

קרנות סולידיות – זרימת כספים

קרנות הנאמנות הסולידיות קיבלו גם אתמול סכומי כסף גדולים נוספים בשל חששות לפיחות קרוב. קרנות הנאמנות המתמחות בהשקעה במניות לא קיבלו עדיין יצירות כספיות דבר המעיד על הססנות מסויימת כלפי שוק המניות. הקרנות הסולידיות המשיכו אתמול ברכישת אגרות חוב צמודות מדד ומט"ח. קופות הגמל, בעיקר של בנק הפועלים, המשיכו אתמול ברכישת מניות איכותיות כנגד עודפי היצע שנרשמו במניות המשתנים בשלב המ.ר.צ. פרשנים בבורסה העריכו אתמול כי גם הקרנות הסולידיות יחלו לרכוש מניות באורח סלקטיבי לצורך גיוון תיק ההשקעות לקראת השינויים הצפויים במשק בעת הקרובה.

קונה גדול – במניות ליגת

קונה גדול (יחסית) פועל באחרונה במניות ליגת במגמת רכישה בהיקה תוך קליטת הצעים ולעיתים באמצעות הזרמת ביקושים בלירד. כידוע קונצרן כלל מעוניין למכור את מניותיו בליגת עקב הפסדיה המצטברים והשפל המעמיק בסקטור הטכסטיל. באחרונה נשמעו ידיעות שונות על נכונות רכישת מניות השליטה בחברה מצד אנשי עסקים שונים. בבורסה העריכו באחרונה כי יתכן שאחד המתעניינים ברכישת החברה החל לפעול במקביל בבורסה ולאסוף סחורה.

דולר שחור – 1.90

בניגוד לשמועות שנפוצו בימים האחרונים, כאם נמסר כי הדולר השחור הגיע עד 2 שקלים הרי שאתמול התנהל מסחר רגוע לחלוטין בדולר. סוחרים נאותו למכור דולרים תמורת 1.89 עד 1.91 שקל לדולר והקונים לא עמדו בתור לרכישת מטבע. מעט מאוד עיסקאות בוצעו ביומיים האחרונים למרות החששות המתגברים מפיחות קרוב. חולשת הדולר בשווקים הבינלאומיים וירידת השער היציג ערב הבחירות ציננו את הלהיטות לדולר.

בטוחה – רוכשת מניות

חברת "בטוחה" מקונצרן כלל רכשה אתמול במהלך המסחר כמויות סחורה במניות איכותיות. במהלך המסחר ניתן היה לאבחן רכישות סלקטיביות בפטרוכימיים, פרוטרום, אגן, אלרון, חברה לישראל ונוספות. קשה להעריך באם מגמת הרכישות הוא של בטוחה עצמה או של מנהלי תיקים וגורמים הפועלים באמצעות בטוחה. בכל מקרה, מגמת הרכישות מצד נציגי בטוחה סייעה לשיפור מצב הרוח בשוק המניות.

דלתא גליל – ביקושי עתק

מניות דלתא גליל ריכזו אתמול עודפי ביקוש גדולים וטבעיים בשל העיסקה המתוכננת בחברה. כזכור החל מו"מ בין קבוצת משקיעים מחו"ל המעוניינת להשקיע כ־8 מליון דולר בחברה מתוך מטרה לרכוש עמדת השפעה ולהפוך לבעלי ענין בחברה. שווי מניות החברה בבורסה נע כזכור סביב 34 מליון דולר בעוד שהעיסקה המתוכננת תהיה לפי שווי שוק של כ־50 מליון דולר. הפער בין מחירי הבורסה לשער העיסקה גרם לביקושי עתק של כ־740 אלף שקל למניות. ככל הנראה מעריכים הקונים כי, אולי, תתפרסם הצעת רכש לבעלי המניות מקרב הציבור במחיר מקביל לעיסקה המתוכננת. אתמול נרשמו מניות דלתא כקונים בלבד.

בורסה – שוק מליוני תוהם

בבורסה התעסקו אתמול בעיקר בספקולציות פוליטיות ופחות במסחר במניות. התחושה הכללית בשוק ההון היתה שבחודשים הקרובים לא יתקבלו הכרעות כלכליות כל עוד ההכרעות הפוליטיות אינם ברורות לחלוטין. הציפיות ליצירת אוירה כלכלית חדשה במשק ומעבר למהלך של צמיחה ויציאה מהקפאון הנוכחי במישור הכלכלי נגנזו אתמול. סוחרים העריכו כי אי ביצוע מהלכים כלכליים רציניים עלולים להגביר את הקפאון במשק ולהביא להידרדרות אינפלציונית ובכלכלית. ראשי קונצרן כלכלי גדול העריכו אתמול כי קפאון ואי עשיה כלכלית [illegible] חודשים צעדים חריפים ובעלי השפעה קשה על הציבור המשק.

שערי מטבע חוץ ביום 02.11.88

המטבע	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב			1.57	1.64					1.5950	1.8150			1.6050
1 מארק גרמני			0.88	0.92					0.8962	0.9074			0.9006
1 לישט"ש			2.77	2.91					2.8232	2.8585			2.8417
1 פרנק צרפתי			0.25	0.27					0.2625	0.2657			0.2639
100 ינים יפאניים			1.25	1.31					1.2769	1.2928			1.2853
1 גולדן הולנדי			0.78	0.82					0.7943	0.8042			0.7986
1 פרנק שווייצרי			1.05	1.10					1.0655	1.0788			1.0710
1 כתר שוודי			0.25	0.27					0.2581	0.2613			0.2597
1 כתר נורבגי			0.24	0.25					0.2407	0.2437			0.2422
1 כתר דני			0.23	0.24					0.2325	0.2354			0.2336
1 מארק פיני			0.37	0.39					0.3780	0.3827			0.3807
1 דולר קנדי			1.28	1.34					1.2997	1.3159			1.3079
1 דולר אוסטרלי			1.27	1.36					1.3131	1.3295			1.3213
1 ראנד דרא"פ			0.38	0.53					0.6365	0.6445			0.6405
10 פרנקים בלגיים			0.41	0.44					0.4266	0.4319			0.4296
10 שילינגים אוסטריים			1.25	1.31					1.2730	1.2889			1.2812
1000 לירטות איטלקיות			1.18	1.26					1.2056	1.2206			1.2125
1 „אקו" (ECU)			—	—					1.8527	1.8758			1.8672
1 דינר ירדני			3.09	3.29					—	—			3.2421
10 לירות לבנוניות			—	—					—	—			0.0345
1 לירה מצרית			0.61	0.65					—	—			0.6741

שערי מניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
א.ה.ה. ש	31663				
אידיבי ב	— הפסקת מסחר				
אידיבי בכא	— הפסקת מסחר				
דיסקונט ש"ה ב	— הפסקת מסחר				
טפחות 1	— הפסקת מסחר				
טפחות 5	— הפסקת מסחר				
הפועלים מכב'	— הפסקת מסחר				
כללי לא בהסדר 1	15030	43.0	−160	−1.1	−19.0
כללי ש"ה 7	— הפסקת מסחר				
כלל ש"ה 11	— הפסקת מסחר				
מגן וסחר 1	— הפסקת מסחר				
מגן וסחר 5	— הפסקת מסחר				

(בב')בנקים תב' א

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
אידיבי מ"ד ל־89	150500	79.0	+300	+.2	+107
אידיבי ב' ל־89	148205	4.0	+1000	+.7	+117
אידיבי בב"א ל־89	898500	4.0	+12000	+1.4	+19.0
איגוד 1 ל־89	114850	6.0	+50		+4.0
דיסקונט ב' ל־89	206800	3.0			
דיסקונט א' ל־89	192400	6.0	−1500	−.8	−4.0
מזרחי ש' ל־89	62110	156			−56.0
מזרחי מ' ל־89	61612	20.0	+111	+.2	+68.0
הפועלים ש' ל־89	105150	305	+800	+.8	+313
הפועלים מ' ל־89	102150	23.0	−2100	−2.0	−58.0
כללי א' ל־89	259987	7.0	−1080	−.4	−5.0
כלל סטוק ל־89	65550	586	+350	+.5	+365

בהסדר ההצמדה ל־89

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
אידיבי מ"ד ל־91	120350	808			+980
איגוד 1 ל־91	92600	134	+800	+.9	+97.0
דיסקונט ב' ל־91	153150	9.0			+28.0
דיסקונט א' ל־91	154179	172	−21		−162
מזרחי ש' ל־91	49763	335			−235
מזרחי מ' ל־91	49350	28.0	−400	−.8	−57.0
הפועלים ש' ל־91	81480	1166			−184
הפועלים מ' ל־91	81700	345			−291
כללי א' ל־91	209409	58.0			+18.0
כלל סטוק ל־91	51834	1876			+281

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
אדנים 0.1	30500	20.0	−247	−.8	−20.0
לאומי משכנתא' ש	10950	23.0			−14.0
לאומי משכנתא' מ	11601		+353	+3.1	+39.0
כרמל 1	234	1509	+4	+1.7	+4506
כרמל אפ א	123.5 •	8541	+2.5	+2.1	+16972
• ביצוע חלקי 82.80%					
כרמל שה ב	102.5	25198	+.5	+.5	+5873
פיתוח ומשכ' 1	2480	173	−20	−.8	−173
משכן 1	4320	32.0			−32.0
בנק עצמאות 1	15700				
הבינלאומי למשכ'	7450	20.0	+99	+1.3	+23.0
טפחות מבכ ש	24100	11.0	+900	+3.9	+111
טפחות רג ש	23140	108			+92.0

מוסדות מימון

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
הלוואות מבכ א	515755 מו		−27145	−5.0	−12.0
הלוואות מבכ ג	239010		+1010	+.4	+1.0
לאומי תעשיה א ש	17000	80.0	−400	−2.3	−144
פתוח תעשיה מבכ	108398				
פת תעש בכ ב	539000				
פת תעש בכ גב	328000				
פת תעש בכ גג	329334	1.0			−1.0
פת תעש בכ ד	325292				
פת תעש בכ דד	72550				
מרכז קבלנים 5.0	623 •	1500	+1	+.2	+2195
• ביצוע חלקי 68.30%					
תיירות בכ	259000				−1.0
כלל ליסינג 0.1א	16562 •	16.0	+1		+18.0
• ביצוע חלקי 88.80%					
כלל ליסינג 0.5ב	14820	113			+37.0

ביטוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
איילון בטוח 1	90.0				
איילון ביטוח 1	94.5		+.5	+.5	+5000
אריה 1	880	250	+18	+2.1	+182
בטוח משנה 1	336 •	350	+16	+5.0	+337
• ביצוע חלקי 50.90%					
בטוח משנה 5	130.5 •	650	+6.0	+4.8	+820
• ביצוע חלקי 79.20%					
בטוח משנה אפ 2	204	500			−1000
בטוח מש' מה־אפ	116.5	2944			+4556
הדר 1	160.0	24250			−8013
הדר 5	141.5	9000			−8625
הדר אפ 2	130.0	6500	−1.5	−1.1	−7312
הסנייס 1	550	6530	−6	−1.1	−4770
הסנייס 5	528	1397			+1603
המגשר־הראל 1	5455	21.0	−100	−1.8	−21.0
המגשר־הראל 5	5140	60.0			−117
כלל ביטוח 1	244				
כלל ביטוח אפ א	39.2	2500	+1.5	+4.0	+7300
כלל ביטוח אג"ח	109.5	21460			−21460
כנורה 1	766 תב	1019	+60	+8.5	+2514
כנורה כ"ד 5	677	1.0			+1999
סהר ביטוח 1	162.0	8000	−3.5	−2.1	−8000
סהר ביטוח 5	1085	430			−305
צור שמיר 1	203	2000	−1	−.5	−2000
ציון השקעות 1.0	1592 קו		+76	+5.0	+73.0
ציון השקעות 5	685				

מסחר ושרותים

מסחר

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
אינטרבאמא 1	647	300			−300
אינטרבאמא 5	538	500			−14.0
מאיר עזרא 1	500 •	450			+50.0
• ביצוע חלקי 90.00%					
מאיר עזרא אפ 2	87.5		+1.5	+1.7	+1628
כלל סחר אפ ד	131.5	9900			+515
כלל סחר אגח 2	138.0	5000			−5000
קריסטל 1.0	376	5782			−2424
רפק 1	11000				
רפק 5	12200				
שופרסל א' 0.02 ש	1156	5089	+15	+1.3	+5314
שופר־סל אפ ד	4295	2109			−666
שופר־סל אגח א	121.0	12438			+27412

שרותים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
אסותא 1	306				
ספנות הספקה 1	271	7500	−5	−1.8	−6326
ספנות הספקה 5	139.0	8589	−6.0	−4.1	−18927
ספנות הספקה אפ	105.0	15688	+1.5	+1.4	+4909
ספנות הספקה אגח	106.0	680	+.5	+.5	+680
קווי הספקה 1	440	326	−20	−4.3	−2805
קווי הספקה 10	189.5	9308	−6.5	−3.3	−18780
מוטבי עדובה 1	899	506	−31	−3.3	−403
מוטבי עדובה 5	621	1132	+21	+3.5	+1924

מלונות ושרותי תיירות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
גני הדר 1	79.0	6511	+3.0	+3.9	+9989
גני הדר אפ 1	32.1	2977			−2977
מלונות דן 1	1170	150			+152
מלונות דן 5	765				
חוף האלמוג 0.1	6220				
מלונות ירדן 1.0	2190	250	+71	+3.4	+450
ים סוף 1	242	3893			−5893
ים־סוף אפ 1	146.5				

מחשבים ושרותי מחשב

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
ת.י.ל. 1	111.0	2000	−4.5	−3.9	−6184
ת.י.ל. אפ ב	25.2 •	1500	−2.8	−10.0	−3000
• ביצוע חלקי 50.00%					
ת.י.ל. אגח א	107.5				
יעד"א 1	4550	48.0			−20.0
מ.ל.ל. 1	1855	45.0	−40	−2.1	−45.0
מ.ל.ל. 5	970	275	−30	−3.0	−275
ניקוב 1	751	1000			−2176
ניקוב 5	280	2402	+10	+3.7	+5242
ניקוב אפ 2	292 •	6557	+5	+1.7	+1175
• ביצוע חלקי 97.40%					
תים מחשבים 1	485	2.0			−2.0

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
אזורים אפ 1	294	4000	−2	−.7	−6000
אזורים אגח 3	146.5		+.5	+.3	+30000
אילן מלכה 1	36.0	8000	+2.5	+4.7	+24941
אילן מלכה אפ	20.0	1059			−1059
אל־רוב 1	325	250	−17	−5.0	−250
אפריקה 0.1	34000	11.0	+1431	+4.4	+8.0
אפריקה אפ 5	11100	16.0	−120	−1.1	−33.0
אריכים 1	340 תב	4805	+25	+7.9	+12120
אירון 1	2510	95.0			−95.0
אירון 5	1981				
בינוביץ 1	2070				
בינוביץ 5	1951		+12	+.6	+103
דנקנר 1	4360	42.0	+40	+.9	+458
דוצ'ר 1	194.0				
הדר 1	115.5		+1.5	+1.3	+1000
הדר 5	1260	442	−50	−3.8	−722
המסלול 1.0	535 תב	100	−60	−10.1	−660
המסלול 5.0	415	250			+300
ת.ל.ב. 0.1	— הפסקת מסחר				
ת.ל.ב. 0.5	— הפסקת מסחר				
כלכלית ים אפ 1	61.5	7480	−1.0	−1.6	−3620
גב־ים 1	4010	462			+402
גב־ים 5	3650	737			−187
הכשרת ישוב אפ 7	121.0	101333	+4.5	+3.9	+101093
הכשרת ישוב אפ 8	89.0	73767			+27782
הכשרת ישוב אפ 9	114.0	80660			+278
מבני תעשיה 1	65.0	10570	−.5	−.8	−5880
מבני תעשיה אפ 1	18.0	69881			+76881
מבני תעשיה אגח א	110.0	5000			−7000
ישפרו 1	3739	202			−102
ישראלום 1	1200	50.0	+40	+3.4	+50.0
ישרס 1	31050	117	+50	+.2	+193
כנן פיתוח 1	5700				
לוסיד 1	4890	7.0	−100	−2.0	−32.0
לוסיד 5	1451	171	+1	+.1	+329
מ.ת.מ. 1.0	387	2680	+10	+3.4	+2190
מ.ת.מ. אפ 2	159.0	1970	−1.0	−.6	−6543
מ.ת.מ. אגח א	132.5	5000	+1.5	+1.1	+40000
מגורי בניה 1.0	480	340			+505
מישגב 5	121.5	2990			−1397
מישגב אפ א	69.0	1000			+1000
מנרב 5	870	77.0			−66.0
קרדשטיין 1	154.5		−2.5	−1.6	−2000
קרדשטיין 5	106.5		+3.5	+3.4	+2900
ליפשיץ 1	72.0	10638	+2.5	+3.6	+11430
ליפשיץ 5	35.8	5500	+1.7	+5.0	+6881
ליפשיץ אפ 2	12.1	27080			−17000
ליפשיץ אפ 3	12.9	10007	+.3	+2.4	+75937
ליפשיץ אגח 1	76.0	1125	−1.0	−1.3	−1125
נאות אביב 0.5	1660 •	336	+120	+7.8	+370
• ביצוע חלקי 94.70%					
נכסי אזורים 1	137.5	5500	−4.0	−2.8	−7096
נכסי אזורים אפ	33.5 תב	3131	−3.5	−9.5	−3131
נכסי אזורים אגח	98.0	10486	+.5	+.5	+6514
סהר השקעות 1.0	377	1000	−1	−.3	−1500
סנו 1	1397				−20.0
קיסריה 1	2400				+32.0
קיסריה 5	1100	388			−275
רוגובין 1	203	1750	+7	+3.8	+4250
רוגובין 5	128.0	2000			+7048
רוגובין אפ 2	389	238	+15	+5.1	+238
רוגובין אגח א	135.5				

חקלאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
מטעי הדר 0.1	2930	57.0	−70	−2.3	−57.0
מטעי הדר 0.5	2925	56.0	−65	−2.2	−56.0
מהדרין 1	3750	592	+13	+.3	+1640
נכסי הדרים 1	1113				
פריאור 5	2200	900	−35	−1.6	−900

תעשייה

מזון וטבק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
דובק מב ש	1516 תב	131	−169	−10.0	−229
דובק מב מ	1720				
וולבל 1	— הפסקת מסחר				
וולבל 5	— הפסקת מסחר				
וולבל אגח 1	— הפסקת מסחר				
טמפו בירה 1	22200 תב	15.0	+1851	+9.1	+15.0
טמפו בירה 5	15850 תב	9.0	−1300	−7.6	−9.0
יטבה 1	965	12.0	+1	+.1	+28.0
יצהר א 5	500	20.0	+4	+.8	+2503
יצהר אפ 2	145.0	13.0	−3.0	−2.0	−2013
מן 1	131.5 •	2900	−14.5	−9.9	−1696
• ביצוע חלקי 72.90%					
מן 5	116.0 תב	303	+7.0	+6.4	+2049
סנפרוסט 1	10021	46.0			+74.0
עסיס ב 5	— הפסקת מסחר				
שלמה אבגיל 1	1828 תב	47.0	+166	+10.0	+247
שמן מבכ א 4	430	280	−1	−2	−10.0

טקסטיל והלבשה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
ארגמן 1	318	1509	−5	−1.5	−809
ארגמן אפ 2	72.0 תב	527	−5.0	−6.5	−527
ארגמן אגח 1	117.5		+.5	+.4	+16000
אופים 1	275				
אופנת ברוך 1	— הפסקת מסחר				
אופנת ברוך 5	— הפסקת מסחר				
אופנת ברוך אפא	— הפסקת מסחר				
ארגמן רג ש	9220 •	10.0	+91	+1.0	
• ביצוע חלקי 74.00%					
דלתא־גליל 0.1	667 קו		+32	+5.0	+83951
דלתא־גליל 0.3	677 תב	18757	+62	+10.1	+47643
מטוויות מאוחדות 1.	515				
מטוויות מאוחדות 5.	181.0	106	−3.0	−1.6	−396
ויטקס 1	158.5	300			−26.0
ויטקס 5	119.0	1500	−2.0	−1.7	−2000
חדיגון 1	4635	54.0			−43.0
ויקית 1	1325	154			−154
ויקית 5	1000	595	+26	+2.7	+443
ויקית אפ ב	250 תב	150	+24	+10.6	+2000
כיתן 1	47.3		+4	+.9	+994
קופר אפ 1	18.4 תב	5153	−4.7	−20.3	−4794
קורדיה 1	410	100	−11	−2.6	−100
קורדיה 4	362	1700			−1700
ליגת 1	21.0 •	17846			+2321
• ביצוע חלקי 90.50%					
עיט 1.0	179.5	1442			−292
עיט 5.0	105.0	1000			−1200
עיט אפ 2	48.0	15562			−14538
עיט אגח 1	106.5	12000	−1.0	−.9	−15500
עמקו 1.0	122.0	1100	+6.0	+5.2	+650
עמקו אפ 1	33.9	4000	+1.5	+4.6	+5140
פולגת א 1	430				
פולינגר א 0.5	2030	68.0	+5	+.2	+498
פרוגר 1	737	500	−1	−.1	−1000
פרוגר אג"ח א'	87.0	1100			−3900
גיבור־סברינה	2468	31.0	+117	+5.0	+272

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
אורדן 1	3170	155			−45.0
אורדן 5	3000 תב	50.0	+170	+6.0	+50.0
אלקטרה 1	7500				
אלקטרה 5	6430				
כבלים 1	357	2500			−2150
כבלים אפ 1	64.0 תב	183028	+4.0	+6.7	+253642
כבלים אג"ח־אפ	108.5	2930	+.5	+.5	+12000
כבלים אגח א	110.0	108			−108
ותכפי 1.0	375 מו		−20	−5.1	−1509
ותכפי 5.0	172.0 מו		−9.0	−5.0	−3250
ויקה 1	1510		+10	+.7	+100
ויקה 5	965		+46	+5.0	+730
קופסאות פח 5	1861		+41	+2.3	+130
כלי צין 1.0	2310	111	−120	−4.9	−952
כלי צין 5.0	1545	1158	+5	+.3	+2460
מתכת קרמני 1	108.0 מו		−6.0	−5.3	−6063
מתכת קרמני 5	62.0 •	2000	−7.0	−10.1	−3498
• ביצוע חלקי 57.20%					
נחושתן 0.1	19800 תב	30.0	−2200	−10.0	−30.0
נחושתן 0.5	7110	122	+70	+1.0	+100
פקר פלדה 1	1585 תב	516	+85	+6.5	+512
קוגג 1	361 תב	850	+33	+10.1	+769
קוגג 5	211		−5	−2.3	−113
קליל 1	2880	465	+74	+2.6	+615
קליל 5	2455	625			−545
קליל אפ	1171	586			−279
קליל אגח	140.0	703	−1.0	−.7	−74676
שלודות 5.0	2060 •	126	+10	+.5	+112
• ביצוע חלקי 91.30%					
לכיש 1	409		−10	−2.4	−900
לכיש 5	318		−4	−1.2	−1600

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
אלביט 3.0	332000	45.0			+38.0
אלקו 0.25	9000 •	74.0	+500	+5.9	+385
• ביצוע חלקי 92.50%					
אלקטרה 0.1	1981				
אלקטרה א 0.5	1331 תב	758	−90	−6.3	−1283
אלקטרה אפ 5	850 תב	1842	−50	−5.6	−1395
אלקטרה אגח 5	145.5	4085	−7.0	−4.6	−7785
אלרון 0.02	15015	231	+715	+5.0	+168
כלל אלקט' אפ א	392	3688	+12	+3.2	+5611
כלל אלק' אגח 1	113.5	38000			−10000
טמקטוריקס 1	1015 תב	1441	+80	+8.6	+1836
טמקטוריקס 5	738 תב	375	+44	+6.3	+775
פיזיטנגר 1	410 •	450	−4	−1.0	−75.0
• ביצוע חלקי 87.30%					
פיזיטנגר 5	284	2031			−31.0
ציקלון 1	2199	260	−11	−.5	−37.0
ציקלון 5	1661 תב	212	+151	+10.0	+212
קנגשטיין 1	2650 תב	70.0	+200	+8.2	+70.0
קנגשטיין 5	2285 תב	67.0	+208	+10.0	+267
ת.א.ת. 1	500 תב	1178	−56	−10.1	−1278
ת.א.ת. 5	278	4200	−4	−1.4	−8921
תדאה 1	— הפסקת מסחר				

מוצרי בניה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
א.פ.כללבנין 1	145.0	14970	+3.0	+2.1	+21030
א.פ.בנין אפ א	437	710	−11	−2.5	−1000
א.פ.בנין אפ ב	44.0	834			−834
א.פ.בנין אגח א	145.0	7000	+.5	+.3	+37900
א.פ.בנין אגח ב	180.0	12150			−21870
אקרשטיין 1	505	687	+15	+3.1	+776
אקרשטיין 5	260	750	+3	+1.2	+3000
אקרשטיין אפ א	294		−5	−1.7	−434
אקרשטיין אג"ח 1	137.5	20500			+10500
האחים בלום 1	57.0	5500	−3.0	−5.0	−6850
אחים בלום אפ	38.5 תב	6000	+1.5	+5.6	+12000
מודאיקה 1	2592				
מודאיקה 5	1800				
נגב קרמיקה 1	245 תב	299	+19	+8.4	+299
נגב קרמיקה אפ	61.0 תב	1500	−4.0	−6.2	−700

כימיה, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
אגן 5	1886	7888			+4443
אגן אפ 2	420	14189			−1421
אגן אג"ח א'	100.5	102209			+23046
אליאנס ב 200.0	— הפסקת מסחר				
גל תעשיות 1	159.0 תב		+9.0	+6.0	+1107
גל תעשיות 5	88.5				
גל תעשיות אפ	19.9	4021			−7319
גל תעשיות אגח 1	68.5	14000	−1.5	−1.7	−12600
דשנים 0.1	2985	464			+424
דשנים 0.5	1572	600	+22	+1.4	+350
ליפסקי 1.0	1920 •	50.0	+20	+1.1	+16.0
• ביצוע חלקי 75.70%					
מקסימה 1	724				
מקסימה 5	520				
פטר 1	3650	33.0			−33.0
פטר 5	3150				
פריקלאס 1	560	7978			−683
פריקלאס אפ 1	135.0	17218	−6.0	−4.3	−36761
קים 1	6330	500	+270	+4.5	+500
קים אפ 2	4600 תב	650	+400	+9.5	+650
קים אגח 1	128.0	1500			−1500
תיא 5	5250	89.0			−22.0
פרוטארום 10.0	977	14606	−20	−2.0	−29068

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
כתר 1	67.5 תב	5544	+3.5	+5.5	+7737
דפוזו 1	5550	70.0	+100	+1.8	+70.0
דפוזו 5	4568	20.0	+100	+2.1	+10.0
ת.מ.ג. 1.0	4546 תב	60.0	−270	−5.6	−80.0
יאה 1	— הפסקת מסחר				
לבידי אשקלון 1.	535	300			+10.0
מלק ב 0.5	26000	67.0	+445	+1.7	+29.0
קרגל 1	520 תב	1506	+40	+8.3	+1506
קרגל אפ 1	194.0	1156			−684
קרגל אפ 2	83.0	9543	−3.0	−3.5	−30454
קרגל אג"ח להמרא	100.5	34890			+26065
רים 1	189.0 תב	678	+13.0	+7.4	+5678
רים 4	90.5	15.0	−1.0	−1.1	−2765
תעל ב 2	13350	75.0	−350	−2.6	−55.0

תעשיות שונות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
אבדין 1	180.0 תב	200	+10.0	+5.9	+421
אבדין 5	101.0	5307	+1.0	+1.0	+543
חמישה יוד 1	1520				
ת.נ.פולק 1	1010				
ת.נ.פולק 5	1082				

השקעות תעשיה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
מרכזית ב 0.1	11770	225	−30	−.3	−726
כור בכי 1.0	2920	390	−91	−3.0	−397
כלל תעש אפ ד	86.0	5688			−1146
כלל תעש אגח 6	117.5	1322	+.5	+.4	+38678

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
אמפל ש	3098	112	−60	−1.9	−495
אידיבי פית אפ3	2740	220			+183
אידיבי פית אגחא	115.5	51500	+.5	+.4	+36030
אלקו 1	907	1395			−1886
בזלת השקעות 1	955				
בזלת אפ א	700				
בזלת אגח 1	117.5				
רבבאר 1	445 תב	700	+23	+5.5	+1111
רבבאר 5	325				
חברה לישראל 5	3105	852	−100	−3.1	−2499
הלפסון 0.1	115000				
הלפסון 1.0 ש	15750				
אמגא א 0.5	16400	5.0	−700	−4.1	−5.0
השק דיסק אפ	1050	4786			−5209
השק דיסק אגח א	121.0	1000			−39000
השק מחזור 10	35500	17.0			−2.0
חדיון 1	1111 תב	110	+101	+10.0	+110
חדיון 5	527	277	−12	−2.2	−777
יעשר 1	1254	83.0	−1	−.1	−83.0
יעשר 5	732	150	−8	−1.1	−392
יצוא ש	10650				
ירדן א 0.1	1029	1.0			−1.0
ישום 1	36.3	.9000			−1000
ישום אגח־אפ 1	59.5		−1.5	−2.5	−1501
כלל ישראל 50.0	648				
מגור 1	300 •	126	−6	−2.0	−4662
• ביצוע חלקי 58.60%					
מגור א 5	194.0	880	−6.0	−3.0	−4925
מגור אפ ב	— הפסקת מסחר				
מגור אג"ה 1	133.0				
סהר פיתוח 1	226		−7	−3.0	−4203
פז השק ש	2730 תב	613	−260	−8.7	−1108
צבה א' 1	4065	12.0	+15	+.4	+102
צבה 5	3699	3.0	−1		−3.0
פריון ב 0.2	9950	214			+221
קידן 1	86.0	9135	−2.0	−2.3	−13245
קידן 5	51.0	7000	+.5	+1.0	+11710
קידן אפ 2	31.8 •	9595	−1.2	−3.6	−18785
• ביצוע חלקי 84.20%					
קידן אגח 1	118.5	5500	+.5	+.4	+20700

נסחרות במט"ח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
כור מ	280	500	+10	+3.7	+2300

דלק ונפט

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
דלק חיפושיםבפס1.	1900	280	−10	−.5	−600
דלק חיפושיםבפס5.	945	171	−15	−1.6	−156
פז חיפושי נפט	24300		−200	−.8	−60.0
י.ש.ר.א. אפ 2	110.5 •	5000	−3.0	−2.6	−16729
• ביצוע חלקי 71.10%					
מ.ג.ר. 1.0	3622	37.0	−108	−2.9	−164
מ.ג.ר. 5.0	2025	193	+25	+1.3	+60.0
נפטא ש	352	1750			−610

רשימה מקבילה

שרותים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
הראל, ערובה 1	— הפסקת מסחר				
י.ס.כ.ל. 1	240				
סנטופרוס 1	— הפסקת מסחר				
סנטופרוס 5	— הפסקת מסחר				
תבל 1	471 תב	100	−52	−9.9	−106
תבל 5	— הפסקת מסחר				

מלונאות ושרותי תיירות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
חוה ישראלית 1	24.2		+2	+8	+5000
כנס 1	480				

מחשב ושרותי מחשב

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
איכות 1	149.5 תב	410	−15.5	−9.4	−560
רשת מחשבי 1	— הפסקת מסחר				
רשת אפ 1	— הפסקת מסחר				
כלל מחשבים 1.0	2673 תב	27.0	+243	+10.0	+236
משוב 1	64.0				
רשף 1	— הפסקת מסחר				

נדל"ן בינוי ופיתוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
אשנתים 1	296 נו		−16	−5.1	−1677
בן־יקר גת 1.0	1311	610			+515
רדוס 1.0	— הפסקת מסחר				
רדוס 5.0	— הפסקת מסחר				
עוד 3.0	731	5.0	−1	−.1	−5.0
רסק מבכב	504 •	90.0	−56	−10.0	−180
• ביצוע חלקי 50.00%					
רסקו רג	442	18.0	−12	−2.6	−218

מזון וטבק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
אכאס 1	554 •	50.0	+20	+3.7	+82.0
• ביצוע חלקי 30.00%					
גולדפרוסט 1	214				
גולדפרוסט 5	115.0	250	−12.5	−9.8	−584

טקסטיל והלבשה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
יובדרום 1	180.0				
מקס 0.1	1650	250	−9	−.5	−28.0
מקס 0.5	710	848			+748
תעש רוגוזין 1.0	3795	870			−120

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
אלקטרו 1	64.5	1880	−.5	−.8	−1880
אקסטרן 5.0	671 •	67.0	−75	−10.1	−138
• ביצוע חלקי 48.50%					
מדגן 1.0	812				
משאבות מלע 1	47.0				
מתכת מרום 1	— הפסקת מסחר				

מוצרי בניה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
אלקול 1	— הפסקת מסחר				
אלקול אפ 2	— הפסקת מסחר				
בר־טון 1	2080	321	−58	−2.7	−175
בר־טון 5	1400	665	−8	−.6	−929
בר־טון אפ 2	680 תב	2774	+50	+7.9	+2428
טרמוטכסט 1.0	4840	29.0	+160	+3.4	+9.8
טרמוטכסט 5.0	2320	100			−100
ב.ז.ל. 1	655	850	−35	−5.1	−908

מוצרים כמיים, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
אלרן־סק 1	110.0	1350	+2.0	+1.9	+5650
ריפסטר 1	1978 תב	8.0	−120	−5.7	−38.0
נקה 1	4900				−23.0
ת.ג.ל. 1.0	— הפסקת מסחר				
ת.ג.ל. 5.0	— הפסקת מסחר				
תוד א' 5	5200				

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
אורדע פרינט 1	376	466			−466
סקאוי"ה 1	1329	4.0	+30	+2.3	+38.0

תעשיות שונות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
גולן 1	203	800			−800
רפסון 1	144.0				
סו־תן 1	285	1350			+1350

השקעה בתעשיה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
כלל פיתוח 1	127.5				

חברות השקעה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
אינקובה 1	— הפסקת מסחר				
אתרים 1	195.5	200			−200
אתרים אפ 1	20.7	1623			−1623
אמישר בכי 1	238	235			−235
אפיק 1.0	331	1920			−1420
אפיק 5.0	256	1167			−1167
בניין השק ב 5	10570 •	11.0	−227	−2.1	−24.3
• ביצוע חלקי 73.88%					
לבנוב 1	— הפסקת מסחר				
לבנוב 5	— הפסקת מסחר				
עד השקעות 1	520				
עד השקעות 5	340 תב		−20	−5.6	−166

חיפושי נפט

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף ביקוש/היצע
פראויל ב 0.03	3100	11.0			+7.0

משתנים

שם נייר	מספר עסקות	שער בפתיחה	שער בנעילה	שינוי באחוזים	מחזור
הבינלאומי	3	5499	5513	−.25	1859.0
פיבי	4	6215	6294	−1.26	1663.0
הסנה	2	111.00	111.00	−4.31	19133.0
שלמה	1	714	709	−2.86	3446.0
כלל סחר	2	201	201	.00	18887.0
שופר־סל ב'	4	1027	1022	−.48	7650.0
דלק ב'	4	2455	2474	−.77	7587.0
אמריקה 1	1	29257	29384	−.50	35.0
אזורים	2	501	506	−.99	2340.0
נכסים־בנין	4	2655	2675	−.75	4659.0
הכשר הישוב	8	491	501	−2.96	31992.0
חברה כלכלי	3	281	284	−1.06	15586.0
כלל בנלו"ן	1	502	508	−3.09	2265.0
עלית	1	15060	15215	−3.75	217.0
פולגת ב'		318	318	.00	1600.0
קומפיוטר ו'	11	2148	2157	.51	4425.0
כלל תעש אל	2	1839	1858	−1.02	8704.0
אלרון	3	192233	195657	−1.73	236.0
טבע	9	9646	9646	−1.00	3843.0
ים המלח	24	1797	1797	−2.02	22451.0
פטרוכימים	28	336	345	−3.45	184875.0
נייר חדרה	10	235250	240051	−2.00	61.0
כלל תעשיות	8	134.50	137.50	−2.18	78900.0
אידיבי פתי'	7	5730	5847	−2.00	4508.0
אלרן		766	766	.00	1876.0
חברה לישרו	9	3688	3794	−4.01	8119.0
פועל' השקע	1	665	672	−1.04	7031.0
דיסקונט השק'	15	2215	2293	−3.49	12403.0
כלל ישראל'	5	776	800	−3.00	10804.0
יואל		360	360	−3.23	11625.0

ההפרשות ל„כור" עשויות למחוק כל רווחי המזרחי

מאת סופר הכלכלי של „דבר"

הפרשות קבוצת „המזרחי" לכיסוי חובות „כור" עשויות למחוק את כל רווחי הבנק השנה. ועדת המאזן שלו תחל בתחילת השבוע הבא בגיבוש הדו"חות הכספיים של הבנק, שבמרכזם תהיה כפי הנראה בעיית ההפרשה לחובות „כור".

חובות הקונצרן לקבוצת בנק המזרחי מסתכמים בכ־50 מיליון דולר, ולפי דיווחי הבנקים, מבחינת הבטחונות הם במצב הגרוע ביותר במערכת הבנקאית המקומית.

הבנק הבינלאומי הראשון, שמבחינת הבטחונות נמצא במצב דומה, החליט להפריש כמחצית מחובות „כור" ברבעון השלישי השנה. בנק לאומי, שמצב בטחונותיו היה טוב יותר, הפריש כרבע מחובות „כור" לבנק.

הרווח הנקי של קבוצת בנק המזרחי במחצית הראשונה השנה הסתכם ב־9 מיליון דולר. בבנק נצפה השנה רווח נקי כולל של כ־20 מיליון דולר וכ־14 מיליון דולר בסוף הרבעון השלישי. אם הבנק יאמץ את שיעור ההפרשה שנקבע בבל"ל (רבע מהחובות), עשוי הרווח לסוף הרבעון השלישי כמעט להתאפס, בעוד שאם ייאמץ את שיעור ההפרשות שנקבע בבינלאומי, עלול הבנק לאבד את כל רווחיו השנה.

קיימת אפשרות שבנק המזרחי יפזר את ההפרשה בשני הרבעונים השניים של 1988 ואף יקבע שיעור הפרשה נמוך מהבנקים שפרסמו עד כה את מאזניהם – עד כדי הפרשה של עשירית בלבד מהחוב הכולל, בדומה לשיעור שאומץ בדו"חות הכספיים של הבנק לגבי מזיקת עדך ההשקעה בבנק ספנות.

הציבור מגביר רכישות המט"ח; בנק ישראל מזרים נזילות

הבנקים שוקלים ייקור זמני של הריבית בשקלים

מאת דויד שרביט

קצב הרכישות של מטבע חוץ על ידי הציבור האיץ בימים האחרונים, דבר שחייב הזרמת נזילות נוספת של בנק ישראל לבנקים.

הרכישות המוגברות של מטבע חוץ, המלווה בפרעון אשראי במטבע חוץ וגידול בביקוש לאשראי בשקלים, נובע מהחשש לפיחות קרוב בשער השקלי. על רקע זה נשקלה אתמול אפשרות לייקר את שער הריבית, באורח זמני, כדי לבלום את הספקולציה במטבע חוץ.

המשיכות המוגברות של מטבע חוץ קיבלו ביטוי גם בנתוני היתרות בסוף אוקטובר. כלל היתרות גדלו ב־812 מיליון דולר, אך למעשה שיקפו משיכות בסך 382 מיליון דולר שקוזזו על ידי המענק האמריקאי השנתי בסך 1.2 מיליארד דולר.

המשיכות המוגברות של מטבע חוץ באוקטובר מהוות המשך למגמה שהסתמנה מאז יולי השנה. אז ירדו יתרות המט"ח ב־177 מיליון דולר, באוגוסט ב־249 מיליון ובספטמבר ב־579 מיליון דולר (עיקר הירידה בספטמבר נבעה מפעילות ממשלתית – 300 מיליון דולר – בשל מיחזור חובה בארה"ב).

ההערכה היא כי עיקר הספקולציה במטבע חוץ נובעת עתה ממניעים עסקיים ולא השקעתיים. יבואנים מקדימים רכישות בעוד יצואנים משהים העברת תמורות לארץ. אם אפשרויות הספקולציה במטבע חוץ היו מקיפות גם מסלולים השקעתיים, בעיות הנזילות ויציבות המערכת המוניטרית היו חריפות יותר.

ראוי לציין כי שיפור במצב הנזילות המשק נרשם אתמול עם העברת 2.45 מיליארד דולר מתמורות הבנקאיות להשבונות הלקוחות בבנקים. עיקר בעיית הנזילות עתה נובעת מהציפיות לפיחות.

מכסת הנזילות הקבועה הנוספת שהעמיד אתמול בנק ישראל לבנקים בריבית של 25%, מהווה איתות לכך שהוא לא יתנגד להעלאה זמנית בריבית כדי לבלום את הספקולציה במטבע חוץ. נראה כי צעד ממשי בכיוון זה יישקל כבר היום, לאחר שיוודעו תוצאות המכרז המוניטרי השבועי על 350 מיליון שקל שמעמיד בנק ישראל לבנקים.

בנק ישראל מסר אתמול כי מכסת הלוואה מוניטרית נוספת בסכום של 400 מיליון ש"ח ובריבית של 25 אחוז ועל בסיס שנתי, הועמדה לבנקים החל מאתמול.

לבנקים עומדות שתי הלוואות מוניטריות במכסה בסכום כולל של 800 מיליון ש"ח ובריבית של 17.25 אחוז (על בסיס שנתי).

מהמחלקה המוניטרית של הבנק הוסבר כי העמדת מכסת ההלוואה המוניטרית הנוספת, בסך 400 מיליון ש"ח, באה לענות על הרעה במצב הנזילות של הבנקים על רקע המשך תהליך קניות מטבע חוץ של הציבור והגידול בביקוש לאשראי בשקלים על חשבון הקטנת הביקוש לאשראי במטבע חוץ. העלאת הריבית על מכסת הלוואה זו נועדה להאט תהליך זה של התאמת תיק הנכסים וההתחייבויות של הציבור.

מנתונים שמסרה המחלקה המוניטרית בבנק ישראל מתברר כי הבנקים מנצלים היום את מלוא מכסת ההלוואות המוניטריות. העמדת מכסת ההלוואה המוניטרית הנוספת תגדיל את הוראות של הבנקים לגבי המקורות השקליים העומדים לרשותם ובכך תקל עליהם בתכנון מצב נזילותם.

מכירות „אסם" השנה 160 מיליון דולר

עד סוף 1988 יגיע היקף מכירות „אסם" ל־160 מיליון דולר, גידול ב־40% דולרית לעומת 1987. היקף היצוא ל־1988 יגיע ל־8 מיליון דולר כשעיקרו לאנגליה (כשליש מהיקף היצוא הכולל), ארה"ב (10 רשתות), קנדה, צרפת וגרמניה. החברה מתעודדת להמשיך במאמצי השיווק המתגברים בשנים 89 ו־90.

במהלך החודשים נובמבר־דצמבר 1988 תספק „אסם" 2.9 מיליון שקיות מרק מתוצרתה לשלוש חברות מזון בינלאומיות – „קיי מרקט" האמריקאית, „טסקו" הבריטית ולקוח אמריקאי גדול נוסף. על כך מסר דן פרופר בתום יריד המזון הגדול מסוגו הנערך כל שנה בצרפת.

הוועדות למיזוג הקרנות התבקשו להגיש את מסקנותיהן עד סוף השנה

האיחוד הכולל אינו קרוב

מאת חיים ביאור

שלוש הוועדות הפנימיות שמינה האגף לביטוח סוציאלי בהסתדרות כדי שיגבשו דרך פעולה למיזוג של שש קרנות הפנסיה ההסתדרותיות, התבקשו להגיש את המלצותיהן עד סוף השנה.

שלוש הוועדות הן: ועדת מבנה בראשות עמוס עדן, יו"ר מועצת "מבטחים"; ועדה משפטית בראשות היועצת המשפטית של האגף לביטוח סוציאלי עו"ד יהודית נחמן, ועדת נכסים ומחשוב בראשותו של אקטואר האגף יעקב אנטלר.

ועדת המבנה הזמינה אצל גורם פרטי – היועץ הארגוני ד"ר גדעון צ'סייאס – סקר על המבנה הארגוני הרצוי לקרנות הפנסיה לאחר מיזוגן. ד"ר צ'סייאס אמור להגיש את עבודתו עד סוף נובמבר.

הוועדה בראשות עו"ד נחמן מטפלת בשורה של בעיות משפטיות וכן בעיות מיסוי הכרוכות בהפיכת אותן קרנות, שהן אגודות שיתופיות, לחברות.

ועדת הנכסים והמחשוב, שעבודתה הגיעה לשלב מתקדם לעומת שאר הוועדות, תציע מערכת אינטגרטיבית אחת שתשרת את כל הקרנות, תוך השגת חיסכון והתייעלות.

מנהלים בקרנות הפנסיה מציינים, עם זאת, כי לאחר הגשת המסקנות על ידי שלוש הוועדות המקצועיות, עדיין דרושים צעדים שביצועם יארך זמן לא ידוע, עד שהתוכנית למיזוג הקרנות תתממש. מנהלים אלה מרגישים שעדיין נחוצה הסכמת האוצר והמעסיקים הפרטיים למהלך המיזוג וגם קיימת בעיית ההתנגדות של קבוצות מבוטחים שונות למהלך זה.

כמהלך ביניים נבחנת בהסתדרות האפשרות למזג בין "מבטחים", הנחשבת לאיתנה יחסית במערכת הפנסיה ההסתדרותית, ובין קרנות הפנסיה של העובדים החקלאיים ופועלי הבנין שמצבן האקטוארי הפיננסי אינו מעודד.

גורמים בקרנות הפנסיה גורסים שלצורך הבראתן של הקרנות אין להסתפק בריסון למוגן, אלא נחוצים ארבעה צעדים משלימים: העלאת גיל הפרישה לגמלאות ל־70, דבר שיגדיל מיד את מספר העמיתים הפעילים; העלאת ההפרשות של המעסיקים והעובדים לקרנות מ־17.5 אחוז מהשכר ל־20־21 אחוז ממנו; הוספת רכיבים לצורך חישוב הפנסיה (כגון הוצאות נסיעה לעבודה) וכן חוק פנסיה ממלכתית, שיחייב לבטח את כל השכירים במדינה בקרנות הפנסיה הקיימות.

סקי בטירול ב־509 דולר

מאת דויד מרשיוב

חברת „אופיר טורס" מציעה לחובבי סקי חופשת חנוכה באתר סקי בגרישטס שבטירול האוסטרית ב־509 דולר לשבעה לילות ליחיד בחדר זוגי.

מנכ"ל החברה ברעז וקסמן מסר כי החבילה כוללת טיסה ב„אל על" למינכן וחזרה, שבעה לילות, כאמור, בפנסיון בסגנון טירולי אלפיני, ארוחות בוקר ורכב לשבוע ללא הגבלת קילומטרים.

חבילת נופש דומה עם שהיה במלון 4 כוכבים וחצי פנסיון תעלה ליחיד בחדר זוגי 665 דולר. החברה גם מציעה דירות נופש באיזור.

טיולי גמלים במכשית

מאת דויד מרשיוב

חוות גמלים במכשית שבנגב מקיימת טיולי גמלים לקבוצות לאחר שעדר הנאקות בחווה הוגדל ל־30.

מנכ"ל החווה אריאל אולמן מסר כי הנאקות עדיפות על הגמלים משום שהן שקטות והרכיבה עליהן באוכף היא נוחה.

ביטוח / דן שלם

★ במשק הביטוח נמשכת התחרות בין הגורמים השונים למכור יותר ויותר. סוכנות איחוד מנסה למכור פוליסות נוספים בדלפקי הדואר. החברות מתחרות ביניהן על רכישת סוכנים ולקוחות. בעיקר בולטת התחרות בביטוח רכב ורכוש לנוכח ההעלאה האחרונה בתעריפי הרכב.

★ בביטוח חיים עדיין נמשכת החולשה במכירות ויש ציפיות לשינויים בביטוחי מנהלים בעתיד הקרוב, להפחתת ריבית והוצאות פוליסה משתתפת ברווחים. חברות הביטוח נערכו לקראת שינוי מערך ההשקעות גם אם המבוטחים בשנה ראשונה, שיופנו להשקעה במסגרת זו, יהיו אפסיים עקב הוצאות השיווק הגדולות.

רכב– תחרות גוברת

בענף הרכב גוברת התחרות בין החברות על רכישת לקוחות. זאת, במשק שבו מספר כלי הרכב גדל כמעט כל שנה ב־3־5 אחוזים ומספר המכוניות היוצאות מהמחזור כמעט אפסי. מתברר כי תוכנית „מוסך" של „מגדל" נתקלת בהסתייגות מצד הסוכנים.

למרבית הנהגים החלו חברות אחדות לחפש פתרונות שונים. אחת מהן הולילה, הוציאה חידוש מיוחד, להציע למבוטח להיות מוכן להשתתפות עצמית גבוהה, פי שלושה מהמקובל כיום (שיעורי המינימום להשתתפות עצמית גדולה – 200 ש"ח).

מבוטח כזה יקבל הנחה נוספת של עד 25 אחוז. בחברה זו מאמינים כי הגדלת ההשתתפות עצמית היא פתרון יעיל יותר לכלל הנהגים ואינה מקפחת את הנהגים הזהירים.

באחרונה גם הרחיבו החברות את מעגל המבוטחים במסגרת קולקטיב עובדי בנק לאומי וכיום נכללים גם עובדים לשעבר וקרובי משפחה. שיעורי ההנחות במסגרת ההסדר גבוהים במיוחד. הביטוח הוא במסגרת „בניך".

מחלות קטלניות וביטוח חיים

בכינוס שבו השתתפו מבוטחי משנה מחו"ל בשבוע שעבר, במסגרת התאחדות חברות ביטוח חיים, נדונו היבטים בשיווק ובחיתום ביטוחי בריאות ומחלות קשות.

למרות שהניסיון באירופה עדיין דל ואין סטטיסטיקות מדוייקות, ציינו המרצים כי יש להקפיד במסגרת החיתום על מספר אלמנטים, בין השאר תולדות המשפחה. היסטוריה של מחלה קטלנית אצל שני ההורים מגבירה סיכון אצל דור ההמשך ועישון, למשל, מהווה סיכון משמעותי. גם לחץ דם גבוה וכולסטרול ברמה שמעל המקובל מגדילים את הסיכון בחיתום. שילוב שניים או יותר מהגורמים האלה אצל המבוטח מגביר את הסיכון בשיעור מהותי.

ככלל, מציעים מבוטחי משנה להקפיד על יחס בין ביטוח בריאות ובין ביטוחי חיים כאשר קבלת מבוטח בביטוח חיים הבנה קלה יותר. כיון שביטוח חיים מתייחס למקרי מוות ונכות בלבד וביטוחי מחלות קטלניות מתייחסים גם למקרי מחלות קשות ומתמשכות כמו סרטן או מחלות לב, עלול ביטוח בריאות גדול מדי לעודד ניצול הביטוח במקרים כמו מחלות לב.

מבוטחי משנה ממליצים על תקופת המתנה של שלושה חודשים, המקובלת בארץ, ופרמיות על פי משתנים מדי שנים אחדות. יש הממליצים תעריף משתנה כל 12 שנה ויש המצדדים בשיטה אחרת.

לשכת הסוכנים נגד שיווק ישיר

לשכת סוכני הביטוח ממשיכה להיאבק נגד נסיונות של חברות ביטוח וגופים שונים לשווק ישירות למבוטחים מפני שבהיעדר שירות מתאים ייפגע המבוטח וכך תיפגע גם תדמית הסוכן כנותן שירות מיטבי ללקוח.

בלשכה מתכוונים להיאבק נגד המגמה למכור ביטוחי נסיעות לחו"ל מעל דלפקי רשות הדואר בכל הארץ באמצעות פוליסה של סוכנות איחוד כיוון שמי שרוכש פוליסה במקומות ציבוריים, רוכש מוצר שאין שירות בצדו, והרי ידוע שהשירות קובע את סוג הביטוח.

מנגד, בעוד שסוכנים דואגים ללקוחות בציידם אותם במידע מקיף על מוקדי עזרה בחו"ל שאליהם יוכלו לפנות לקבלת סיוע ראשוני, הרי יתכן שמכירה ישירה תהיה זולה יותר, אך אין כל שירות בצדה.

לשכת הסוכנים גם יוצאת גם נגד נסיונות של חברות בענף לשווק ישירות באמצעות ועדי עובדים גדולים או בכל דרך ישירה אחרת ללא שירות בצדה.

„ברקן" למשרד חדש

סוכנות הביטוח הגדולה „ברקן", הפועלת בחתמת של מספר חברות ביטוח, עוברת למשרדיה החדשים ברמת גן ובעזרה מרחיבה שורותיה ומכירותיה. מכירות הסוכנות, שיש לה עשרות סוכנים בכל הארץ, יגדלו ריאלית בכ־20 אחוז בשנה זו בכל תחומי ביטוח כללי. גם בביטוחי חיים גדלו המכירות. הסוכנות נמנית על החמישיה המובילה בסוכנויות הביטוח הגדולות בארץ.

יותר סוכנים בענף

חברות ביטוח אחדות וכן כמה סוכנויות גדולות החלו באחרונה בקורסים לגיוס סוכנים חדשים.

חלק מהחברות עושות זאת באורח בלעדי, ביניהן קבוצת „כלל" ו„ציון" בעוד שחברות אחרות בחרו לשתף פעולה עם סוכנויות גדולות העובדות עימן. גם סוכנויות אחרות פותחות קורסים עם סיוע חומרי בזמן הלימודים וגיבוי מקצועי אחרי סיום הקורסים. בלשכת סוכני הביטוח אין רואים זאת בברכה מפני שיש בכך תחרות עם מאגר הסוכנים הקיים שכפי שידוע נאבק כיום לעצמו על ציבור לקוחות ועסקים כמעט אינו גדל.

מנסיון אחת החברות מתברר כי בוגרי קורסים מצליחים למכור, בקצב סביר, ויותר מבעבר יש המתמידים בעיסוק.

ירידה של 51% בגרעון בחשבון השוטף במחצית הראשונה ב־1988

במחצית הראשונה של 1988 הסתכם הגרעון בחשבון הסחורות, השירותים וההעברות החד־צדדיות של מאזן התשלומים („החשבון השוטף") ב־0.6 מיליארד דולר, ב־15 אחוזים פחות מאשר במחצית המקבילה אשתקד. חלקו העיקרי של הגרעון השוטף נרשם ברבע השני של השנה. הירידה בגרעון זה במחצית הראשונה השנה לעומת המחצית המקבילה ב־1987 נרשמה בשל הירידה בגרעון בחשבון הסחורות והשירותים ב־12 אחוז מהקטנת ההכנסות החד־צדדיות באותו שיעור.

היבוא הבטחוני הישיר ירד באותה התקופה ב־25 אחוז. חובות החוץ של המשק לחו"ל עלו במחצית הראשונה של 1988 ב־0.3 מיליארד דולר ובמקביל גדלו סך נכסי החוץ ב־0.4 מיליארד דולר. במחצית הראשונה של 1987 עלו החובות לחו"ל ב־0.1 מיליארד דולר ונכסי חוץ (במט"ח) ירדו בסך של 0.1 מיליארד דולר. על כך מסר בירושלים דובר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה על סמך סיכום נתוני מאזן התשלומים למחצית הראשונה של השנה שהכינה הלשכה.

יבוא הסחורות והשירותים הסתכם במחצית הראשונה ב־10.1 מיליארד דולר, כ־7 אחוזים יותר מהמחצית המקבילה אשתקד. סכום זה כולל יבוא בטחוני ישיר בסך של 980 מיליוני דולר (נמוך ברבע לערך מהסכום בתקופה המקבילה אשתקד). ללא היבוא הבטחוני הישיר נשמרה יציבות בגרעון של חשבון הסחורות והשירותים. יבוא השירותים הסתכם ב־3.4 מיליארד דולר והוא גבוה ב־10 אחוזים מיבוא השירותים בתקופה המקבילה אשתקד.

הגידול הבולט ביבוא השירותים נרשם בתשלומי הריבית שהסתכמו במחצית הראשונה של השנה בסך של 1.3 מיליארד דולר – תוספת של 10 אחוזים לעומת המחצית המקבילה אשתקד. גם בהוצאות התיירות של ישראל בחו"ל נרשמה עליה בשיעור של 10 אחוזים. בתקופה הנסקרת (ינואר־יוני 1988), הסתכם יצוא הסחורות והשירותים ב־7.6 מיליארד דולר. זו עליה של 16 אחוזים לעומת המחצית הראשונה אשתקד. עליה זו, שנרשמה הן ביצוא הסחורות הן ביצוא השירותים, תרמה לירידת הגרעון בחשבון הסחורות והשירותים בשיעור של 12 אחוזים.

מתוך חשבון ההעברות החד־צדדיות עולה כי במחצית הראשונה של השנה הנוכחית הסתכמו ההכנסות ללא תמורה ב־1.8 מיליארד דולר, והן נמוכות ב־12 אחוזים לעומת ההעברות בתקופה המקבילה אשתקד. ירידה זו מתפלגת בין הכנסות הסקטור הפרטי והסקטור הציבורי, אך עיקר הצמצום שנרשם הוא בהכנסות ממשלת ארה"ב – בעקבות צמצום היבוא הבטחוני ברבע השני של 1988.

דובר הלשכה לסטטיסטיקה מסר עוד כי מחשבון תנועות ההון עולה שסך התחייבויות של המשק לחו"ל עלו במחצית הראשונה של השנה ב־0.3 מיליארד דולר, כאשר כל הגידול נרשם בחוב לזמן קצר. בתקופה המקבילה אשתקד גדל החוב לחו"ל ב־0.1 מיליארד דולר, רובו היה לזמן ארוך. תנועות אלה אינן כוללות את השינויים בחובות הנובעים מתנודות בשערי החליפין של הדולר בהשוואה לשאר המטבעות.

תנודות אלה בשערים תרמו לירידת החובות לחו"ל בתקופה הנדונה כדי 0.7 מיליארד דולר. עליית החובות שנרשמה במאזן השנה, לוותה בחודשים ינואר עד יוני בעליית סך נכסי חוץ של המשק בסך של 0.4 מיליארד דולר. במחצית המקבילה אשתקד ירד סך נכסי המשק ב־0.1 מיליארד דולר (זאת, למרות העליה בנכסי בנק ישראל בחצי מיליארד דולר).

גם בנכסי החוץ נרשמה השפעה של שערוך הנכסים בעקבות השינויים בשערי הדולר; במחצית הראשונה של 1988 גרם השערוך לעליית ערך הנכסים כדי 0.3 מיליארד דולר. יוזכר, כי השינויים הנובעים מהתנודות בשער הדולר אינם נכללים כאמור בחשבון תנועות ההון של מאזן התשלומים, אך הם חלק מיתרת החובות והנכסים.

בסוף יוני השנה הגיע סך החובות נטו של ישראל לחו"ל ל־18.7 מיליארד דולר (לעומת 19.2 לסוף דצמבר 87). סכום זה מתקבל מניכוי נכסי החוץ של המשק בסך של 13.6 מיליארד דולר מסך של 32.4 מיליארד דולר החובות ברוטו לזרים.

מעות / איתן יעקבסון

לחצי שנה: פת"ם דולר או פק"ם משופר

משקיעים רבים שיש להם כסף נזיל, מתלבטים בין השקעה בפת"ם דולרים או פק"ם משופר. הם מעוניינים להשקיע כסף לחצי שנה מפני שהם מעריכים כי שיהיה פיחות בשקל בשיעור 12% לאחר שהממשלה החדשה לא תרצה לערער את היציבות במשק ולכן לא תבצע פיחות גדול יותר.

נוסף על כך קיימות הערכות שהדולר בעולם יירד ולכן גם אם הממשלה תבצע פיחות של 15% בסל המטבעות, הפיחות מול הדולר לא יהיה יותר מ־12%.

קנס השבירה שיש לשלם על פת"ם, כאשר שוברים לאחר חצי שנה מיום פתיחת הפיקדון, הוא 3.5%. נוסף לקנס שבירה זה יש להביא בחשבון את עליות הקניה והמכירה המסתכמות ב־2.5%. בסך הכל תהיה התשואה על הפת"ם לחצי שנה 6 אחוזים במונחים נומינליים וזה באמת אינו הרבה.

לעומת זאת אפשר לקבל בבנקים על פק"ם לחצי שנה פריים + 1% כלומר ריבית שנתית בשיעור 14.8% שהם 7.4% לחצי שנה. בתוכנית פק"ם משופר של הבינלאומי מהווה ריבית זו הסף תחתון לריבית שיקבל המשקיע לחצי שנה. משקיע זה יכול לקבל 105% מריבית המכרזים המוניטריים שמקיים בנק ישראל מדי יום ה'. מאחר שגרעונות הנזילות של הבנקים הם תופעה מתמשכת ומאחר שמצב הנזילות בשוק הכספים אינו צפוי להיות טוב, יש לשער שריבית המכרזים הממוצעת תהיה 16% לפחות ולכן המשקיע יוכל לקבל 8.4% לפחות לחצי שנה על השקעתו.

לשנתיים: להשקיע צמוד ליין או לסל המטבעות

משקיעים רבים מעריכים, כאמור, שיהיה פיחות בשקל בקרוב ושהדולר יירד לעומת המטבעות העיקריים האחרים עקב הגרעון המתמשך במאזן המסחרי של ארה"ב. משקיעים אלה מעוניינים בהצמדה למט"ח ובהשקעה יציבה ורווחית.

הם מתלבטים בין תוכנית חיסכון צמודה לסל המטבעות ובין פת"ם ביינים יפאניים.

פת"ם ביין נותן ריבית נטו 1.40% לשנה, שהם 2.8% לשנתיים. אולם הוצאות קניה ומכירה של 2.5% גורמות לכך שהרווח הנקי הוא 0.3% בלבד לשנתיים.

תוכנית חיסכון צמודה לסל המטבעות נותנת ריבית נטו של 4.64% לשנה ולשנתיים 9.5%. עודף התשואה בהשקעה בהצמדה לסל המטבעות הוא 9.2%.

מאחר שהיין נסחר בשווקים הבינלאומיים ברמה של 126 יין לדולר, מתברר שאם היין ייסחר בעוד שנתיים ברמה של 115 יין לדולר, ההשקעה בו כדאית יותר מהשקעה בהצמדה לסל המטבעות. אם הוא ייסחר ברמה גבוהה יותר, ההשקעה בסל המטבעות עדיפה.

האם אג"ח כלל־מרק יתנו את מלוא הפיחות

משקיעים בבורסה מנסים לבדוק אם אג"ח כלל־מרק גרמני תיתן את מלוא הפיחות בשער השקל. אג"ח זו נסחרה במחיר של 991 דולר ב־31.10.88 ל־100 ערך נקוב. לפי מחירו של הדולר ביחס למרק, 1.76 לדולר, היתה אג"ח זו צריכה להיסחר במחיר של 934 דולר, אולם הפרמיה של 6.1% נוצרה עקב הציפיות לפיחות בשער השקל והציפיות לירידת הדולר בעולם לעומת המרק הגרמני.

אם הדולר יירד לרמה של 1.67 מרק לדולר, כפי שהיה בתחילת 1988, יהיה מחיר אג"ח זו סביב 991 דולר ומי שקנה אותה ב־31.10.88, עשוי לקבל את מלוא הפיחות שיהיה בשער השקל לעומת הדולר. יצויין שאג"ח זו נסחרת על פי רוב במקביל לערכה המתואם, בגלל הפדיון האפשרי כל חודשים.

כיצד יגיבו מניות ההסדר ל־91 לפיחות

משקיעים רבים המחזיקים במניות ההסדר ל־91 מנסים לחשב את שיעור עליית ערכן בתגובה על פיחות בשער השקל.

בטבלה הבאה נביא את שיעור עליית ערכן של המניות הללו בשיעורי תשואה שונים ובהתחשב בשלושה מועדי פיחות אפשריים:

הנחה: פיחות של 12% בשער השקל לעומת הדולר. שער יציג לאחר פיחות – 1.80

דולרית תשואה	9%	10%	11%
פיחות ב־3.11.88	1.28%	-1.50%	-4.00%
פיחות ב־31.12.88	2.77%	0.15%	-2.38%
פיחות ב־31/1.89	3.48%	0.91%	-1.50%

החישובים מתבססים על מניית סטוק בל"ל ל־91 שערכה הדולרי 32.40 דולר.

מהטבלה עולה בבירור שלאחר עליות השערים במניות הללו ההשקעה בהן כבר אינה אטרקטיבית. יצויין שמסקנה זו היא בהנחה שיהיה פיחות בשיעור 12% בלבד. אולם, יש לזכור שגם אם יהיה פיחות בשיעור גבוה יותר, 15% למשל, הפיצוי לא יהיה גבוה משמעותית מהפיצוי הנקוב בטבלה משום ששיעור התשואה שבה ייסחרו המניות יהיה גבוה יותר.

לדוגמה: אם כתוצאה מפיחות של 12%, התשואה תהיה 9%, או כתוצאה מפיחות של 15% התשואה תהיה 10% ומחיר המניות יהיה דומה. במקרה זה מחירי מניית בל"ל סטוק יהיו ב־31.1.89 53640 נקודות (שער יציג 1.80 – פיחות של 12%) ו־53473 נקודות (שער יציג 1.84 – פיחות של 15%).

בשני המקרים מדובר בפיצוי של 3.5%־3% ואת זה אפשר לקבל בפק"ם.

לשוק השחור היתה עדנה בברה"מ

מאת דויד מרשיוב

בערים הגדולות בברה"מ, במוסקווה, בקייב ובלנינגראד, מתנהל בימים אלה, כמעט באורח גלוי, שוק שחור ברובלים, בקוויאר ובהתאם לכתבה – שפורסמה בעיתון הרוסי בשפה האנגלית „מוסקווה ניוז" מ־16 באוקטובר 1988 בכותרת „חמישה רובלים לדולר" – השלטונות הסובייטיים חסרי אונים נגד תופעה זו.

העיתון מספר כי המשטרה החרימה במחצית הראשונה של 1988 130,000 דולר בשוק השחור והעמידה לדין 5,881 איש בשל מסחר לא חוקי עם זרים. העבריינים שלמו קנסות בסך כולל של 185,000 רובל.

כותב שורות אלה נתקל מקרוב בתופעת השוק השחור בערים הנזכרות על כל צעד ושעל במהלך שהות של שבועיים בברה"מ.

השער הרשמי לרובל הוא דולר אחד ו־64 סנט בקירוב. אגב, שער זה משתנה מדי יום בהתאם לשער הדולר בעולם. תייר המטייל במוסקווה בקרבת הככר האדומה, הקרמל, או ברחובות קייב ולנינגראד, נתקל בסוחרי השוק השחור הפונים אליו קודם כל בשאלה מאיזו ארץ הוא ולאחר מכן אם הוא מעוניין להחליף דולרים ברובלים. השער נע בין ארבעה רובלים לדולר והוא מגיע גם לשבעה לדולר. תיירים רבים אינם עומדים בפיתוי ומחליפים, דבר החוסך להם הוצאות ניכרות, כי הוא מוזיל את הדברים שהם רוכשים ברובלים.

אולם גם בנושא זה יש בעייה. בברה"מ יש רשת החנויות „בריוזקה", שבהן אפשר למצוא דברים בטיב וברמה נאותים. כאן המחירים נקובים ברובלים, אולם התשלום בדולרים. בחנויות ובבתי המסחר הרוסיים היצע דל למדי ולעתים קרובות המדפים כמעט ריקים. רק אזרחים סובייטיים יודעים היכן לרכוש את המצרכים והדברים להם הם נזקקים ובאילו חנויות.

נתקלתי בשוק השחור גם באחד המלונות הגדולים במוסקווה שבו הוא שהיתי לרגל השתתפות בקונגרס בינלאומי של כתבי תיירות שנערך בבירה הסובייטית. אחד המלצרים שאל יושבי שולחן אם הם מעוניינים להחליף דולרים. כאשר נשאל מה הוא מציע, השיב דולר תמורת ארבעה רובלים. אחד הנוכחים אמר לו כי שמע על שער של חמישה רובלים לדולר. המלצר הסכים מיד להחליפן בשער זה והתבקש להכין 300 רובל. אחרי שהסתודד עם המלצר הראשי דקות אחדות, חזר עם 300 רובל וקיבל 60 דולר. העסקה הושלמה.

לא רק ברובלים יש שוק שחור אלא גם בקוויאר. צעירים מציעים לתיירים קופסאות קוויאר שחור תמורת 5 עד 15 דולר בהתאם לתכולת הקוויאר בקופסה ולטיבו בעוד המחיר הרשמי נע בין 20 ל־45 דולר ולעתים אף יותר. באותו מלון שבו הציעו לסועדים רובלים תמורת דולרים, הוצע להם גם לרכוש קוויאר שחור מסוג מעולה תמורת 15 דולר.

בכתבה ב„מוסקווה ניוז", מסופר על צעיר שנתפס בעת שהחליף 200 רובל תמורת 50 דולר. כאשר נשאל מדוע הוא זקוק לדולרים, השיב שזה הסכום הדרוש לו לרכוש מתיירים מכנסי ג'ינס. באותה כתבה מספר פעיל שוק שחור כי אי־אפשר יהיה להפסיק את התופעה. לדבריו הוא ישלם כל קנס שיושת עליו משום שהוא ירוויח כסף זה ביום אחד בשוק השחור.

סוחרי השוק השחור עושים גם עסקות מסוג אחר. מברה"מ אי־אפשר להוציא רובלים וכן אי־אפשר להכניסם אליה. תיירים הנותרים עם רובלים ואין להם מה לעשות בהם, רוצים להיפטר מהם לפני יציאתם ולכן קונים מהם סוחרי השוק השחור את הרובלים תמורת דולרים. אולם במקרה כזה השער הוא 10 רובל לדולר אחד.

בכתבה ב„מוסקווה ניוז" שואל מחבריה מהו שער החליפין האמיתי של הדולר: האם השער הנהוג בשוק השחור או השער הרשמי. לדעתו השער הוא זה המתאים למציאות ולכן נראה לו כי יש להציע שער חליפין קרוב ככל האפשר לשער המציאותי. הוא מסיים את הכתבה ואומר כי לא חשוב כיצד אדם משתדל להשיג את השער הטוב, אולם ברור שאין להתעלם ממציאות החיים.

צעירה מוסקוואית מציעה לתייר יותר רובלים תמורת דולריו. התצלום לקוח מעיתון „מוסקווה ניוז" היוצא לאור בבירה הסובייטית

איתן – קרן נאמנות

הודעות על אסיפה של בעלי היחידות בקרן

ניתנת בזה הודעה שאסיפה כללית של בעלי היחידות בקרן הנ"ל תתקיים ביום 13.11.88 בשעה 8.00 בתל־אביב, ברחוב יהודה הלוי 62, קומה ג' באולם הישיבות.

באסיפה יתבקשו בעלי היחידות לאשר השינויים בהסכם הנאמנות כפי שפורטו בכתב התיקון להסכם הנאמנות.

את נוסח כתב תיקון הסכם הנאמנות המוצע ניתן לקבל במשרדי מנהל הקרן ברחוב יהודה הלוי 62, תל־אביב.

על בעלי היחידות אשר תעודות ההשתתפות שלהם מופקדות בבנקים הרוצים להשתתף ולהצביע באסיפה, לבוא לאסיפה עם אישור הבנק בדבר התעודות המופקדות.

על בעלי היחידות, המחזיקים תעודות השתתפות ברשותם והרוצים להשתתף ולהצביע באסיפה, להפקיד את תעודות ההשתתפות אשר ברשותם 48 שעות לפני מועד קיום האסיפה, במשרדו של מנהל הקרן.

בתום מחצית השעה מן המועד שנקבע לאסיפה לא יהיה מנין חוקי, תידחה האסיפה ליום 20.11.88 לאותה שעה ולאותו מקום.

אם בתאריך הנ"ל לא ימצא מנין חוקי כעבור חצי שעה מן המועד שנקבע לאסיפה, יחשב כל מנין למנין חוקי.

מנהל הקרן: **פועלים – קרנות נאמנות בע"מ.**
הנאמן: **בנק הפועלים בע"מ.**
בנק דיסקונט לישראל בע"מ.

פועלים-קרנות נאמנות

חייל דרוזי השתולל במרר, הרג תושב אחד ואח״כ תלה את עצמו

מאת שמעון וייס, סופר ׳דבר׳ בצפון

שני אנשים נהרגו ושישה אחרים נפצעו לאחר שצעיר השתולל אתמול בכפר הדרוזי־נוצרי מרר בגליל התחתון וירה בעוברים ושבים.

האיש, חייל בן 25 מצבא הקבע, יצא אחוז אמוק מביתו בכפר והחל לירות ברובהו האישי לכל עבר. הוא עלה על הג׳יפ שלו והחל נוסע במהירות רבה ומסוכנת בחוצות הכפר תוך שהוא ממשיך לירות וגורם לבהלה רבה.

כתוצאה מהירי נהרג כאמור אחד התושבים, רפיק עקאם גם הוא בן 25, ושישה אחרים נפצעו, שלושה מהם באורח בינוני עד קשה והשאר באורח קל. בין הפצועים גם שתי נשים, כולם מתושבי הכפר.

הצעיר אחוז האמוק נמלט לאחד הבתים בכפר, ושם גילו אותו תושבים ואנשי משטרה כשהוא תלוי, לאחר שככל הנראה התאבד. למקום הגיעו כוחות משטרה ומשמר הגבול ממרחב העמקים וממשטרת טבריה בראשות מפקד המרחב סגן ניצב דני טביב ומפקד משטרת טבריה, לאחר שהועלתה השערה כי מדובר במחבל, הם עזרו לפנות את הנפגעים לבית החולים ׳פוריה׳.

לבית החולים הגיעו עשרות קרובי משפחה מודאגים, בהם גם אנשי משטרה וצבא רבים. עדיין לא ברורות נסיבות האירוע. לדברי תושבים בכפר, המתאבד היה מוכר כמכור לסמים ועבריין, אבל תושבים אחרים אמרו, כי האיש פשוט נתפס להתקפת אמוק.

כוחות משטרה מתוגברים סיירו משך כל שעות הערב והלילה בכפר ושמרו על בני משפחת הרוצח, שחלקם הגדול עזב עוד אמש את הכפר מחשש לנקמת דם.

פסק דין עקרוני בבית הדין המחוזי בתל אביב

בית המשפט ביטל הסכמי שכר: לחוק התקציב עדיפות מוחלטת

מאת נתן רועי, סופר ׳דבר׳ בתל־אביב

הסכמי עבודה הנוגדים את החוק אינם תקפים – כך עולה מפסק דין, שניתן בבית המשפט המחוזי בעת האחרונה ופורסם בכתב העת ׳נטו+׳ לענייני עוסק ומעסיק.

פסק הדין ניתן בתביעה שהגישה המדינה נגד ארגון עובדי העירייה בתל־אביב. המדינה טענה, כי הסכמי שכר שערך הארגון בין מאי 1987 לבין פברואר 1988 – שבמהלכם סוכמו שינויים בשכר העובדים, בתנאי הפרישה ובהטבות האחרות – עמדו בסתירה להוראות חוק התקציב.

בפסק הדין נקבע, כי ההסכמים אכן סותרים את סעיף חוק התקציב, שבא ליצור הסדרים מעוגנים בהסכמה כללית במשק, כדי למנוע הסדרים מיוחדים אשר יפרו את הסכם העבודה הקיבוצי בשירות הציבורי.

בית המשפט קבע, כי לא לחינם קיבל סעיף חוק התקציב עדיפות על פני כל דין אחר, שכן זוהי הוראה עקרונית. המשטר הכלכלי והוראות החוק לביצועו מחייבות את כל הנוגעים לדבר, כולל רשות מקומית, שכן פגיעה בו איננה רק פגיעה בחוק, אלא גם בציבור כולו. בית המשפט אמר, כי אם רצתה עיריית תל־אביב לשנות את הסכמי השכר, היה עליה לפנות ישירות לאוצר ולשכנעו בחיוניותם של ההסכמים. מאחר ולא פעלה כך – בוטלו ההסכמים.

הרופא הזמין מהאחות תרופה שגויה והזריק לתינוק כמות כפולה פי 18

(ע). – ד״ר רחמים סירוטופ, גניקולוג בן 47 מרמת־אביב, נידון אתמול בבית משפט השלום בתל־אביב לששה חודשי עבודת שירות לתועלת הציבור, לאחר שהורשע בגרימת מוות ברשלנות של ילד שלוש שעות לאחר לידתו.

התובעת עו״ד חדוה לוין מספרת בכתב האישום, כי בדצמבר 80, בעת שהנאשם היה רופא תורן במחלקה הגיניקולוגית בקריה בתל אביב, התקבלה בשעות הלילה לחדר הלידה היולדת רבקה מזרחי, בסוף הריונה הראשון.

בבדיקות שערכו הנאשם וצוות חדר הלידה ליולדת התברר, כי מדובר בלידה במצב עכוז. עם זאת הוחלט על לידה רגילה ללא התערבות כירורגית. תהליך הלידה התנהל כשורה וליולדת נולד בן זכר.

מייד כשנולד, נראה הילוד ישנוני וכחלחל ולכן הופרד מאמו והועבר לעגלת החייאה. הנאשם וחברי צוות שערכו ליילוד שאיבה עמוקה להוצאת נוזלים מהריאות ונתנו לו חמצן, אך לא חל שינוי במצבו.

בכתב האישום נטען, כי הנאשם החליט שהיילוד ישנוני וכחלחל בהשפעת הזריקה התוך־ורידית שניתנה ליולדת במהלך הלידה, ועל כן החליט להזריק לו זריקת התאוששות, אולם הוא טעה בסוג התרופה והזריק את כל החומר לווריד הטבור של היילוד מבלי לבדוק את סוג החומר.

אולם פעולות ההחייאה לא עזרו, והפעוט נפטר בבית החולים כשלוש שעות לאחר לידתו. סיבת המוות היתה הרעלה, שנגרמה עקב הזרקת החומר השגוי לווריד הטבור שלו והכמות העצומה של החומר, שהיתה בכמות פי 18 מהכמות המותרת.

פורסם שמו של החשוד ברצח הילד זגורי מקריית טבעון

מאת יוסי ליבוביץ, סופר ׳דבר׳

לאחר 69 ימי מעצר התיר בית המשפט לחשוף את זהותו של החשוד ברצח הנער חנן זגורי בחודש אוגוסט בקריית טבעון: נפתלי ברגולו בן 34.

שופט בית המשפט המחוזי בחיפה מיכה לינדנשטראוס נענה לבקשת הסניגוריה והתיר את פרסום שמו של החשוד, שנעצר על־ידי משטרת חיפה בתחילת חודש ספטמבר.

השופט מנע עם זאת את פרסום פרטי החקירה.

בא כוח המשטרה רב פקד יצחק טייל הבהיר בבית המשפט, כי יש סיבות למניעת פרסומים מיותרים בעיתונות בפרשת הרצח, מחשש לסכל את החקירה ומהתנכלות לחשוד. נמסר, כי החשוד הובא לאחרונה לפני שופט השלום הדיפני כאמל חייר, שציווה על הארכת מעצרו והוציא צו איסור פרסום על הפרשה. הוא ציין, שקשה יהיה להביא להרשעת הנאשם לפי החומר שאספה המשטרה.

על החלטה זו עירערה הסניגורית עו״ד תמי אולמן בטענה, כי החשוד, שמצבו הנפשי קשה, אינו משתף פעולה ואינו מודה בעבירה המיוחסת לו. עו״ד אולמן ביקשה לקיים את הדיון בערר בדלתיים פתוחות, בטענה כי החקירה הגיעה למבוי סתום ואין עוד טעם להמשך מעצרו של החשוד.

13 עד 76 אחוז פיגור בגשמים עד אוקטובר

מאת אריה אריד, סופר ׳דבר׳

בשבע מתוך 11 תחנות מדגם נרשם בסוף אוקטובר פיגור של 13 עד 76 אחוז בכמויות הגשם בהשוואה לממוצע הרב־שנתי. בעזה ובאילת מגיע הגשם שירד עד כה ל־300 אחוז מהממוצע לעונה. בירושלים ובבית־דגן מגיעה הכמות בפועל ל־102 אחוז.

בפרק הגשמים האחרון, שנמשך מיום ו׳ עד יום א׳, קיבלה עזה 45 מ״מ גשם, הר־כנען 16, עמק־יזרעאל 11, בית־דגן 8.4, חיפה 7.6 וירושלים 6.8 מ״מ. לעומת הכמות הרבה בעזה קיבלה באר־שבע רק 2.3 מ״מ גשם. בדגניה ירדו 1.8 מ״מ ואילו בירוחם ובאילת לא ירד גשם כלל בפרק־גשמים זה.

עד סוף אוקטובר ירדו בתל־אביב 49 אחוז מהממוצע לעונה, בחיפה 68, בעזה 298, בבית־דגן 67, בעמק יזרעאל 87, בירושלים ובהר־כנען 102, בבאר־שבע 65, בדגניה 33, בירוחם 66, ובאילת 300 אחוז – 0.6 מ״מ בהשוואה לממוצע של 0.2 מ״מ.

פוצץ מטען בבית ספר כדי לעזור לחברו להיפטר מחומר נפץ גנוב

מאת יוסי ליבוביץ, סופר ׳דבר׳ בגליל המערבי

משטרת זבולון הצליחה לפענח את הפיצוץ רב העוצמה, שאירע לפני כשבועיים בבית הספר התיכון ׳דוגוזין׳ שבקריית אתא.

מסתבר, כי תלמיד בן 16 מבית הספר רצה לעזור לחברו, חייל כבן 19 מקריית אתא, להיפטר מחומר נפץ שגנב מבסיסו שבצבא ולכן החליטו השניים לפוצץ את המטען בתוך כתלי בית הספר.

כזכור, ב־16 באוקטובר השנה הרעיד פיצוץ רב עוצמה את שלוותם של כ־900 תלמידים בבית הספר. מטען החבלה הונח ליד דלת מקלט, שבו שוכנת מעבדת האלקטרוניקה של בית הספר. לאחר שכל התלמידים פונו, קבעו חבלני המשטרה, כי מדובר בחומר נפץ צבאי רב עוצמה.

בתחילה סברו החוקרים שמדובר במעשה נקמה. ואולם במהלך החקירה הודה תלמיד בן 16 מבית הספר, כי פוצץ את מטען החבלה כדי לעזור לחברו.

חפצי אמנות בדווים נדירים בתערוכה בנגב

מאת אמיר רוזנבליט, סופר ׳דבר׳ בנגב

אוסף נדיר של חפצי אמנות בדווים מחצי האי ערב יוצג, לראשונה בארץ, במוזיאון לתרבות הבדווים במרכז ע״ש ג׳ו אלון ליד קיבוץ להב.

האוסף, הכולל חפצים המאפיינים את תרבותם החומרית של הבדווים בחצי האי ערב, הושג באמצעות העיתונאי האמריקאי ואיש הטלוויזיה הוותיק, ריצ׳ארד האנס, ששהה שנים רבות במזרח התיכון.

לתערוכה, הנושאת את השם ׳חצי האי ערב־מוצא שבטי הבדווים בנגב ובסיני׳, שני חלקים: בראשון מוצגים מוצרי טקסטיל מרהיבים צבועים בצבע כתום לוהט, חפצי עור נדירים המותאמים לנדידה, כלי קפה מקוריים, פריטי לבוש ותכשיטים מיוחדים במינם. החלק השני של התערוכה עוסק בהשוואה ובקווים משותפים עם חיי הבדווים בישראל.

אוצרי התערוכה, אורנה גורן וד״ר יצחק ביילי מקווים, כי התערוכה תעניין גם את המגזר הבדווי בארץ, ולדבריהם נעשו סידורים מיוחדים עם משרד החינוך כדי להקל על הבאתם של תלמידי בתי הספר הבדווים לבקר בתערוכה.

פינוי המוני

(יורם לוי) בבית החולים ׳שערי צדק׳ בירושלים נערך אתמול תרגיל נרחב לאימון העורף מפני פגיעות לוחמה כימית. בתרגיל השתתפו כ־800 איש. בית החולים תרגל קליטה המונית של נפגעים בהתקפה כימית. קליטת הפצועים נמשכה שעה וחצי, ופרט לתקלה זמנית במחשב בית החולים הסתיים התרגיל בהצלחה. (צילום: יצחק הררי)

רופאי המדינה מאיימים בשביתת אזהרה ביום א׳

מאת דנקה הרניש, סופרת ׳דבר׳

הרופאים בבתי החולים הממשלתיים והעירוניים בכל הארץ עומדים לקיים ביום א׳ הקרוב שביתת אזהרה, אם משרדי האוצר והבריאות לא יפתחו עמם לאלתר במו״מ.

יו״ר ארגון רופאי המדינה ד״ר אריה אורנשטיין הודיע אתמול למשרדי האוצר והבריאות על כוונת הרופאים לקיים שביתת אזהרה ל־24 שעות, שבמהלכה יעבדו הרופאים במתכונת שבת בלבד.

רופאי המדינה תובעים להיכנס עמם למו״מ על חיסול הפער בין הכנסותיהם של רופאי בתי החולים של קופת־חולים וכן על התנאים להפעלת משמרת שנייה בבתי החולים.

עידן חדש בת״א: הרבנות מקימה ׳קומנדו כשרות׳

מאת נתן רועי, סופר ׳דבר׳ בתל־אביב

בתל אביב מתכוננים כנראה להקמת ממשלה עם הדתיים: הרבנות הראשית בעיר החליטה להקים ׳קומנדו כשרות׳.

פנחס שיינמן, ראש המועצה הדתית בתל־אביב, אמר ל׳דבר׳, כי בימים אלה עוסקת המועצה למנות אדם, שיעסוק בהפעלת חוק הונאת כשרות. עד כה, אמר שיינמן, נמכר בחוצות תל־אביב בשר טריפה בתעודות כשרות מזויפות. לדבריו, בתל־אביב יש רק 100 איטליזים בעלי תעודות כשרות, ומרבית האיטליזים האחרים מוכרים בשר טרף לציבור הרחב.

קיצוצים חריפים ב׳אורדן׳: 30 יפוטרו ויסגרו סניפים

מאת אבי שורצ

הנהלת חברת ׳אורדן׳ גיבשה תוכנית הבראה חריפה בעקבות ההפסדים הכבדים, שצברה החברה במהלך שלוש השנים האחרונות. במרכזה של תוכנית ההבראה צמצום בכוח אדם, סגירת סניפים, התייעלות, ארגון מחדש ומימוש נכסים. הנהלת החברה עומדת להנפיק בבורסה כ־7.5 מיליון שקל המיועדים להון מגור לחברה.

הנהלת ׳אורדן׳ עומדת בימים אלה להתחיל בביצועה של תוכנית ההבראה לחברה, שבמסגרתה תצומצם מצבת כוח האדם בכ־30 עובדים – ובכללם העובדים ב׳אורדן׳ ארה״ב וסגירת סניף החברה באירופה. החברה עומדת להגדיל את היקף הייצור במקביל לצמצומי כוח האדם על־ידי התייעלות בקווי הייצור וצמצום וארגון מחדש של מפעלי החברה במסגרת שלוש חטיבות: חטיבת הפלדה, חטיבת הבהול והחטיבה האלקטרונית.

הארגון מחדש יביא לצמצום נוסף של 15 עובדים. בכוונת הנהלת החברה להפנות את עיקר משאבי השיווק לקבלת הזמנות ושילוב חברת לבנון לקבלת הזמנות בתחום המוצרים האורתופדים לבתי היציקה לפלדה של החברה, ולהגברת פוטנציאל הייצור.

הנהלת החברה עומדת לממש נכסים, שאינם מנוצלים על־ידי החברות הקשורות.

הפסטיבל לתיאטרון ישראלי אחר, עכו

חוה״מ סוכות תש״נ

מזמין יוצרים להגיש הצעות לפסטיבל

מסגרת הפסטיבל היא תחרותית ומיועדת ללהקות מקצועיות בלתי ממוסדות ולעבודות שאופיין נסיוני באמצעי הביטוי התיאטרוניים שלהן, בתוכן, צורה ועיצוב. באות בחשבון רק להקות שאינן נתמכות ו/או מסובסדות באורח קבוע והמשכי, להקות המתארגנות במיוחד או שלא במיוחד להכנת עבודה דרמתית שתועלה לראשונה במסגרת הפסטיבל.

הלהקות שתיבחרנה תזכינה במענק כספי לביצוע ההכנות. העבודות המצטיינות יזכו את יוצריהן בפרסים.

הצעות בשני העתקים יש להגיש לא יאוחר מ־1.1.89 למשרד הפסטיבל ברחוב בר גיורא 20, ת״א בימי א–ה בשעות 09.00 עד 14.00.

להנהלת הפסטיבל שמורה הזכות שלא לקיים את הפסטיבל מכל סיבה שהיא.

מפלגת העבודה הישראלית

״המערך״

סניפי קרית־חיים

אנו מביעים תודה, הערכה והוקרה לאלפי המצביעים ולמאות המתנדבים והפעילים בקרית חיים, אשר נתנו אמונם במפלגת העבודה. בזכותם שמרה תנועת העבודה בקריה על מעמדה וכוחה.

שאו ברכה נאמנה.

המערך
מטה הבחירות

במלאת 6 שנים לפטירתה של רעייתי היקרה

יהודית אדיסמן ז״ל

נפקוד את קברה ונתייחד עם זכרה.
האזכרה תתקיים בחוג המשפחה
ביום שישי 4.11.88 בבית הקברות כפר סמיר
חלקת חברי ההגנה בשעה 10.30 בבוקר.

בעלה **חיים אדיסמן**

אנו מודיעים בצער רב
על פטירתו ללא עת של
רופא הילדים במרפאת קריית טרהוב

ד״ר חיים ויצמן ז״ל

ומביעים תנחומינו למשפחה

הנהלת קופ״ח מחוז דן
ועד הרופאים מחוז דן
וציבור העובדים

קופת חולים

הכנסת אבלה
על מותו לאחר יסורים
של יושב־ראש הכנסת העשירית

מנחם סבידור

חבר הכנסת התשיעית והעשירית

הלווייתו תיערך היום (3.11.88).
ארונו יוטמן בהר הרצל בירושלים.
שעת ההלוויה תפורסם בכלי התקשורת.
פרטים נוספים במספר הטלפון: 554331/2/4/5.

שר הבטחון
אבל על מות

מנחם סבידור ז״ל

איש מבין יקירי הכנסת

ומשתתף בצער המשפחה

יצחק רבין
שר הבטחון

במלאת שלושים למותו של חברנו

יוסי אכמון ז״ל

נעלה לקברו לגילוי מצבה היום, יום חמישי
כ״ג חשון תשמ״ט 3.11.88 בשעה 15.00.
היציאה מחדר האוכל.

המשפחה
ובית נוה אור

לחברנו קובי סנדלר
איתך באבלך במות

אביך ז״ל

בנק הפועלים בע״מ
ההנהלה והעובדים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו

אלימלך (מקס) זילברמן

שנפטר ביום שני כ׳ בחשון תשמ״ט 31.10.88
שציווה גופתו למדע

אשתו: פנינה זילברמן
בנו: זיו חיים וב״ב
בתו: לס בלהה וב״ב

קבלת מודעות 24 שעות ברחוב
מודעות
משפחתיות דחופות
וכל יתר סוגי המודעות ל
הלוח הכללי
דבר
מתקבלות
24 שעות ביממה
ב׳ דחוף דיזנגוף
רח׳ דיזנגוף 118
(מול כסית)
טל. 246363 239952

ההסתדרות הכללית של העובדים בא״י
מועצת פועלי תל־אביב־יפו
המחלקה לתרבות ולחינוך

מערכת קורסים להשכלה ודעת

★ קרימינולוגיה
מרצה: אסתר ברדוד
★ תולדות האמנות
מרצה: לילך שטרן
★ הסברה והאזנה מוסיקלית
מרצים: אבנר סודרי – שלמה בן זקן
★ קורסים: אנגלית, ערבית וצרפתית
★ פסיכולוגיה חינוכית וקשר משפחתי
מרצה: ד״ר מאירה כרמי לניאדו
★ פסיכולוגית של תוקפנות וקונפליקט
מרצה: זהבית גלעד

פרטים והרשמה: בבית ברנר, רח׳ ברנר מס׳ 6 (בצריף) חדר 4 בכל יום (פרט ליום שישי) בשעות 09.00–12.30 לפנה״צ בשעות 16.30–18.00 אחה״צ.

טל׳ 282211 שלוחה 310–311

דבר

קרא מחר

דבר השבוע

הקלפי והקואליציה

ניתוח, תגובות, תחזיות

עמוס עוז • חיים גורי • חנה זמר • יורם פרי • אמנון דנקנר • אמיר אורן • שלמה גינוסר • חגי אשד • פרופ׳ סמי סמוכה • פרופ׳ יצחק גלנור • פרופ׳ מנחם פרידמן • עליזה ולך • שמעון וייס • יאיר גרבוז • יקיר צור • אפרים סנה • מושיק • אהרן שמי • יעל פישביין • דניאל בן־סימון • יוסף מיכלסקי • אבנר תבורי

״משא לכבוד ולאמונה״

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו

זיו פריאור

ההלוויה תתקיים היום, יום חמישי 3.11.88 בשעה 3.00 אחה״צ
בבית העלמין הדרום גבול חולון בת־ים

המשפחה

עידן אי־הוודאות

הפוליטיקה הישראלית הוטלה שלשום (ונכנסה אתמול, בהתגבר הערפל הראשוני) לעידן של אי־ודאות, מבוכה ותהיה. שתי המפלגות הגדולות הפסידו, כי גם מי שירכיב בסופו של דבר את הממשלה, ייאלץ להודות בינו לבינו כי אין זה יותר מנצחון פירוס. הפסידו גם המצביעים שנתנו אמונם, לתומם, בכיוונים ברורים (חילוניים) לניווטה של מדינת ישראל. הרוויחו – והמונח „רווח" מתאים מאין כמותו לשוק הפוליטי שהתנהל ביממה האחרונה בעת ועוד יילך ויתלהט – רק הרשימות הדתיות.

הירידה מעץ זה – סימנה של רשימת „דגל התורה" ומשל להסתבכות הכללית – תהיה קשה במיוחד למפלגת העבודה. יתכן שלתקופה הקרובה נגוזה, או לפחות נגנזה, התקווה לחידוש מהיר של יוזמה מדינית לשלום. השאלה המעשית שעומדת בפני שמעון פרס וחבריו, מקצתם חברים במרכאות, תהיה כיצד לתמרן את המפלגה כדי שלא תרכוש לעצמה חיי־שעה במחיר שפרעונו העתידי יהיה גבוה מדי, גבוה מנשוא.

עמדת־הפתיחה של הליכוד טובה יותר ולא יהיו לו קשיים בעמידה בתנאי הדתיים: הוא חרד פחות לאיכות־החיים בישראל ולקרע עם קהילות יהודיות שאינן מתכוונות להשלים עם שינוי חוק „מי יהודי". לכן סביר שהברירה שעומדת בפני העבודה תצטמצם לשתיים – פנימה (לצד הליכוד והדתיים) או החוצה. שתי האפשרויות הנוספות הקיימות להלכה ומבחינה חשבונאית, ממשלת עבודה־ליכוד ללא הדתיים וממשלת עבודה־דתיים ללא הליכוד, איבדו את עיקר סבירותן.

אם מוסכם שבמשא־ומתן עם ישראלים, ממש כמו עם זרים, אין „בכל תנאי" ו„בכל מחיר", כי אז דומה שמוטב למפלגת העבודה לשדד את מערכותיה מחוץ לממשלה – במיוחד אם אין ודאות שבידיה להשפיע על התוצאה הסופית ואפשר שרק תתבזה בהתמקחות. ספסלי האופוזיציה עשויים להעניק לעבודה ולגוש־השלום כולו פסק־זמן לשיקום פנימי ולהיערכות לרגע (הקרוב, מותר לשער) שבו יתעשתו המצביעים ויפקידו בידיהם מחדש את ההנהגה הלאומית.

שלטון החוק / טובה צימוקי

מסמר אחרון

המגמות ברורות. בעיני הימין שלטון החוק הוא מושג ערטילאי פרי המצאת השמאל. מינויי נושאי המשרות הבכירות בפרקליטות יהיו בהתאם

זה חודשיים מצויה פרקליטות המדינה ללא הנהגה. התעקשותו של שר המשפטים אברהם שריר להמתין לתוצאות הבחירות קודם שימנה את פרקליט המדינה במקום יונה בלטמן הפורש גרמה ליציאתה של דורית בייניש, המשנה לפרקליט המדינה, לחופשת פרישה. רק לחצים שהפעילו היועץ המשפטי לממשלה וגורמים בימין השיבו את בייניש לתפקידה, בעיקר כדי לייצג את המדינה בבג"צ כהנא.

עם כינונה האפשרי של ממשלת ימין חרדית הופכת שאלת מינויה של בייניש לשאלה משנית. התהליכים גדולים יותר מבייניש, ומינויה בימים אלה משול לציבור הקטן מהאפלים". רק עיכוב „טאקטי" בדמות מינוי של דן מרידור או של אהוד אולמרט לתפקיד שר המשפטים עדיין יכול לעכב את הסוף האדיר שבו נתקן משרד המשפטים זה שנתיים, ולהביא למינוי ראציונלי של פרקליט המדינה. אבל בסך הכל המגמות ברורות. בעיני הימין שלטון החוק הוא מושג ערטילאי פרי המצאת השמאל. אי לכך מינוי השר או מינויי נושאי המשרות הבכירות המתפנות יהיו בהתאם.

הכרזתו של שר המשפטים אברהם שריר בדבר הטלת עונש מוות על מחבלים – הכרזה שלוותה בהכרזת בחירות דומה מצד שר הבטחון יצחק רבין – היא סנונית ראשונה המבשרת את האביב. משרד המשפטים תחת שלטון הימין יהפוך לכלי חקיקה של הכנסת. הכנסת תעביר חוקים פרי־רוחם של חברי הכנסת הדתיים והלאומנים, ומשרד המשפטים ייאלץ להלביש להם כסות משפטית טובה כדי שיוכלו לעמוד בבג"צים שיוגשו על ידי הגופים השפויים. במצב זה יעזבו מקצת הפקידים הבכירים של משרד המשפטים את המשרד, כי לבם יהיה גם בעבודתם, מקצת הפקידים הבכירים יישארו כדי לנסות לעצור את הסוף, ומקצתם יתקרנפו.

שריר האיץ תהליכים שהחל בהם קודמו מודעי, והפך את משרד המשפטים לעוד משרד הנתון במערבולת הפוליטיזציה. הישארות שריר בתפקיד או, אבוי, מינוי דמות ימנית קנאית במקומו, יתקעו מסמר אחרון בקבורתו של משרד מפואר וחשוב זה.

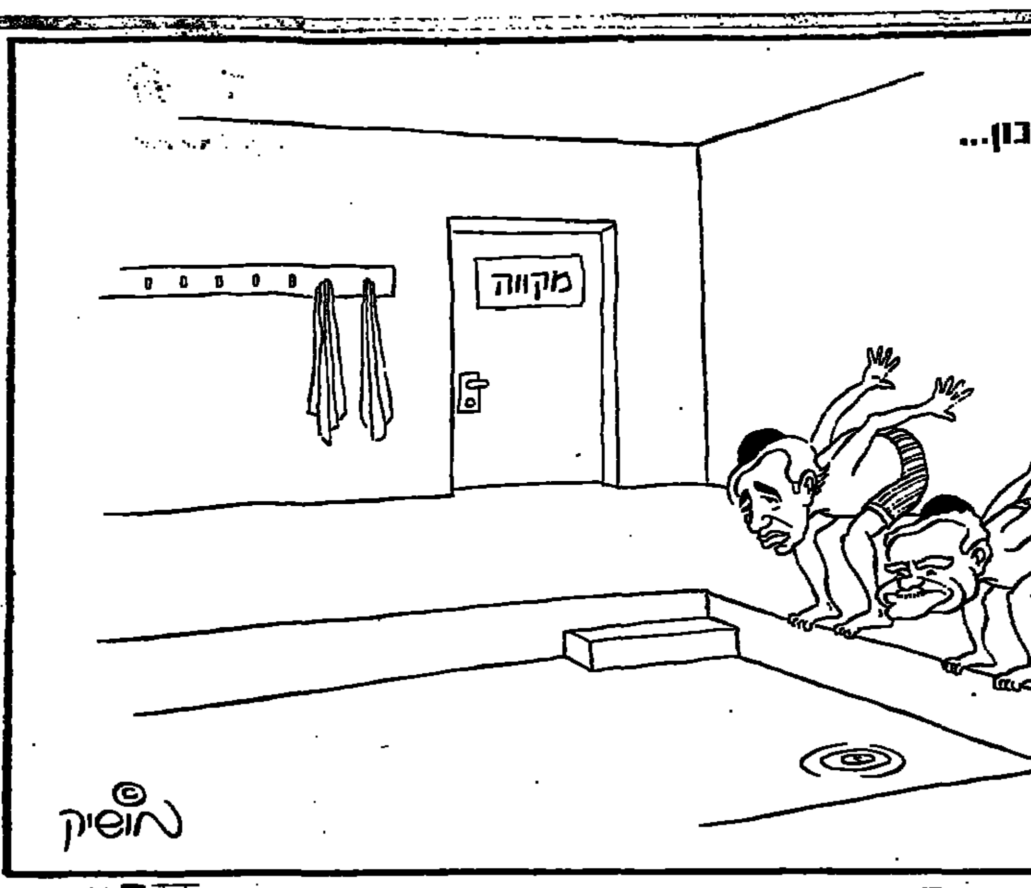

אס.או.אס / יצחק בדנר

האדונים החדשים

מדוע אינכם יושבים היום, מיד, כל אלה שמייצגים שפיות שעוד לא נבוסה, ומטכסים עצה, במחשבה חדשה ונועזת, איך להציל את המדינה הזאת?

„גרדוש ודרישות סבירות", איים הרב פרץ המנצח בקולו הזך והרך, עם גומות החן בלחיים השעירות. „שהרי אמרו רבותינו שאין מטילין על הציבור גזירות שהוא אינו יכול לעמוד בהן".

הציבור הזה, לפחות אלה מתוכו שקמו הבוקר לתוככי ישראל חדשה, שחורה יותר, חרושת־דע יותר, מזמינה יותר צרות ומכאובים, הציבור הזה מזמן אינו עומד. הוא מוטל על הרצפה, עם הפנים למטה.

אבל עוד מעט־קט ייאלץ הציבור הזה לקום איכשהו, ללקט את שבריו, להרכין ראש – וגם לאכול את הצפרדע, גם ללקות באחוריה, עד שיידע מי הם אדוניו החדשים: כששית מחברי הכנסת החדשה, כשליש מתיקי הממשלה המיועדת, הקובעים, המוציאים והמביאים. המערך יתכנס לו, חבוט ומצולק ומושפל, בספסלי האופוזיציה, מנסה לערוך בתוכו חשבון־נפש ולהביא את החייבים לפרעון. הליכוד, מדולדל לא פחות, אך משולהב מן ההזדמנות להרכיב את הממשלה הבאה, יתקשה לעמוד בפרץ – פלוגות רבנינו הצמאים – ובדרישות המפליגות. הממשלה האפשרית, בוודאי אחרי מריבות עזות, איומים, נסיונות־סחיטה־בגדול וכניעת הרוב החילוני הרחוק, תהיה עוד גרועה פי כמה מזו שהוצגה כאן ביום הבחירות, כסיוט אפשרי. הסיוט ההוא הפך, אבוי, כמעט לחלום רחוק.

האדונים החדשים, שהגדילו את כוחותיהם מקולותיהם של המונים נבערים – אלה שנותרו ללא משיח „כך", אלה שנבהלו מהאזהרה הבוטה שמי שלא יצביע בעד המפלגה החרדית צפוי לעמוד למשפט קנו ואלה שהצירוף המדהים של הלובביץ'ר היושב בגולה ומכתיב לנו את תנאי חיינו כאן, עם הבאבא ברוך, המסמל בעברו ובהווה שלו את כוחן של האמונה התפלה והמאגיה השחורה – האדונים החדשים יעצבו לנו ישראל חדשה. ואנחנו נעבוד בשבילם – להורים יותר כסף לישיבות ולמוסדות, לשרת יותר ימי־מילואים במקומם של הרבים שיצטרפו עכשיו, מן הסתם, אל מעוזי התפילות והטפילות, בחסר הדת.

הדתיים, שרק רצו להגיע אל המנוחה והשלווה בחברת־השפע הצולעת שלנו – אבל בלי לשים־לב לזוטות פוליטיות וחברתיות – עוד יביאו בנצחונם הסוחף להקשחת הפאנאטיות המשיחיות גם במישור הפוליטי־לאומני. לא קשה לצפות את תקוות השלום וההידברות עולות בעשן, את האינתיפאדה מסלימה, את מדכאיה מקשים מאד את ידיהם, את העולם, כולל העולם היהודי, מתרחק לעמדות־צפי לא־אהדות, את העולם הערבי חוזר לתפיסת הפתרון המלחמתי.

חזון־בלהות, בצלה של יהדות חרדית־קיצונית־פאנאטית, הרוחצת בנצחון כפית. וברקע – ההסתדרות המתפוררת ממעטה כוחה, ההתיישבות העובדת שמטה לחמה נשבר, קופת־החולים המתמוטטת, ערי הפיתוח, התעשיה, אמונה חילונית חברתית גוססת.

מדוע אתם לא יושבים היום, מיד, כל אלה שזכו לאמונה, כל אלה שמייצגים שפיות שעדיין לא נבוסה, ומטכסים עצה, במחשבה חדשה ונועזת, איך להציל את המדינה הזאת? הרי מעשי ידינו עולים כבר באש, כשהם, האדונים החדשים והמשתמשים בהם, אומרים שירת־נצחון? האם אינכם שומעים את שוועת ה־S.O.S באוויר?

מיניראיון / טדי קולק

סכנה לתבונה

מיניראיון עם טדי קולק על תוצאות הבחירות לכנסת. „דווקא מפלגת העבודה באופוזיציה יכולה להבריא את החברה הישראלית"

– הליכוד עומד להרכיב ממשלה והמערך יישב ככל הנראה באופוזיציה. איך אתה מרגיש עם זה?

„אני רואה את תוצאות הבחירות כדבר חמור. אני חושב שאנחנו לא הבנו את כל חומרת העניין. זה שמפלגת העבודה באופוזיציה, זה היה כבר ועל זה יש להצטער. אבל אני מודאג כיהודי וכציוני וכאזרח המדינה לא רק מהתוצאות, אלא מכך שלא ידענו לאתר את הגורמים שהביאו לזה. קיימת עתה סכנה שבמפלגת העבודה יתחילו להאשים אחד את השני. לזה אין כל מקום. אילו היה מישהו אחר מוביל את הבחירות, זה היה מביא בדיוק לאותן תוצאות".

– מדוע אתה חושב כך?

„כי אנחנו לא תפסנו את השורשים של הבעיה. אנחנו כציונים בנינו את הארץ הזאת ואת הבית הזה וקבענו את אופיו. תנועת העבודה היא שניצחה על כך ועתה, עם כל ההישגים שלה בכל הדורות, היא לא ידעה להתמודד עם הבעיות האלה. מתברר עכשיו שדווקא הגורמים הלא־ציוניים הם שיקבעו את אופיו ואת עתידו של הבית הזה. אנחנו לא נפתור את זה על ידי האשמות הדדיות. זהו תהליך של עם שחי בבידוד ולא רואה פתרונות וחוזר לתנועות של אמונה ורגש במקום לחשוב ולנתח. לעתים זוהי אמונה פרימיטיבית. דווקא מפלגת העבודה באופוזיציה עשויה להבריא את החברה הישראלית מהבעיות האלה.

„ההקצנה מביאה לשנאה של הדת בצד השני, וההקצנה הזאת בצד השני גם היא מסוכנת מאוד ויש אנשים שרצים על זה, אולי מזה נולד השם רצ. גם שנאת הדת היא אמוציונאלית ופרימיטיבית. אנחנו צריכים עכשיו כתנועת עבודה לא להיכנס לדיכאון ולא להתחיל לתקוף אחד את השני, אלא לחשוב היטב עם ראש פתוח. יש דברים שאפשר ללכת לקראת הדתיים. אפשר לוותר פה ושם, כמו בנושא המשחקים באיצטדיון הכדורגל, אבל ב„מיהו יהודי" בשום פנים לא. אסור לוותר".

– אתה חושב שמדינת ישראל של אחרי הבחירות האחרונות יכולה להיקרא מדינה באמת?

„קיימת סכנה לתבונה. מתברר שלבנות מדינה חברה זה דבר מאוד מסובך. אנחנו עוד לא מצאנו את הרצפט. אני מקווה שהכוחות המתקדמים ינצחו במאבק הזה. אנחנו עומדים לפני תקופה קשה מאוד".

– האם „סינדרום ירושלים" עומד להתפשט לכל הארץ?

„אנחנו בירושלים עמדנו נגד זה ולא מתוך מלחמה נגד הדתיים. יש כל מיני חברים שחושבים שאני מוותר להם כשאני אומר: בואו נבנה בתי כנסת או בתי ספר דתיים. אבל באותו הזמן פתחנו מוזיאון ופתחנו את גן הפעמון. אנחנו מצאנו דרך של שיתוף פעולה עם הדתיים. מצאנו דרך דומה עם המוסלמים ועם הנוצרים".

– אינך חושב שהנהגת מפלגת העבודה צריכה להסיק מסקנות?

„זה לא העיקר. אולי צריכים להסיק, אבל זה לא העיקר. אני חושב שהבעיה היא לא אישית אלא יותר יסודית. אני לא הופתעתי מהבעיות שהעלו את החרדים לשלטון, אלא הופתעתי מעוצמת השינוי האלקטוראלי".

מאת דניאל בן־סימון

הקול שהכריע

אופוזיציה / טדי פרויס

לא אסון אבל קצת גרוע מזה

אסור ל„עבודה" לשבת בממשלה עם „חרות". הפעם יהיו אנשי „חרות" הבוסים ו„העבודה" לא תוכל למנוע את מעשי הטירוף שנמנעו במחזור הקודם

לא בטוח שהמדינה תוכל לעמוד בכך, אבל הצעד הנכון מצד מפלגת העבודה הוא לשבת באופוזיציה.

כבר היו דברים מעולם והמחיר זכור היטב: מלחמה, התמוטטות כלכלית והסתאבות בכל תחומי החברה. ב־1984, כשנכנסה „העבודה" לשותפות בקואליציה, היא הצטרפה לעסק פושט רגל ולמרבה ההפתעה חילצה אותו ממלתעות כונס הנכסים. בכל זאת סירבה „חרות" להלוקה בריבירנדים וטענה שהיא שורקה את גלגל ההצלה. השותף רק הפריע, ניסה למכור את המולדת, ורק עינה הפקוחה של „חרות" מנעה את העיסקה. חלק רחב מהציבור קנה את הסיפורים.

יצחק שמיר לא הציע וכמה מראשי העבודה כבר אמרו שלא, אבל אין זה מן הנמנע שכשיירגעו הרוחות, יתיישבו גוספודין „בייט" ורוצח האמת לקומם את הפירמה הקודמת. כל זאת למרות שהמשותף היחיד לשניים הוא הרי"ש שבשם משפחתם.

השיתוף המחודש לא יהיה אסון, אלא משהו קצת גרוע מזה. גם אם יהיו הצלחות – דבר המוטל בספק גדול – יהיו אלה הצלחות בתחום הניהול, הלביא, תעלת־הימים וההכנות למלחמה. באופרה הזו כבר היינו, אפילו עם ליהוק וליברטו קצת יותר טובים. הפעם יהיו אנשי „חרות" הבוסים, ו„העבודה" לא תוכל למנוע שגעונות ומעשי טירוף שנמנעו במחזור הקודם. אם יקרה הנס והאינפלאציה תרעד והיצוא יגעל, שוב יאמרו כי פרס ואנשיו רק הפריעו. ואם הם ימנעו מלחמה, יאמרו שוב „בוגרים", כפי שאמרו עליהם אף כששיתפו פעולה בהשקטת הארץ 40 שנה.

הברירה היא הליכה לאופוזיציה. המגבלות על „העבודה" במניעת מעשי איבוד לדעת יהיו אולי רבות יותר, אך אחרי המלחמה הבאה, 1000 אחוזי האינפלאציה הבאים, הניהול המחודש והבידוד המדיני הגובר, יתקשו יצחק שמיר ואנשיו להטיל את האשמה על העבודה. מובן שהם ישטנו, כי דמשק לא נכבשה והסקנדינאוויות ניתקו את היחסים וההתאחדות לכדורגל ביטלה את המשחקים בשבת ומצרים גנזה את הסכם השלום וארה"ב הקטינה את המענקים רק בגלל קריאתו של שמעון פרס, או ח"כ אחר ב„עבודה", לעשות כך. אבל בקונסטלאציה שתתהווה יתקבלו עלילות „חרות" פחות מאשר בנובמבר 1988.

זהו פחות או יותר הרקורד הצפוי לממשלה שבראשה שמיר ובה יהיה אריאל שרון (או פרופ' משה לביא ארנס) שר בטחון, רוני מילוא שר הקליטה ומנהל „היקב", אבנר שאקי שר החינוך, אברהם שריר יו"ר הכנסת ויצחק מודעי שר האוצר. הולכה במחלוקת אם פנחס גולדשטיין או פסח גרופר יהיו שר הספורט או נשיא המדינה הבא או להיפך, תהיה עניין משני בלבד. אבל חשוב כי למפלגת העבודה לא תהיה יד במעל הזה.

ניתוחי בחירות / שבח וייס

הצד המיסטי של ההצבעה

בבחירות הללו נופצו כמה מיתוסים ובהם מיתוס הבחירות האזוריות ומיתוס הנעורים. למפלגה ולהזדהות הפוליטית יש חוקיות של בית. אל הבית קשורים באמנויות מוצקות. קשה לנטוש אותו. זה הצד המיסטי של ההצבעה

בבחירות לכנסת הי"2 נכזבה תקוותה של מפלגת העבודה, כי הדמוקראטיזציה בשורותיה והנשיאה בעול האחריות השלטונית, לרבות שתי שנות כהונתו של שמעון פרס כראש ממשלה, יניבו פירות בבחירות.

ב־1984 לא השיג שום גוש רוב חוסם. הגושים התפלגו במפתיע לשתי קבוצות של 60 חברי כנסת ומכאן ואילך יצא לדרכו מימוש רעיון ממשלת־האחדות. בבחירות לכנסת הי"11, ולפני כן בבחירות לכנסת הי"10 (1981) ולכנסת הי"9 (1977), הסתמנה בקרב המצביעים הצעירים ובקרב יוצאי עדות־המזרח נטיה ברורה של תמיכה בימין ובמיוחד בליכוד. ב־1984 היה הקלסתרון הדמוגראפי של החברה הישראלית כזה:

38.9 אחוז היו ילידי ישראל, בתוכם 6.2 אחוזים מאבות ילידי הארץ, 17.8 אחוז מאבות ילידי אסיה־אפריקה ו־14.9 אחוז מאבות ילידי אירופה־אמריקה. 61.1 אחוז היו ילידי חוץ־לארץ, מתוכם 27.5 אחוז ילידי אסיה־אפריקה ו־33.6 אחוז ילידי אירופה־אמריקה.

בבחירות השבוע היתה ההתפלגות שונה במקצת: 47.1 אחוז היו ילידי ישראל, מהם 7.8 אחוזים מאבות ילידי ישראל; 23.3 אחוז מאבות יוצאי אסיה־אפריקה ו־16 אחוז מאבות יוצאי אירופה־אמריקה. 52.9 אחוז היו ילידי חוץ־לארץ, מהם 24.7 אחוז ילידי אסיה־אפריקה ו־28.2 אחוז ילידי אירופה־אמריקה.

כלומר, התפלגות האוכלוסיה היהודית לפי ארצות המוצא וארץ המוצא של האב היתה בבחירות 1988 כזו: מוצא אסיה־אפריקה – 48.0 אחוז; מוצא אירופה־אמריקה – 44.2 אחוז; מוצא ישראל – 7.8 אחוזים.

משהתברר כי מגמות ההצבעה ודפוסי ההתנהגות בקלפי, על־פי מוצא עדתי, לא השתנו בעשור האחרון, היה ברור שצפוי לשמאל מצב אלקטוראלי לא נוח. זאת, בין היתר, מפני שבקרב יותר מ־100,000 האנשים שמתו בין 1984 ל־1988, בלטה קבוצת הוותיקים, שתמכה מסורתית בתנועת העבודה.

לא קשה להתחקות אחרי שורשי התמיכה בליכוד בקרב יוצאי עדות־המזרח, ובעיקר בקרב העדה היהודית הגדולה ביותר בישראל – עדת יוצאי מארוקו. באי העליות הגדולות מארצות האיסלאם, שנישאו לכאן על כנפי זרמים משיחיים חזקים והגיעו ספוגי רגשות של אהבת ישראל, נקלעו עם בואם למעין הלם. את פניהם קידם גרעין אותנטי די קשוח, פטרוני ולא פעם מתנשא. סיפור קליטתם הסאלח־שבתאי היה לשברו של חלום והפורקן התנקז, בערוצי הדמוקראטיה, להצבעה נגד קולטיהם הוותיקים. מנחם בגין נמצא בעמדה רובין־הודית נוחה לקליטת זרמי המחאה ותרגומם לאנרגיה פוליטית.

מאז זרמו מים רבים בירדן ותנועת העבודה שינתה את יחסה ליוצאי עליות אלה מן הקצה אל הקצה. מאידך גיסא עבר הליכוד מעין מהפך פנימי בכיוון של התאשכנזות, שהתבטא בעיקר בהקפצת נסיכי „המשפחה הלוחמת" כלפי מעלה.

השינוי במפלגת העבודה בנושא העדתי התבטא, בין היתר, במעבר מפטרונות של ותיקות־אשכנזיות (מעין „אספים" ישראלים: ותיקים, אשכנזים, רוסים ופולנים) לשותפות בין־עדתית. התהליך בלט במיוחד בתחום הייצוג הפוליטי. אישים כמו ישראל קיסר, יצחק נבון, שלמה הלל, משה שחל, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, רפי אדרי ואחרים הגיעו לפסגה הפוליטית ולראשות אירגונים חברתיים וכלכליים. ברשימה לכנסת הי"12, עד המקום הי"45, היו למערך 16 מועמדים ממוצא מזרחי וספרדי ושני בני מיעוטים, לעומת 12 ממוצא מזרחי לליכוד. האם בעקבות שינויים אלה חל מפנה בדפוסי ההצבעה ב־1 בנובמבר?

המערך לא רק שלא צבר כוח נוסף בערי עולים ובערי פיתוח אלא שאיבד מכוחו. אף הליכוד לא הגביר חילו. המהפך של 1988 הוא המהפך של ש"ס. לשם התנקזה המחאה העדתית, שזורה במחאה דתית. המאמץ החברתי של מפלגת העבודה לא נשא לפי שעה פרי. אולי בעתיד נראה את הפרי. ייתכן שדווקא באמצעות הבחירות להסתדרות אפשר יהיה להתחיל במהפך חוזר. כבר היו דברים מעולם.

מיתוס הבחירות האזוריות

בישראל הופצו לא מעט מיתוסים על „בחירות אזוריות". נטענו טענות על קיפוח אזורים שלמים, על השתלטות יתר של תל־אביב וגוש דן על רשימות המועמדים, על הזנחת הצפון והדרום. הבחירות האחרונות היו שעת מבחן למיתוס האזורי. מפלגת העבודה שיבצה שבעה מועמדים מאיזור הדרום והנגב (כץ־עוז, שוחט, דיין, גור, פרץ, פיינבלום, בר ציון) במקומות ריאליים. מעולם לא היה ייצוג כזה לנגב ולדרום. גם לובה אליאב, אף שהוא תושב תל־אביב, קשור בשנים האחרונות לפואמה הפדגוגית במפעל ניצנה ועל־כן, דה־פאקטו, הוא דרומי.

יש לבחון אם הורחבה משום כך התמיכה במערך באותם אזורים, ולהפך – כיצד השפיעה העובדה שברשימת המערך יש רק מועמד אחד מתנועת המושבים (גדליה גל מכפר ויתקין) על ההצבעה במושבים או שמא הבלטתו של נסים זווילי, כראש מטה ההסברה, סיפקה אותם?

ועוד: האם דלות הייצוג של חיפה והצפון השפיעה לרעה על האלקטוראט של המערך שם? מצפון אצבע הגליל ועד לגליל התחתון, עמק הירדן וחיפה, אין אף מועמד יהודי אחד במקום ריאלי ברשימת המערך: בכל איזור הצפון, לרבות חיפה וצפון השרון, יש רק ששה מועמדים יהודים (שחל, וייס, גולדמן, סלהדור, עמר, מרום) – פחות ממספר המועמדים הגרים בין רמת השרון והרצליה לרמת־גן. על־פי בדיקה ראשונה ושטחית של התוצאות נראה, שהמיתוס העדתי, הדתי, השבטי, חזק יותר מכל מיתוס אזורי.

פולחן הנעורים

מאז שנות השישים, וביתר שאת משנות השבעים, מטפחים בפוליטיקה הישראלית את פולחן הנעורים. נערינו טענו כנגד זקנינו, כי הדור הצעיר מקופח בייצוג הפוליטי. אחר־כך, ובייחוד מאז 1977, נפוצה הדעה כי הליכוד זוכה בתמיכת הדור הצעיר, בין היתר מפני שבולטים בשורותיו חברי כנסת צעירים. בבחירות האחרונות הציגה מפלגת העבודה רשימה צעירה, מרנינה ומלבבת.

האם השפיע הדבר על הצבעת הצעירים? את הצבעת הצעירים אפשר לבדוק בקלפיות של שיכון זוגות צעירים ובצבא. כשלעצמי נוטה אני להניח, כי הצעירים נוטים ל„הצבעה נגד", שהיא כשלעצמה ביטוי לתום אידיאולוגי ולתמימות. גיל המועמדים הוא בשבילם שאלה משנית לחלוטין. מועמדים קשישים כמו רפאל איתן, גנדי, שולמית אלוני, ואולי גם יאיר צבן, תופיק טובי ומאיר וילנר, עשויים לזכות בתמיכה של מאות־אלפי מצביעים צעירים.

אין כל הוכחה חותכת להשפעת הרכב הרשימה על האלקטורט. נראה כי ההשפעה היא שולית בלבד.

בישראל התפתחה במשך השנים מעין רוח נשיאותית – הקהל משתתף בבחירת ראש המדינה (ראש הממשלה) באמצעות הבחירות לכנסת. מגמה זו גברה מאז 1977, כשהבוחרים תפסו שההתמודדות הריאלית על השלטון מתחוללת בין שתי המפלגות הגדולות. כיום כ־65 אחוז מן הבוחרים תומכים בשתי המפלגות הגדולות, ו„הרוח הנשיאותית" מאפילה על הרכב הרשימות. הבחירות השבוע היו ביטוי להתמודדות בין שתי אידאולוגיות, בין מחנות בעלי רוח שבטית שונה ובין ראשי המחנות הללו. פרס ורבין מול שמיר, ארנס, שרון ולוי. אולי נתניהו ובני בגין הוסיפו מעט צבע לצד האחד, והחבורה הצעירה החדשה במערך – לצד האחר, אך דומה שההשפעה של הללו היתה קטנה.

האינטגרציה הרבה יותר עמוקה מכפי שמקובל לחשוב. אינני סבור שציבור יוצאי מארוקו מעביר את תמיכתו ממחנה למחנה, על־פי מדד הייצוג העדתי באותו מחנה. אינני סבור שציבור יוצאי בבל בוחן כליות ולב של כל רשימה על פי מדד בבלי. אינני סבור שציבור הנשים עוקב בדריכות אחרי תהליכי הגיוס הפוליטי של נשים. ייתכן שמספר הגברים המעוניינים במעמדן הרם של שולמית אלוני, אורה נמיר וגאולה כהן גדול ממספר תומכותיהן.

גיבוש רשימות המועמדים צריך לשרת מסורת של צדק חברתי, של הרחבת מעגל המשתתפים בתהליכי קביעת המדיניות, של שותפות וסולידריות רחבה ככל האפשר בין חלקי האוכלוסיה השונים. צד הפתיחות שבגיבוש הרשימה הוא הצריך עיון מחודש.

ההבט האידיאולוגי

על־פי כל האינדיקציות, רוב גדול של הישראלים הגיע למסקנה, שאי־אפשר להמשיך לשלוט בשטחים. רוב הישראלים אינם מתפעמים מן ההתנחלות בשטחים ומעטים סבורים שזו מוסיפה משהו לבטחוננו. רוב הישראלים משוכנעים כי נחוץ תהליך שלום, וכי הוא יהיה אפשרי אם תגלה ישראל נכונות לפשרה. רוב הישראלים מעוניינים בצמיחה כלכלית. לצמד פרס־רבין מוניטין ציבורי גדול יותר מלכל הרכב של הנהגת הליכוד. רשימת המערך לכנסת מגוונת יותר, מכל הבט, מזו של הליכוד.

העתונות הישראלית נוטה מן המערך שמאלה. רוב הפובליציסטים בעלי השם ובעלי הטורים הפופולאריים נוטים שמאלה. רובם מבקרים את הימין. רוב האמנים והבדרנים, גיבורי הקהל, נוטים שמאלה ומנסים להעביר מסר זה בהופעותיהם, במישרין ובעקיפין. רוב האליטות החברתיות והכלכליות נוטות שמאלה והן לא מסתירות את נטיותיהן הפוליטיות. הארגון של מערכת הבחירות היה מיומן ואפקטיבי יותר בשמאל. פעילי מפלגת העבודה היו פרוסים בכל ישראל, נציגיה שוחחו טלפונית עם המוני אזרחי ישראל ופגשו קהל במסגרות שונות.

אם על־אף כל אלה לא ניצח גוש השמאל, סימן הוא שלתהליכי ההצבעה יש חוקיות משלהם. סימן הוא שזרמים עמוקים, לא חשופים, מטלטלים את ההצבעה למחוז חפץ אחר. סימן הוא שהמעבר מימין לשמאל כרוך במטאמורפוזה מורכבת, ארוכה, שאיננה מתרחשת על־פי איזה הגיון אובייקטיבי. סימן הוא, שחלק גדול מן הקהל חש איזו זרות כלפי המערך השמאל, זרות שעמדה בבסיס ההצבעות מאז 1977, אם לא לפני כן. סימן הוא שמדובר בשני מגרשי בחירות שונים, שהפארצלציה שלהם קשה, אולי בלתי אפשרית.

למפלגה ולהזדהות הפוליטית יש חוקיות של בית. בית לא נוטשים בקלות. קשורים אליו באמונויות מוצקות. במערכת בחירות מנסים להניע בוחרים להחליף בית. זו מלאכה קשה. לשכבות העממיות אופיינית הנאמנות, ומידה גדולה של שמרנות. זה הצד המיסטי של ההצבעה וקשה לפצחו.

هكذا من الأسفل

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים •

הזדמנות אחרונה

בעקבות הערעור שהגישה בתחילת השבוע חברת ההפצה של הסרט "הפיתוי האחרון של ישו", יוקרן הסרט שנית בפני מליאת הצנזורה ביום ראשון הקרוב. למחרת ייערך דיון בין הצנזורים לבין נציגי חברת גולדן־גלובוס. במקרה שהסרט יאושר להקרנה, מתכוונים המפיצים להציגו כבר ממוצאי־שבת הבא.

ו.צ.

מפרגן

פוליטיקאים בלשון המעטה אינם אוהבים לפרגן איש לרעהו. לכן היה מפתיע מאד לשמוע את השר עזר ויצמן אומר: "אם משה שחל יידע לכלכל את צעדיו באופן נבון, להערכתי בעוד 6־10 שנים הוא יהיה ראש הממשלה הבא בישראל". יתרה מזאת, ויצמן אף סיפר כי אם היה פונה לעסקים רציניים היה עושה זאת אך ורק עם שר האנרגיה והתשתית, שלדבריו יש לו "ראש בריא על הכתפיים". ויצמן לא מהסס לכנות את שחל: "עתיד המפלגה".

יוסי ליבוביץ'

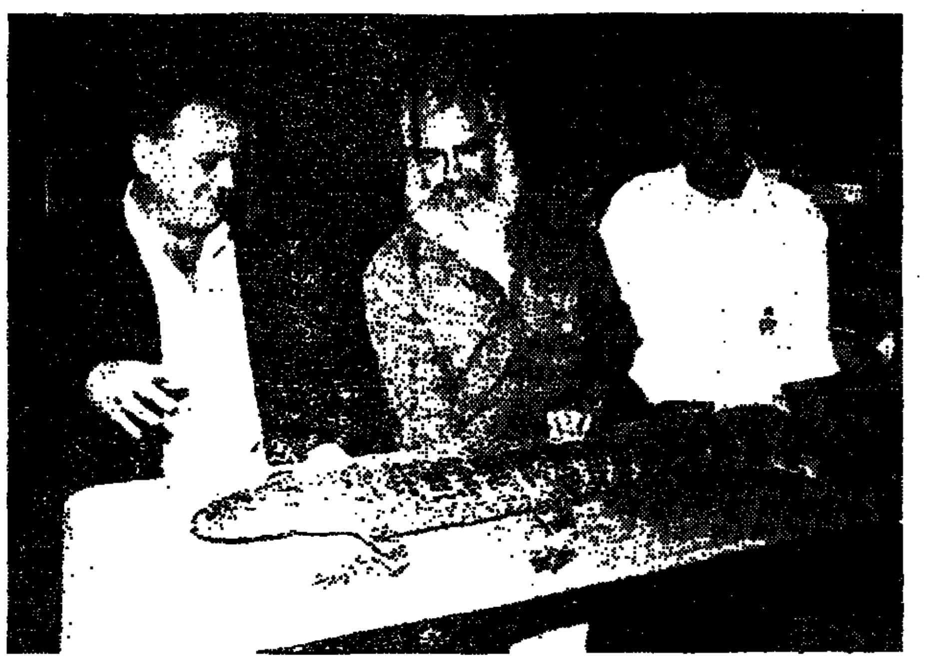

השר שריר כבר הספיק אתמול לקבל מתנה מחברים בענף התיירות ברמת הגולן, לעידוד שירותו במשא־ומתן הקואליציוני. צילום: זום 77

אוכלים ושותים

להקת "הכל עובר חביבי" חגגה השבוע את צאת תקליטה החדש "בחיה ונראה" אותו עיבד והפיק מיקי גבריאלוב. ועל מה דיברו בעת הסעודה? על פחד טיסה. בתמונה (עומדים מימין לשמאל): עמי מנדלמן, יעקב רוזנברג, מעצב עטיפת התקליט, וקיקי רוטשטיין. יושבים: יובל דור, שלומית אהרון ומיקי גבריאלוב.

שתי נשים

מזכ"ל נעמת מאשה לובלסקי הודיעה אתמול בפגישה עם צמרת נעמת כי נגיד בנק ישראל פרופ' מיכאל ברונו, שמחה דיניץ ועקיבא לוינסקי החליטו בעקבות פנייתה כי יש למנות אשה לדירקטוריון החדש של בנק לאומי: "זוהי פריצת דרך ואני מקווה שהנשים תתפוסנה את מקומן הן במועצות המנהלים של בל"ל והן בארגונים כלכליים אחרים". בפגישה עם צמרת נעמת אמרה לובלסקי כי פנתה גם לשר האוצר על־מנת שיאמץ המלצתם של השלושה. בשיחות שקיימה נאמר לה כי קיימות שתי מועמדות רציניות לתפקיד.

לא דובים ולא יער

"לא היה ולא נברא", כך הגיבה אמש יערה שלח, מזכירת קיבוץ משמר העמק, על הפרסומים בעיתונות לפיהם הצביעו 4.9 אחוזים מחברי קיבוצה של מאיר חזן עבור ש"ס: "זאת פשוט טעות דפוס, או טעות מחשב. קשה לי להבין איך מפרסמים דבר שכזה. איך מישהו יכול להעלות על הדעת שבמשמר העמק יצביעו 23 חברים עבור ש"ס?"

יצחק מרידור

בעלת צדקה

שופט פדראלי בניו־יורק הודיע אתמול לאמלדה מארקוס כי היא רשאית לחזור לביתה באי הוואי לאחר שדוריס דיוק הפקידה ערבות של 5 מיליון דולר עבורה בבית המשפט. דוריס דיוק, 75, שצברה הון מעסקי טבק ונחשבה פעם האשה העשירה ביותר בעולם, הודיעה באמצעות פרקליטה כי היא מעמידה את דמי הערבות "כדי לעזור למארקוס ולבית המשפט בארה"ב", כדבריה. בעקבות ההודעה על הפקדת הערבות הודיע השופט הפדראלי ג'ון קינן כי מארקוס אינה חייבת להישאר בניו־יורק והיא יכולה לחזור להוואי עד לדיון הבא במשפטה.

סוף משחק

בחגיגות הבימה שנערכו בכפר־סבא, התקיימו 12 מופעי תיאטרון בהם חזו כ־10,000 צופים מכל שכבות הציבור. בהצגה מירל'ה אפרת השתתף שמואל רודנסקי לראשונה לאחר היעדרות ממושכת. בתום שבוע החגיגות נערכה קבלת פנים לשחקנים ולמנהל הבימה שמואל עומר בראשות ראש עירית כפר־סבא יצחק ולד ומנהלת המחלקה לתרבות אילנה ברנע, שהרימו כוסית לסיום האירוע המוצלח. בתמונה (מימין לשמאל): ולד, ברנע, מרים זוהר ורודנסקי.

לגוף ולנפש

מרסיה קרלוצי, רעייתו הפעלתנית של שר ההגנה האמריקאי פרנק קרלוצי, הנלווית אל בעלה בביקורו בישראל, תהיה היום אורחת של עירית חיפה. מרים גוראל, רעייתו של ראש העיר, תעניק לאורחת שי – טבעת מכסף ואלבום תמונות של חיפה.

השחקן הבריטי סר אלק גינס (מימין) חזר לבמה לאחר היעדרות של עשר שנים. הוא מגלם את דמותו של דיפלומט סובייטי, אנדריי בוטבניק, בהצגה "טיול ביער" מאת המחזאי האמריקאי לי בלסינג, ב"לונדון קומדי תיאטר". בתמונה: עם אדוארד הרמן בסצינה מתוך ההצגה.

מכתבים • מכתבים • מכתבים • מכתבים

דרושה תוכנית לקליטת סטודנטים מהגולה

מדינת ישראל אמורה היתה להיות מקור להשכלה ליהודים ולא רק לאזרחי המדינה, אלא גם לסטודנטים היהודים בעולם כולו. מכל התוכניות שעובדו עתה בישראל בתחום זה, כדי לקלוט סטודנטים יהודים במוסדות השכלה גבוהים בישראל, לא רבות הוגשמו והתוצאה שרק מעטים מהסטודנטים היהודים בעולם לומדים לימודים גבוהים בישראל. דבר זה כשלעצמו, לו היה מתגשם בממדים רציניים, היה בו כדי לתרום לתוספת עליה של יהודים מהגולה, שאין ראות שהיה מתממש בלי אותם סטודנטים הלומדים כיום בארץ.

מתחייבת על כן תוכנית רבת ממדים וחזון לקליטת סטודנטים יהודים מהגולה, אם במסגרת לימודים בשפה האנגלית או בשפה אחרת. במקרה האחרון חייבות האוניברסיטאות להכין חומר לימודים מתאים וספק אם הן ערוכות לכך אם בשל חוסר תקציב או מסיבות אחרות.

נושא נוסף שמרבים לדבר עליו – ואין רשימה זאת מתיימרת להקיף את כל הנושאים בתחום זה – הוא דבר לימוד השפה הערבית, בעת ובתחום הלימודים התיכוניים, וכל מה שקשור בלימודי המזרח התיכון על בעיותיו הסבוכות. הסטודנטים הערבים באוניברסיטאות שלום – לומדים היום, יותר מאשר בעבר, את בעיות המזרח התיכון, עם ישראל והעם היהודי. כל זאת מתוך דגש על שימוש מעשי בעתיד בסוגיה של הסיכסוך הישראלי–ערבי.

הסטודנטים בישראל, לא כולם, נעדרים השכלה בתחום זה והדבר משתקף היטב בוויכוחים ובסימפוזיונים ובהפצת האמת על הסיכסוך במקומות מגוריהם. בעיית הסיכסוך הישראלי־ערבי לא תיושב באורח רציני מיתר השכלה, אותה ירכשו הסטודנטים שלנו. ברם, אם אנו נושאים תקווה לעתיד ליחסי שלום תקינים בינינו ובין שכנינו, יש להשקיע אנרגיה בתחום זה, אפילו לא תופק התועלת מכך בימים הקרובים.

מרדכי אות־יקר
תל־אביב

התנגדות חשודה

במאמרו "מקום המשפט שמה הצדק" ("דבר" 21.10.88) מאשים אריאל רוזן־צבי את כהנא שבציטוטיו הוא משתמש ב"מכבסת פסוקים", כאשר הוא בעצמו משתמש באותה שיטה בדיוק להוכחת טענותיו על היהדות, אלא שכהנא מצטט גם הלכה וגם אגדה; רוזן־צבי רק אגדות בלבד. על ההלכות המפורשות שכהנא נוהג לצטט אומר רוזן־צבי לא שהן פסולות מבחינה מוסרית, או שהן רעות אלא שהן מתאימות לשעות מסויימות בהיסטוריה יהודית, או שהן "השתפכויות נפש של שעות קשות" – דבר שאגב אין לו כל בסיס. נמצא, שכל ההבדל בין כהנא ובין רוזן־צבי הוא רק מבחינת העיתוי אבל לא מבחינת המוסר. אם יזכה לרוזן־צבי ודומיו שהשעה נתרצה וקשה עוד פעם, הרי לא יהססו ובשם הדת היהודית דווקא, לגרש ולרצוח.

שנית, מי הם המומחים לענייני היהדות? הרבנים. והנה לא רק שרוזן־צבי אינו מתייחס במלה אחת שאף רב לא גינה את כהנא, שהרי את סמכותם הוא מקבל, אבל אינו גם מתייחס לעובדה שהרבה מהם מהללים ומשרתים אותו. לדוגמה הרב הראשי הספרדי לישראל, הרב מרדכי אליהו, שאמר ב"גלי צה"ל" – מצוטט במאמרו של יוסף גואל, "ג'רוסלם פוסט" 20.10.88 – ש"כהנא מייצג את הרוח האמיתית של היהדות".

נדמה לי, שעד שרוזן־צבי לא יתנגד לרב מרדכי אליהו, הרי התנגדותו לכהנא חשודה ויותר מזה.

פרופ' ישראל שחק
ירושלים

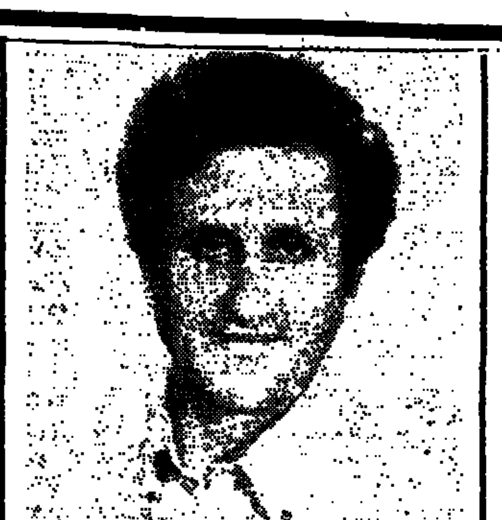

א.ב. יהושע

ההתנצלות "המיותרת"

יש לדחות בשאט־נפש את פרשנותו של יחיעם וייץ במאמרו "התנצלות מיותרת" ("דבר" 20.10.88) לראיון של א. ב. יהושע ב"ג'ירוזליק". נכון, שההתנצלות אולי מיותרת, כי הקביעה המעוותת כבר נקלטה.

הפרשנות של וייץ מוסיפה חטא על פשע בעיוות התולני של ההיסטוריה של השואה, כמו גם של אופי ההתגוננות של היישוב היהודי נגד תוקפנות הערבים, מאז ראשית ההתיישבות בארץ ועד היום.

שלמה בן אפרים
תל־אביב

סוף השיוויוניות?

באחד מעיתוני הבוקר מיום 14.10.88 הופיעה כתבה על המצב הקשה של הקיבוצים. כתבה זו עשתה לי מצב רוח עגום, ואין ספק שלא רק לי, אלא לכל מי שקרא כתבה מזעזעת זו. עם זאת היו צריכים להביא התפתחות זו בחשבון. כי עד כה נכשלו כל הניסיונות להתגבר על הטבע של בני־אדם. עמי רוסיה הסובייטית יושבים על האדמות הפוריות בעולם. אך למרות זאת נאלצים לקנות חיטה בארה"ב הקפיטליסטית, על מנת שלא יסבלו רעב. גם בארצות הסוציאליסטיות האחרות יש מחסור כמעט בכל. גרמניה המזרחית היתה נאלצת לבנות חומה של מאות קילומטרים על מנת למנוע בריחה המונית של אזרחיה.

כל זה מוכיח שוב, שבני־אדם אשר לא מקבלים תמורה הולמת בעבור עבודתם, לא מתאמצים לתרום יותר מאשר המינימום האפשרי. כתוצאה מכך, מידרדר המצב הכלכלי ואיתו גם החברתי. התפתחות זו השיגה, למרבה הצער, גם את הקיבוצים שלנו. לפי הכתבה הנ"ל, לא משלים עוד קיבוצניק אשר מתאמץ ומשתדל לתת מקסימום אפשרי, לקבל בתמורה פחות ממה שמקבל אדם "בחוץ" בעבור אותה העבודה. כל הסימנים מראים, שהחזון של "התנועה השיתופית" לא יתגשם, לא ברוסיה, לא בפולין, בהונגריה או בגרמניה המזרחית וכנראה גם לא בקיבוצים שלנו, שאנו כל כך מתגאים בהם ובצדק. האם מתקרב הסוף של השיוויוניות?

ארנולד מרגלית
חיפה

פגיעה בתדמית צה"ל

רבים מקוראי "דבר" שעימם שוחחתי, רותחים ורוגזים על הדברים הבוטים נגד פעולות צה"ל בשטחים שנוקטים ס. יזהר ואמנון דנקנר מעל דפי עיתון "דבר", דברים שיש בהם פגיעה חמורה בתדמיתם של צה"ל ומדמי הביטחון בישראל, העומדים על משמר חיינו ובהגנה מתמדת לשלום כל אזרחי מדינת ישראל.

ברוך מרגליות
ירושלים

מה קורה בענף המוניות

לאחרונה מסתמנת התנפלות טוטאלית על נהגי המוניות. מאשימים אותם בשירות גרוע, באי עצירה לנוסעים ובהפקעת מחירים. אינני בא לומר שכל נהגי המוניות צדיקים גמורים. בהתאם למימצאים שבידינו, אין התלונות המגיעות אלינו, למשרד התחבורה ולציבורות התקשורת עולות על 100 – 150 לשנה. בגלל מספר תלונות כזה אי־אפשר להאשים 8000 בעלי מוניות ו־12000 עובדים המתפרנסים מהענף.

נוסע הרוצה להבטיח עצמו בקבלת שירות – ייטיב לעשות אם יזמין מונית באמצעות הטלפון. עליו להביא בחשבון, כי בשעות השיא בתנועה – יקשה עליו לקבל מונית, כי הלחץ על התחנות גדול והערים סתומות לתנועה.

נוסע הרוצה לעצור מונית ברחוב צריך להביא בחשבון, כי רוב המוניות – גם אלו הריקות – החולפות על פניו, הן מוניות מוזמנות. אם ייעצר לו נהג וישאל למטרת נסיעתו – זה על מנת לראות אם מטרת הנוסע זהה לכיוון הכללי של המזמין בטלפון, אליו הוא נשלח על־ידי התחנה שלו. אם המטרה איננה באותו הכיוון – הוא לא יקח את הנוסע העוצר אותו ברחוב.

אשר להפקעת המחירים – התופעה ראויה לכל גינוי אבל יש לה סיבה. זה למעלה משנה דוחה משרד התחבורה את תביעת הארגון הארצי של נהגי המוניות לתקן את התעריפים בענף ואת העיוותים המונחים בבסיס. נהג מונית צריך בעבודת 8 שעות ביום, 6 ימים בשבוע להשתכר כמו שכיר ממוצע במשק, ליהנות מזכות לחלות, לצאת לחופשה, לצבור פנסיה וקרנות השתלמות.

במצב דהיום, הנהג עובד 12 שעות ביום ובלילה, כולל שבתות וחגים ואיננו מגיע להכנסה של נהג קואופרטיב ב־6 שעות. כאשר אין לו כסף לגמור את השבוע, לשלם לביטוח או למוסך – נמצאים נהגים המתפתים להפקיע מחירים. אין להצדיק אותם – אך יש להבין אותם. התרופה לחולי זה איננה ברדיפת הנהג הנלחם את מלחמת ההישרדות שלו, אלא בתיקון תעריפי הנסיעה ובהימנעות מהצפת השוק במספרים חדשים, שלא בהתאם לצרכי השוק. אם יקבל משרד התחבורה את הפתרונות האלה – הפקעת המחירים תתחסל מאליה.

אברהם מצא
מזכיר ארגון בעלי המוניות
בתל־אביב־יפו

לפני 60 שנה

הרפתקאותיו של "גרף צפלין"

בשעת התהלוכה לפידים שנערכה לרגל שובו של "צפלין" בשלום אמר ד"ר אקנר כי הדיגון על כבוש האוקינוס עודנו מאתנו והלאה. בדברו על הסכנה שנשקפת לאוירונים הדגיש כי יש לבנות מנועים חזקים יותר לכל נוסף להיות משוק בידי האוירנים.

אשה בין המחוקקים בסין

אשת הנשיא צ'יאנקאי־שיק מונתה לחברה במועצה המחוקקת של סין. אשת הנשיא היא אחות אלמנתו של סון־יאט־סין.

לפני 40 שנה

צ'אנקייש'ק מזעיק עזרת אמריקה

לאחר התבוסות האחרונות של צבא הממשלה הסיני במנג'וריה, פנה המארשאל צ'אנקיי־שק בקריאה דרמטית לארצות הברית להציל את סין ולמנוע מלחמת עולם שלישית.

רוב שטח מנג'וריה נמצא כבר בידי הקומוניסטים.

5 מליון הצביעו באמריקה

סיכומים ראשונים מודיעים על תמיכה בלתי צפויה בטרומן. טרומן הצביע בעיירה קטנה במיסורי. תשובה מי יהיה הנשיא ה־33 תיודע בשעות לפנה"צ.

מטבעות: חנוכיה מתוניס – לחנוכה

מאת אריה לינדנבאום

מטבע חדש ועליו מנורת חנוכה מתוניסיה יופץ לקראת חג החנוכה תשמ"ט. החברה הממשלתית למדליות ולמטבעות תפיץ את המטבע בשתי מהדורות מוגבלות: מטבע כסף קשוט בערך נקוב של 2 ש"ח ומטבע כסף רגיל בערך נקוב של שקל חדש אחד. המטבע, שנועד להנציח את יהדות תוניסיה, שבה נותרה כיום קהילה יהודית קטנה ביותר, מגונן על־פי חנוכיה יפהפיה הנמצאת באוסף של מוזיאון ישראל.

יהודים החלו מגיעים לתוניס משנת 146 לפנה"ס הנוצרית עם הכיבוש הרומי. לאחר כיבושם של הערבים את צפון אפריקה, מצאו בתוניס קהילות מפוארות כמו בקירואן ובגאבס. כ־50,000 מיהודי תוניסיה חיים כיום בארץ ותורמים רבות לבנייתה ושיגשוגה של המדינה בכל התחומים.

קוטר מטבע הכסף הקשוט – 37 מ"מ ומחירו לציבור 55 ש"ח. הוא יונפק ב־11,000 יחידות. קוטר מטבע הכסף הרגיל – 30 מ"מ ומחירו 33 ש"ח. גם מטבע זה יונפק ב־11,500 יחידות. כל מי שעדיין לא רשום בחברה ומעוניין במטבעות אלה, יוכל לפנות לטלפון 02־668105 ולבקש לקבל טופס הזמנה למטבעות. כל הכנסות החברה הממשלתית הינן קודש לשיפוץ אתרי טבע בישראל.

עדיליוני "שלום" ועתיקוני "כינור"

בחברה הממשלתית למדליות ולמטבעות מופצים עתה שני פריטים יוצאי דופן – שני עדיליונים חדשים – אחד שעוצב במיוחד לרגל 40 שנות המדינה והוקדש ל"שלום" והאחר הוא שעתוק (רפליקה) עתיק, המכונה "עתיקון הכינור" וגם הוא עדיליון. זה האחרון עוצב על פי מטבע מקורי של בר־כוכבא. מחירי עדיליון השלום הם: 6 גרם זהב 14 קראט, קוטר 22 מ"מ – 315 ש"ח; עדיליון כסף 9,916 גרם, 27 מ"מ קוטר – 66 ש"ח; עתיקוני הכינור: הממשלתית למדליות ולמטבעות. היו"ר החדש בא במקומו של ד"ר 4.5 גרם זהב, 14 קראט, 18 מ"מ קוטר עם מחרוזת פנינים, שוהם, אמטיסט וזהב – 300 ש"ח; ללא מחרוזת – 220 ש"ח דגם גליה ו־235 ש"ח – דגם "עלי זהב".

יו"ר חדש לחברה למטבעות

עו"ד משה מרון נבחר לכהונת יו"ר הדירקטוריון של החברה

יוחנן באדר (87) – היו"ר היוצא, שהגיש את התפטרותו לשר האוצר משה נסים.

עו"ד מרון מומחה למשפט מסחרי, הינו יליד גרמניה (1926), כיהן עשר שנים בתפקיד מ"מ ראש העיר רמת־גן, חבר בכנסת התשיעית מטעם המפלגה הליברלית בליכוד והיה סגן יו"ר הכנסת. מרון מכהן כיום בתפקידים ציבוריים שונים, ביניהם נשיא חבר אגודות ידידות ישראל עם 58 ארצות ברחבי תבל, דירקטור בחברת כימיקלים לישראל, יו"ר האגודה למען החייל ברמת־גן ויו"ר הועדה המשפטית לדירוג בתי מלון. מרון יעשה תפקידו החדש בהתנדבות, כפי שעשה קודמו הד"ר באדר שכיהן כיו"ר דירקטוריון החברה במשך שש שנים. חברי דירקטוריון החברה הם: עו"ד אריה בקימוב, עו"ד יוסף גרנות, בקריית דפנה – סמנכ"ל משרד האוצר, שלמה סירקיס – מבכירי בנק ישראל, מיכאל צהור – משנה לנציב שירות המדינה, אבי קלשטיין, רואה החשבון דבי שפירא, בנימין תמר ואליעזר שילוני המכהן כדירקטור ומשמש מנכ"ל החברה.

אַלְמֶקְס משחת השיניים במניעת עששת · יעילה פי 3

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב
שלמה המלך – שלמה המלך 78־ 246461
קופ"ח כללית – אמסטרדם 7 – 232383
חיפה
ק. חולים מכבי – יל"ג 6 – 672472
פתח־תקוה
קופ"ח כללית – חיים עוזר 905271
בני־ברק – רמת־גן
המגן – ביאליק 30 רמת־גן – 723674
בת־ים – חולון
בני בת־ים – הנביאים 3 בת־ים 5515671
אהרון – הפרץ 52 חולון – 889153
קפ"ח – עין יהב 2 חולון – 884854
רחובות
כללית – בני משה – 452381
רעננה – כפר־סבא – הוד השרון
דיקסטור – ששת הימים 47 כפר־סבא

אַלְמֶקְס
...GABA ...

מודעון

מוקד מידע טלפוני של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה של מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, כתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל:
טלפון 03־433300
בימים א' עד ה' מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב
בימים ו' ובערבי חג מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא 49 – טלפון 03־284649
בימים א' עד ה' מ־21.00 עד 23.00
בימים ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים – מ־15.00 עד 21.00
אזור חיפה
רחוב הנמל 26 קומה ג' – 04־523566 כל יום כולל ערבי חג, שבת, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00

אזור ירושלים
בערבי שבת וחג, בשבתות וחגים רופא תורן הנותן טיפול חירום לכאבי שיניים בהדסה עין כרם בחדר המיון 02־446220 –

ערן עזרה ראשונה נפשית
בתל־אביב – 03־5461111
קו לילדים ונוער – 03־261113
ירושלים – 02־227171
חיפה – 04־672222
נתניה – 053־335316
כרמיאל (גליל) – 04־988410
כפר־סבא – 052־913999
באר־שבע – 057־418111

קו פתוח – אוזן קשבת לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03־221680 (24 שעות)
נעמת – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה
בימים א' עד ה' מ־9.00 עד 16.00 – 03־235922
קו פתוח לקשישים 02־690685

האגודה למניעת האוירה בישראל – מרכז תל־אביב – בן יהודה 146
טל': 239207 בימים א' – ה' 3 – 9

מ.ג.ן – משאבי גז ונפט בע"מ

ניתנת בזה הודעה כי

האסיפה הכללית הנדחית של החברה תתקיים ביום ה' 30 בנובמבר 1988 בשעה 11:00 במשרדי החברה בבית גיבור, רח' קויפמן 6 (קומה 17) ת"א.
על סדר היום:
בחירת רואי חשבון לחברה וקביעת שכרם.

בפקודת הדירקטוריון
עמי בן בסט, מזכיר החברה.

כתבי יפוי הכח שנשלחו לחברה לקראת כנוס האסיפה הכללית תקפים גם לישיבה זו.

הזמנה לאסיפה כללית
מפעלי אלקטרודות זיקה בע"מ
פקודת החברות התשמ"ג 1983
הודעה בדבר זימונה של אסיפה כללית יוצאת מן הכלל

ניתנת בזה הודעה כי אסיפה כללית יוצאת מן הכלל של החברה תתכנס ביום 25.11.88 בשעה 11.00 במשרדי היועץ המשפטי של החברה, פרופ' יובל לוי־ערי"ד, רחוב נס ציונה 8, תל־אביב.
על סדר היום:
1. הגדלת הון המניות הרשום.
2. שונות.

דנה לוי
מזכירת החברה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי, קריות
נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965 כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות הוגשה בקשה לסגירת שלוש מרפסות מקורות בחלונות ותריסים ברח' קריש לוז 21 קרית מוצקין גוש 10426 חלקה 45.
מהות ההקלה:
תריגה של 23.12 מ"ר מאחוזי הבניה המותרים המהווים 4.5% משטח החלקה.
כל המעונין רשאי להגיש התנגדות למשרדי הועדה המקומית רח' הגדוד העברי 4 קרית מוצקין, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.
ע. לוי
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה קריות

הועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965 להלן החוק
ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן הועדה המקומית) בקשה לשימוש חורג בגוש 7654 חלקה 30 רח' שבזי מעון לתשושים ועצמאיים בבית מגורים קיים הגימנסיה, לפי תוכנית מתאר רע/1/1א, באזור מגורים א'.
כל המעונין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הועדה המקומית רעננה בשעות ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית במשרדי הועדה.
ב. וולאוביץ
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה

נהג! עשה את המינימום למען אלה העושים את המכסימום
תן טרמפ לחייל!

כורדים / שירות „דבר"

ללא מוצא

התורכים והאיראנים אינם רוצים אותם. בעיראק חודשו לפני כשלושה שבועות התקפות האוויר על כפריהם

הכורדים האומללים של עיראק שוב מתחילים לנוע. אוטובוסים עמוסים כורדים, שחיפשו מקלט בתוך תורכיה, הוסעו בשבועות האחרונים מעבר לגבעות של כורדיסטן התורכית אל תוך איראן. מבצע זה, שתואר כ„פריקה", או כ„הבריחה", לא קיבל את הסכמתם המלאה של הפליטים עצמם. פקידים תורכים טוענים אמנם בתוקף כי הכורדים רצו להתאחד עם משפחותיהם באיראן, אבל מנהיגים כורדים אומרים כי 30,000 כורדים שולחו אל מעבר לגבול בניגוד לרצונם.

כך או כך, התורכים לא קיבלו, כנראה, היתר מוחלט מן הממשלה האיראנית. ב־14 באוקטובר הודיעה איראן כי לא תקבל לתחומה עוד פליטים, והחזירה שיירה של 2,000 כורדים מן הגבול האיראני. ואולם למחרת חזרה בה איראן ואמרה כי תסכים לקבל עד 100,000 כורדים. כרגע יש רק כ־40,000 כורדים עיראקים במחנות בתורכיה, אבל יתכן שישנם עוד בדרך: ב־11 באוקטובר שוב החלו מטוסים עיראקים להפציץ כפרים כורדיים ליד קירקוק. כ־60 איש נהרגו. הכורדים אומרים שהעיראקים השתמשו בנשק כימי.

הפליטים הכורדים בתורכיה משקיפים על גורלם בתערובת של גבורה ופטאליזם. כרגע זה המוראל והאחדות שלהם מתקיימים בכוח השנאה המוחלטת לעיראקים, אבל הם מבולבלים ותוהים מה עליהם לעשות ולאן לפנות. על כך יחליטו ככל הנראה מנהיגי לוחמי הגרילה „פשמרגה", מוסקרים נועזים המנהלים את מחנות הפליטים בשותפות מתוחה עם הז'נדרמריה התורכית הערנית. אנשי ה„פשמרגה" מקשיבים בלהיטות לתחנת הרדיו, אשר עדיין פועלת בחשאי בעיראק ומעבירה את שידוריו של מסעוד בארזאני, מנהיג „המפלגה הדמוקרטית הכורדית" המתחרנית.

הפליטים בתורכיה מרוכזים בארבעה מחנות אוהלים: דיארבאקר, מארדין, סילופי ויוקסקובה. פקידי סער אומרים כי שלושת המחנות הראשונים טובים, הרביעי פחות טוב. אף אחד מהם איננו אותו בית־קברות מוכה מגיפות המתואר בכמה מן הדו"חות. האוכל אינו משובב נפש, אבל הרדי הלחם הבלתי מנוצל הנערמים בשבילים אינם מעידים על רעב.

סירובה המתמשך של עיראק להודות כי השתמשה בנשק כימי נגד הכורדים נראה יותר ויותר אבסורדי. קבוצה בלתי תלויה של רופאים אמריקאים, „רופאים למען זכויות האדם", בדקה פצועים, ראיינה 100 אנשים במחנות הפליטים והודיעה ב־16 באוקטובר כי מצאה ראיות לשימוש בנשק כימי.

לפני יותר מחודש, כאשר הגיעה מחלקת המדינה של ארה"ב לאותה מסקנה, הצביע הסנאט מיד בעד הטלת סנקציות כלכליות על עיראק. סנקציות אלה, אם יקבלו תוקף של חוק, יקשיחו בתחילה הגבלות קיימות על יצוא ציוד צבאי וציוד טכנולוגי מתוחכם. אבל החוק מבטיח אמצעים קשים יותר, לרבות סירוב לבקשות אשראי ואיסור על יבוא סחורות, אם עיראק לא תבטיח להימנע משימוש בנשק כימי עד סוף השנה. עיראק עוד עלולה למצוא כי רצח כורדים הוא דבר יקר.

גם בפאקיסטן אלפי פאקיסטנים התאספו בתחנת הרכבת של לאהור להאזין לנאום בחירות של מנהיגת האופוזיציה בנאזיר בוטו. לאחר שבוע מחלה חידשה בוטו את מסע הבחירות שלה בתוך 28 שעות יותר מ־20 אסיפות. המרחק שעברה באותן 28 שעות – יותר מ־1000 ק"מ. צילום אי.פי.

קמבודיה / „אקונומיסט" ל„דבר"

שניים אוחזים

פול פוט. עדיין מושך בחוטים.

נורודום סיהאנוק. עדיין מקווה לחזור לשלטון.

סין אינה משלימה עם הקשר בין וייטנאם ורוסיה. היא מסתכלת לטווח הרחוק ורואה באנשי החמר רוז' בעלי ברית מועילים המסוגלים לגרום קשיים לווייטנאמים

כיצד אפשר להבין את נטייתה של סין להמעיט מחומרת פשעיה של ממשלת החמר רוז' בשנים האיומות של שלטונה בקמבודיה? לדברי פקידים סינים עשו אנשי החמר רוז' „שגיאות" בתקופת שלטונם, אבל שגיאות אלה נופחו מאז. חברי קבוצה מטעם הפרלמנט האירופי שביקרו בפקין בחודש שעבר התחלחלו לשמע הסבר זה. הם התקשו להאמין שמישהו יכול להתייחס בסלחנות להתנהגות החמר רוז'. אבל סין משחקת משחק קשוח וציני בתמרוניה לגבי עתיד קמבודיה.

מה שנתון על כף המאזניים הוא מי ישלוט, בסופו של דבר, בהודו־סין – האיזור הכולל את וייטנאם, לאוס וקמבודיה. ב־1954, כאשר יצאו הצרפתים מהאיזור, ראו עצמם הקומוניסטים הווייטנאמים כממשיכיה הטבעיים של צרפת. לאחר זאת בא הנסיון האמריקאי להשאיר את דרום וייטנאם, לאוס וקמבודיה מחוץ לשליטת הקומוניסטים של האנוי. משהובסו האמריקאים ב־1975, לא התקשתה וייטנאם להבטיח לעצמה את לאוס. וכאשר צעדו הווייטנאמים לתוך קמבודיה ב־1979 כדי לסלק את אנשי החמר רוז' שגברו בזמנו על הממשלה שבתמיכת האמריקאים, נראה היה כי הם שולטים שלטון מוחלט באיזור.

ואולם סין לא היתה מוכנה להשלים עם הקשר בין וייטנאם לרוסיה. לדעתה, וייטנאם וגרורותיה חייבות להיות תחת פיקוח סיני כלשהו. סין אינה מוטרדת מן המפלה שספגה מלוחמי וייטנאם ב־1979, כאשר רצתה „ללמד את וייטנאם לקח". היא מסתכלת לטווח הרחוק, ורואה באנשי החמר רוז' בעלי־ברית מועילים, המסוגלים לגרום קשיים לווייטנאמים (אשר אינם משתוקקים להרפות את אחיזתם בקמבודיה). בעיני סין יהיה זה שגעון שלא לנצל יתרון זה.

האם פירוש הדבר כי התקווה לקמבודיה חופשית מחיילים וייטנאמים, והנתונה לשלטונה של קואליציה בראשותו של הנסיך נורודום סיהאנוק, היא תקוות שווא? האם כל הגופים הקמבודיים והזרים, לרבות „אגודת מדינות דרום־מזרח אסיה" והאו"ם, משחיתים דברים לריק? יתכן שאכן כך, אם תמשיך סין לסייע ולצייד בנשק את החמר רוז'.

צבא החמר רוז' מונה כ־35,000 איש מאומנים היטב ומצויידים בנשק שסין מספקת להם. מחנות הצבא בתאילנד הם מבצרים סגורים לזרים ולא מקומות מקלט לפליטים. רשמית, החמר רוז' הם חלק מממשלה גולה המוכרת על־ידי האו"ם. אבל היום שוררת איבה מוחלטת בין הסיעה הקומוניסטית והלא־קומוניסטית בממשלה זו. לדברי סיהאנוק נרצחו כמה מאנשיו בידי החמר רוז'. ההערכה היא שבראשם עדיין עומדים פול פוט ואיאנג סארי, שניהלו את הממשלה כאשר היו החמר רוז' בשלטון. השלישי בסולם ההנהגה הוא חיאו סאמפאן, והוא היחיד המופיע בציבור.

החמר רוז' מעולם לא הביעו חרטה על מה שעשו לקמבודיה. תוצאות מעשיהם תוארו על־ידי סר רוברט ג'קסון, פקיד או"ם, בספר שראה אור השנה:

„התחלתי לקבל מושג על משטר האימים הלא־אנושי אשר גברים, נשים וילדים בקמבודיה היו נתונים לו: הריגות אידיוטופיות, עינויים, רדיפות, משטר ברזל, רעב, שלילת הצרכים הבסיסיים ביותר לחיים. כמה משיטות העינויים וההוצאה להורג שלהם היו, אם להשוות, גרועות אפילו משל הנאצים... שנים חלפו עד שהובררו מלוא היקפה של הטרגדיה. כ־2 מיליון קמבודים – רבע מאוכלוסיית המדינה – נספו. זהו רצח־עם בהיקף שלא נודע כמותו עד כה במסגרת של מדינה אחת".

דו"חות כאלה אכן מדאיגים את הסינים, ולו רק משום שדעת הקהל העולמית חשובה להם. לכן מקווים במערב לשינוי הדרגתי בעמדתה של סין. במטה האו"ם נאמר בימים אלה, כי הסינים עשויים לקחת את פול פוט ואת הפושעים האחרים האחראים לזוועות 1975־1979 לסין, ולהחזיקם שם במעין מאסר־בית נוח. הנסיך סיהאנוק, השוהה בוושינגטון, סבור שזה רעיון טוב, אבל הוא חושש כי זוהי דיסאינפורמציה שפקין זורעת כדי ליצור רושם שהיא פונה נגד החמר רוז'.

ראש ממשלת סין אמר לא מכבר, שארצו איננה רוצה בשלטון בלעדי של החמר רוז' בקמבודיה לאחר שהווייטנאמים יפנוה. שאר העולם, במידה שאפשר לשפוט זאת, מתנגד למתן הזדמנות כלשהי לחמר רוז' לתפוס שוב את השלטון. אבל רוב העולם סבור כי גם הקומוניסטים הווייטנאמים, שבאו במקום החמר רוז', צריכים להפסיק למשול בקמבודיה במישרין או בעקיפין, משום שווייטנאם היא כוח זר וקרוב לוודאי שרוב הקמבודים אינם רוצים בה.

מטרתן של שיחות השלום היא למצוא אפשרות שלישית, שבמרכזה הנסיך סיהאנוק והקמבודים הלא־קומוניסטים האחרים. לשם כך דרושים תמכים קשוחים מן החוץ ושיתוף פעולה של סין. פירוש הדבר קיצוץ בסיוע הצבאי של סין לחמר רוז' וסילוק מנהיגי החמר רוז' למקום שממנו לא יוכלו עוד להזיק.

אבטלה / אהרון גפן

סינדרום האוולאנש

עד ינואר '89 יגיע מספר המובטלים בארץ לכ־8 אחוזים מכוח העבודה. הכספים שהממשלה מזרימה כיום מיועדים לסתום חורים ולא לתת פתרון יסודי לבעיה

ניתוח המגמות הקיימות כיום בתחום התעסוקה בארץ מאפשר לנו לקבוע, במידה רבה של ודאות, כי עד ינואר 1989 יתוספו למעגל מחוסרי העבודה בארץ 21–28 אלף מובטלים לפחות, וסך כל המובטלים יהיה 7.5 עד 8 אחוזים מכוח העבודה בארץ. יתכן שאומדן זה איננו תואם את נתוני משרד העבודה – אך הוא עולה בקנה אחד עם דרכי החישוב המקובלות בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. מה שהוגדר עד כה ככיסי אבטלה חיכוכית, שנוצרו בשל התייעלות ושינויי מבנה בכלכלה, מגלה אפוא סימנים של „סינדרום האוולאנש" בהתפתחות משבר התעסוקה שאליו נקלע המשק.

מצב דומה אירע בשנות ה־60: עד שנזכרה הממשלה להזרים אמצעים לצורך הגברת התעסוקה, כבר נהרסו הכלים שהיו אמורים לקבל את ההזרמה וליצור מקורות תעסוקה. האבטלה, שהתכוונה להיות אבטלה חיכוכית, היתה למפולת של אבטלה, שרק מלחמת ששת הימים עצרה אותה. הכספים שהממשלה מזרימה למשק כיום מיועדים „לסתום חורים" ולא לתת פתרון יסודי לבעיה.

המלחמה היום־יומית שאנו נתונים בה סוגרת מקורות תעסוקה ובולעת אמצעים (3 מיליון ש"ח ליום) שהיו יכולים להיות מיועדים ליצירת מקומות עבודה. „סינדרום האוולאנש" מבטא מצב שבו התוספת הצפויה של 20–28 אלף מובטלים יכולה להגיע בתוך זמן קצר ל־50–60 אלף מובטלים נוספים ואף יותר. ואין זה סוף פסוק: אם לא יימצא פתרון מהיר למשבר „בור" – עלול האסון להיות הרבה יותר גדול.

התחזית של הגידול במצבת המובטלים מבוססת על מקורות האלה:

הפיטורים המתבצעים מדי יום ביומו ואשר נובעים מן המשבר בתעשיה, בתיירות ובחקלאות. פיטורים אלה נותנים אותותיהם גם במיגזר העסקי השירותי.

הקפאת תקנים בלתי מוצהרת ואי מילוי תקנים המתפנים בחלק מהמיגזר הציבורי והממלכתי.

השחרור הצפוי של מגוייסי ספטמבר 85 – ינואר 86 ושל מגוייסות השנה שלאחר מכן.

קיפאון בהשקעות: השקעות שונות, כגון רכישת חברות ממשלתיות, כרוכות בפיטורי יעול ולא בתוספת מקומות עבודה.

פיטורים עונתיים, כגון פיטורים שנגרמו בשל חופשת הקיץ, פיטורי עובדים מסקטור השיווק אחרי עונת החגים ופיטורי עובדים ששירתו את מנגנון הבחירות.

קריסה של מפעלים וחברות נוכח משבר המימון ועלויות האשראי מצד אחד והיעדר תמיכה ממשלתית מספקת ביצוא מצד שני.

מעגל האבטלה המתרחב ניזון, אפוא, משני מקורות ראשיים: הפיטורין מצד אחד והתוספת כוח אדם, כמו משוחררי שירות חובה או המשתמטים ממנו למעגל דורשי העבודה.

מגמה זאת מתמתנת במקצת בגלל הגורמים הבאים: תוספת ימי מילואים מאלצת מעסיקים לשמור על מצבת העובדים מעבר לצרכיו האוביקטיביים של מקום העבודה בימים כתיקונם (בשנה הבאה יצומצם וסת זה); היווצרות כיסי תעסוקה חיכוכיים, כמו תוספת כוח אדם למסגרות העסוקות בבטחון שוטף ותוספת תעסוקה לספקי עוללות האינתיפאדה – כמו יצרני חצציות, בתי מלאכה לאלות וכד' (יש גם אליה בקוץ: מתפתחת תעשיית דיכוי מהומות והפגנות שאפשר לייצא את תוצרתיה); עליה גוברת במספר היורדים – בין אם הם מסווגים כיורדים ובין אם הם נקראים מטיילים, סטודנטים וכיוצא באלה. על פי האומדנים יירדו בחודשים ספטמבר־ינואר 4000 דורשי עבודה בכוח ממצבת דורשי העבודה בארץ; ירידה במספר העובדים מהשטחים: אף שניתן לאמוד את ירידת מספר המועסקים המשטחים ב־20 אלף איש ויותר, רק 2000–3000 מקומות העבודה שהתפנו יתמלאו על ידי יהודים. שאר העובדים הם נפלטי המיתון והאינתיפאדה, שמיעוט של עובדים זרים ימלא את מקומם.

מנכ"ל שירות התעסוקה, עו"ד דוד מנע, הודיע לאחרונה כי יש ביקוש ל־5500 עובדים במקצועות שונים, שאין הוא יכול למצוא לו תשובה. זהו בשבילו אינדיקטור לאפשרויות התעסוקה הקיימות במשק. ואולם אפשר להתייחס אל החסר שעו"ד מנע דיבר עליו כאל חסר חיכוכי בכמה מקצועות. חסר זה נובע מהעדר בעלי מקצוע מצד אחד, ומחוסר הרצון של העובד היהודי לעבוד במקצועות המתויגים „במקצועות של השטחים", או „מקצועות של ערבים", מצד שני.

אפשר לחנך את הציבור, כי אין עבודה המבזה את בעליה. אבל עד שחינוך זה יישא פרי, לא ניתן להניח למפעלים, לקבלנים שאינם יכולים להשלים בניית בניינים ולפרדסנים המתכוננים לעונת הפרי הבאה להישאר ללא כוח אדם הדרוש להם.

עניין זה מחזיר אותנו אל הסיפור של העובדים הזרים. ישנו מצב פרדוכסלי לכאורה: מצד אחד אנו צופים אפשרות של מעגל אבטלה מתרחב שיגדל מרמה של 6 אחוזים מכוח עבודה במשק ל־10 עד 12 אחוז ואף יותר. מצד שני לא יהיה מנוס מיבוא של 3000–4000 עובדים זרים נוספים לצורך מתן תשובה לביקושים חיכוכיים לכוח אדם חסר ולעבודות עונתיות. אבל זאת היא אופרה אחרת, אופרה טריוויאלית לדיוננו העיקרי.

האבטלה בארץ נכנסת לסחרור עמוק. אנחנו עדיין נמצאים בשולי המערבולת, במקום שבו הכוחות הצנטריפוגליים יכולים לשחרר אותנו מהסחרור כלפי מטה. אך אם לא יינקטו הצעדים הדרושים יתחיל „סינדרום האוולאנש" להיות בבחינת סינדרום ויהפוך למחלה עצמה. התרופות הנדרשות אינם יכולים להמתין עד דצמבר 88 – הם חייבים להישקל ולהימצא כבר היום. כי אחרי כן יהיה המחיר כבד מדי.

הדברים הכתובים כאן אינם זרים לדרג הפוליטי. אולם בשל מערכת הבחירות לא התפנה דרג זה לעסוק בהם. היחיד שניסה ומנסה לעשות משהו בנידון הוא מנכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר החוזר ומתריע על היווצרות כיסי אבטלה בפועל וכיסי אבטלה לטנטיים. אפשר שהצטרפותו של תקיעת שופר זו – יחד עם התראותיהם והתרעותיהם של אחרים – תחולל את גם ידיהו, והמסר שלה יעבור בזכות עצמו.

הכותב הוא יו"ר הארגון הארצי של שירותי כוח אדם בישראל.

רחובות / דני צדקוני

בניה חדשה

בשנות ה־60 וה־70 השתולל ברחובות „בום קבלני" שכיער את העיר. עכשיו מנסים לבנות גם יפה וגם פונקציונאלי

קשה לומר כי נוף הבניה הישראלי מצודד לב, והאשמה בכך תלויה הן במזמינים, בקבלנים ובאדריכלים חסרי השראה, והן בטעם הרע של חברה חלוצית וצנועה שהתחמרה ונדבקה בנובורישיות ובכל מה שמשתמע מכך. על כך חשבנו כשביקרנו בתערוכת „תכנון בניה ופיתוח – רחובות 1980–1988" שערכה עיריית רחובות בבית „יד לבנים" בעיר, ואשר מנסה לשקף את המאמץ שעשתה העירייה בעשור האחרון לשפר את הבניה בעיר.

ההתפתחות האורבנית של רחובות, אומרים האדריכלים שמואל יבין, מיכאל לוי וכרמית רפפורט שהכינו לפני עשר שנים את תכנית המיתאר החדשה של העיר, קשורה קשר הדוק לימיה הראשונים. רחובות נוסדה כמושבה חקלאית. תחילה התבססה על גידול גפנים, אחר כך ניטעו בה מטעי שקד, ולאחר כיבוש הארץ על ידי הבריטים כבשו אותה ההדרים. המושבה שביהודה, כפי שקראו או לאיזור שמדרום ליפו, הפכה לאחר מכן למרכזי הפרדסנות העברית בארץ ישראל, והוקמה בה תשתית רחבה לשיווק חקלאי לה ולסביבתה.

על התשתית החקלאית היתוסף, עוד לפני קום המדינה, נדבך חשוב שהטביע את חותמו על התפתחותה האורבנית. בשנת 1932 עברה אל רחובות התחנה לחקר החקלאות, וזו משכה אחריה מוסדות מדע ומחקר רבים. בזכות כמה מן המוסדות הללו, ובהם „מכון וייצמן למדע" והפקולטה לחקלאות של האוניברסיטה העברית, היתה רחובות למרכז מדעי ואוניברסיטאי בעל חשיבות בינלאומית. החקלאות, המדע ומיקומה של רחובות במרכז הארץ תרמו תרומה מכרעת להתפתחותה המואצת של העיר.

ה„בום הקבלני" הפרוע שהשתולל בסוף שנות ה־60 ובשנות ה־70 ברחובות כיער את העיר, שמבחינת הרכב אוכלוסייתה נחשבת לאחת האינטליגנטיות במדינה. הבניה נעשתה לפי „תנאים זמניים" שיצרו תנאים פיזיים בלתי מספקים, מחסור בשטחים לרווחה ציבורית וצפיפות גבוהה. בסוף שנות ה־70 נפסק בולמוס הבניה ברחובות, והעיר נכנסה להקפאה כמעט מוחלטת בתחום הבניה.

לפני כעשר שנים החלה העירייה להכין תכנית מיתאר חדשה, שאת ניצניה אפשר לראות היום בכל פינות העיר. בצורה מרוכזת ניתן היה לעשות עמה הכרה בתערוכה שאוצרה היה האדריכל יוסף נחמני, מהנדס העירייה והממונה על הכנת תכנית המיתאר.

תכנית המיתאר החדשה מיועדת לענות על צרכיה של עיר המתפתחת בקצב מואץ תוך כדי שמירה על צביונה המיוחד. היא מבוססת על תכנון ספציפי במסגרת התכנון הכללי של אזורי העיר השונים ושכונותיה. רחובות, כידוע, אינה רק מכון וייצמן: יש בה שכונות תימניות, כמו שעריים ומרמורק; שכונות של עולים חדשים שהוקמו בכפרים הנטושים שבעיבוריה, כמו כפר גבירול (קבייבה) וקריית משה (זרנוגה); שכונות של ותיקים, כמו שכונת חבצלת שליד בית החולים „קפלן", וכמובן מרכז עסקים ראשי במרכזה.

בפרוייקטים המוצגים בתערוכה אנו פוגשים מבנים כמו „בית מכל" (ספריה ומרכז תרבות לנוער) ו„בית ניצן" (מרכז לילדים הסובלים מליקויי למידה), שתכננה האדריכלית דליה לפידות, תושבת העיר; הוסטל אקי"ם, שתכננה ויטה פלדמן; מתנ"ס בקריית משה של האדריכל גרשון אנקסטיין; תכנית שיקום של שכונת נווה מרמורק, פרי תכנונו של האדריכל מ. אילני מחולון; את תכניתו של האדריכל עודד קפלן לשכונה החדשה נווה עמית שתיבנה על גבעה בכניסה הצפונית לעיר; בתים משותפים כמו אלה של האדריכלית רבקה אייזנברג ושל האדריכל רם עירמן; את המרכז המסחרי של משפחת שרעבי שיקום בשעריים לפי תכנון של האדריכלים יגאל אלחנני וניסן כנעני ועוד.

הדגש על החדש אינו אומר הזנחת הישן, חטא שבוני הארץ מרבים לחטוא. ראש העירייה הרמלך מתגאה על כך שבצד הבניה החדשה הושקעו משאבים בשימור ושחזור אתרים כמו „מכון איילון", מפעל התחמושת של התע"ש בגבעת הקיבוצים, באתר היקב ועוד.

מידע

מוסקווה

במוסקווה, בירת ברה"מ, חיים כשבעה מיליון רוסים, והם מהווים כ־90 אחוז מכלל אוכלוסי העיר. 2.9 אחוזים מתושבי העיר הם יהודים ומספרם 222,000 נפש. אחרי היהודים באים האוקראינים – 2.6 אחוזים (202.000 נפש), והטטרים – 1.7 אחוז (129,000 נפש).

הנתונים מבוססים על מפקד שנעשה בשנת 1979 ופורסם רק השנה.

נח זבולוני

ארץ חמדה / צבי אילן

הנדיב הבלתי ידוע

הוי איפה איפה הם, הבחורים ההם, עם הטוריה והשבריה? למה לא זוכרים אותם? היה היתה פעם חווה, היה היה פעם גולדברג

הר־טוב, בית המיסיון (צילום: ברוך גיאן)

הדברים שנכתבו כאן על הפעולות לתחילת השיחזור באתר המושבה הרטוב עוררו את יהודה יניב מרמת־יוחנן לספר לנו את הדברים הבאים, שיש להם קשר אמיץ לתולדות המושבה:

„בחורף 1925 הייתי חבר בקבוצת בוגרי 'מקווה־ישראל', שנקראה 'קבוצת הצפון' (לימים הקימה קבוצה זו את רמת־יוחנן). היינו קבוצת עבודה, שהתארגנה עוד במושבה מטולה, ולפי המלצת המרכז החקלאי ובעזרתו קיבלנו עבודה בחוות גולדברג שליד המושבה הרטוב. את החווה ניהל, בשם י.ל. גולדברג (הציוני הידוע), קרוב־משפחה, אפל שמו. בחווה היה בניין גדול ומסודר בשביל המנהל וגם סככות ובניינים לפועלים. קבוצתנו, עשרה בחורים, גרה באוהלים, תחת סככה. קיבלנו גם חדרים בשביל מטבח וחדר־אוכל. היחס אלינו מצד אפל וגולדברג – האחרון היה בא לבקר בחווה – היה טוב מאוד. עבודתנו היתה יישור עלי טבק ואריזתם. המושבה, קרובה מאוד לבנייני החווה, היתה קטנה – כעשרים משפחות, שהתפרנסו בקושי מחקלאות הררית ומגידול טבק (היתה זו תקופת גידול הטבק בארץ). אנו, הצעירים, הפחנו במושבה קצת רוח חיים. זמן קצר עבדנו בחוות גולדברג ואחרי גמר אריזת הטבק עברנו, בראשית 1926, לפתח־תקווה. אגב, אחד הבילויים שלנו היה לרדת לפנות ערב לתחנת הרכבת ולחכות לרכבת העולה לירושלים או יורדת משם. השומר במקום היה יהודי גרוזיני או צ'רקסי.

„בינתיים עברו עשרות שנים, המושבה נהרסה וכנראה גם לחוות גולדברג אין זכר. לפני זמן־מה נפגשתי עם אחד מתושבי בית־שמש, מכר שלי, וסיפרתי לו על המושבה ועל החווה והוא אמר לי, כי לא שמע על כך. הוא ידע שהיתה מושבה בשם הרטוב, אבל על חוות גולדברג לא ידוע לו, וגם לא שמע על כך בבית־שמש (העיירה שהוקמה סמוך להרטוב הישנה)".

מחוות גולדברג, מלפני 63 שנים, שהשכן מבית־שמש לא ידע עליה כלל, שרדה כמעט רק חורשת אורנים גדולה. היא נמצאת מדרום לבית־הספר אבן העזר שבמושב נחם, שהוקם בצמוד לשרידי הרטוב. י.ל. גולדברג, יוצא וילנה, אשר כונה „הנדיב הבלתי ידוע" (לאחרונה כתב עליו גרשון גרא ספר תחת כותרת זו), היה מראשי חובבי ציון ברוסיה. במסגרת יוזמותיו הכלכליות וההתרבותיות במהלך פעילותו הציבורית רצה להקים חווה מודרנית, שתקדם את עבודת האדמה בארץ ושתשמש לו בית. בעזרת בנק אפ"ק, שנימנה עם מייסדיו, רכש שליש מאדמות הרטוב וסיפק עבודה לאיכרי הרטוב, השלמה נאה להכנסתם ממשקיהם. במאורעות 1929 חרבה החווה ולא קמה עוד. גם היא פרק בתולדות הרטוב.

סתוונית ירושלים פורחת

עם מבשרי הסתיו הפורחים בעונה זו נימנית גם סתוונית ירושלים. זהו צמח נדיר למדי, הפורח במקומות מעטים בלבד בארץ, ומאיימת עליו סכנת הכחדה. בימים אלה אפשר לחזות בריכוזים של סתוונית ירושלים, פרח גדול שצבעו ורוד עז, בעמק המצלבה בירושלים. הפרח הזה נכלל במחקר שעורך ד"ר אבי שמידע, מנהל המרכז לצמחי ישראל של החברה להגנת הטבע (רת"ם). המחקר עוקב אחרי הדרכים שבהן הסתוונית „משווקת" את עצמה, לצורך הפצתה, לחרקים המאביקים בעונה זו של השנה. רת"ם קראה לחובבי הטבע לדווח על אתרים נוספים שבהם מתגלית פריחת סתוונית ירושלים.

אוצרות גניזה נפתחים

לפני ימים אחדים התבשרנו, כי תהיה אפשרות לחוקרים מהמערב לעסוק במחקר אוצרות יהדות, בתוכם תעודות מהגניזה הקאהירית, בברית־המועצות. זה טוב, יפה וחשוב, אך זו גם הזדמנות להזכיר, כי באוסף הגניזה הגדול, המקובל כחשוב ביותר, של מסמכים היסטוריים שמקורם בבית־הכנסת בקאהיר, שבו נתגלתה הגניזה – האוסף של קמברידג' – נעשית עבודת מחקר גדולה וחשובה, בלי הרף. באלה הימים הגיע לארץ גליון 16 של בטאון יחידת הגניזה שבספריית אוניברסיטת קמברידג', באנגלית, „קטעי גניזה", ובו דיווח על מיגוון הפעולות הנעשות ביחידה. מסופר שם על גילוי מכתבים חדשים בכתב ידו של הרמב"ם, על מחקרים הנעשים לריכוז החומר ההלכתי הנמצא בגניזה, על תצוגת דברי דפוס יהודיים קדומים, על שילוב יחידת הגניזה בדואר־מחשב הבין־אוניברסיטאי, על פירסום ספר חדש, של פרופסור מורג, בסידרת הגניזה שמוציאה ספריית אוניברסיטת קמברידג' ועוד.

יחידת הגניזה משמשת מקום־מחקר לחוקרים יהודים ולא־יהודים, מישראל ומשאר הארצות. מתקיים שם מיפגש בלתי־אמצעי של חוקרי יהדות, שהוא מקור להפריה ולתוספת דעת. תוצאות מחקרים אלה, על העם ועל ארצות פזוריו, מתפרסמים בעתונות מחקרית ומחלחלים אט־אט אל הספרים ואל עולם הידע והמושגים של הציבור הרחב. על היחידה משרה מרותו וממרצו ד"ר סטיפן רייף, מנהל היחידה, שבשנים רגילות מסייע לישראלים הבאים ל„גניזה" לעשות שם את שבתותם במחקר. השנה יבוא הוא עצמו לכהן כפרופסור אורח באוניברסיטה העברית בירושלים. ה„גניזה" הקמברידג'ית היא דוגמא נאה להשיפת אוצר גנוז של יהדות, שמוסיפים להפיק ממנו אוצרות גם לאחר עשרות שנים, ואפילו ביותר שאת, והמעיין אינו יבש.

ספרים עכשיו

מין הילוד בהזמנה

מאת נעמי בן־גור

לו ידעו חכמי מצרים העתיקה, מומחי התניעה, את הפטנט לבחירת מין הילוד, לא היה לנו משה ויתכן שהיינו עד היום עבדים לפרעה. הגזירה „כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו" היתה שמה קץ להולדת זכרים בקרב היהודים ושלום על ישראל.

רופאים רבים דוחים את השיטות המסתובבות בשוק לבחירת מין הילוד. אחרים מודים שבכל זאת יש בזה משהו. המדקדקים טוענים שאפשר לעשות זאת רק בתנאי מעבדה וכאן נכנסים כמובן כל השיקולים המוסריים.

הפטנטים שבהם מדובר לצורך הבחירה הזו נחלקים לשניים: אמונתיים – תבלינים, קמיעות, לחשושים, תפילה על קברות צדיקים וכיו"ב, ומדעיים – נסיון לכוון את המפגש בין כרומוזומי המין והביצית.

בספר „התנהגות מינית בהריון ולאחר הלידה" (מאת סילביה קלוז, תרגום: אביבה אגמון, הוצאת יסטן) מצאנו פרק המוקדש לנושא, כי הוא שייך לאחרי הלידה: נולדה לכם בת, עכשיו תרצו בן; נולדו לכם שלושה בנים – עכשיו תרצו בת. העקרון עובר על יצירת מיפגש מכוון בין תאי הזרע נושאי כרומוזום X עם ה־X של הביצית ואז תיולד בת או מפגש בין תאי הזרע נושאי כרומוזום Y עם ה־X של הביצית (בביצית יש תמיד רק כרומוזום X) ואז יולד בן.

השיטה המוצעת בספר היא נפוצה למדי ומבוססת על הסברה שזרעי ה־X וה־Y שונים זה מזה. זרע ה־Y האחראי להולדת בן חלש יותר (אז למה קוראים להם המין החזק) ומאריך 24 שעות בעוד שזרע ה־X, האחראי על הנקבה, חי יומיים ואפילו שלושה. הביצית חיה 12 עד 24 שעות. אם הסביבה חומצית מעט, סיכויי ההישרדות של זרע ה־Y החלש קטן יותר בעוד שזרע ה־X החסון עשוי להישרד.

ובכן, כדי להוליד בן צריך להימנע ממגע מיני עד לביוץ ואז טובים סיכויי הזרע Y הזריז בתנועתו להגיע אל הביצית ראשון. אפשר גם לעזור לו לקצר את הדרך ע"י חדירה עמוקה בזמן הפליטה. כדי להוליד בת, מקיימים מגע כמה ימים לפני הביוץ אך לא ממש בזמן הביוץ, כך שבזמן הביוץ לא יהיו עוד זרעי Y חיים בעוד שזרעי X המאריכים ימים עדיין יהיו בסביבה ויפרו את הביצית. כמו כן צריך הגבר למנוע חדירה עמוקה בזמן הפליטה, מכיוון שהנרתיק חומצי בדרך כלל ומאפשר לזרעי ה X החסונים להמשיך ולהתקיים בעוד שזרעי ה־Y ככל הנראה יתחסלו.

הספר אינו ממליץ על השיטה המקובלת של שטיפות לשם יצירת סביבה חומצית לזרע המועדף. תמיסות חריפות מדי עלולות לפגוע בזרע, לגרום לגירוי רקמות הנרתיק ולהשפעתו לזיהומים.

שיטה נוספת קשורה לתזונה. היא מבוססת על הסברה שדיאטה עשירה באשלגן ונתרן נותנת עדיפות לזרע Y והתוצאה תהיה בן, בעוד שדיאטה עשירה בסידן ומגנזיום תעודד זרע X – בת. שני ההורים צריכים לקיים את הדיאטה הרצויה כששה שבועות לפני העיבור.

הספר מספר כי ישנה בפריס מרפאה אחת הטוענת להצלחה של 70% לפי שיטת התזונה. המחברת עצמה מציינת כי היא מכירה זוגות שהשתמשו בהצלחה בשיטה האחרת. מעניין רק כיצד יודעים לזכותו של מי יש לזקוף את ההצלחה – ליד המקרה, לתכנון או לתפילה על קברו של הבאבא סאלי? מי שרוצה – שינסה. כמו שאומרים: אם לא יועיל, לא יזיק.

הספר „התנהגות מינית בהריון ולאחר הלידה" הוא בעיקרו מדריך לבני הזוג על כל המותר והאסור, הרצוי והלא רצוי, הנכון והלא נכון בהתנהגות המינית לפני ואחרי. המחברת, סילביה קלוז, היא מיילדת ותיקה, מדריכה ויועצת בענייני מין (לא כתוב באיזה ארץ) וחיברה ספרים בנושאי הריון, לידה, הנקה טיפול בילדים ועוד. הספר מעלה שאלות המתעוררות אצל כל זוג במצב זה, שניהם ביחד וכל אחד לחוד ועונה עליהן תוך מתן הסבר בשפה בהירה ומובנת.

הספר רחב יריעה ונוגע בהיבטים פיסיים ונפשיים של קיום יחסים בזמן ההריון ולאחריו. הוא מזים דעות ואמונות כמו למשל שרצוי להימנע מיחסי מין בחלק מתקופת ההריון או שהתכווצויות האורגזמה עלולות להזיק לתינוק ולגרום לידה מוקדמת.

זוגות רבים חוששים להכביד בשאלות שוליות כביכול אלה על הצוות המטפל באשה בעת ההריון. אולם, חוסר ידיעה וחילוקי דעות בענייני מין בין בני הזוג בתקופת ההריון מקשים על המצב הלא קל בלאו הכי. ישנם גברים, למשל, החוששים פן יזיקו לתינוק ונשים החושות שמגע מיני הוא התערבות כדבר מה הרוקם בינן לבין העובר. ישנן נשים המאבדות עניין במין בזמן ההריון ולאחריו, תופעה הגורמת להן לחרדה. הידיעה כי מדובר במצב זמני, גורמת להקלה. נשים אחרות סובלות בעת ההריון מזיהומים באברי המין וחוששות מהשפעתם או מהשפעת התרופות על התינוק. רבים מעוניינים לדעת כמה זמן לאחר הלידה אפשר לחזור לחיי מין סדירים. אחרים מוטרדים בגלל התרחבות הנרתיק.

הספר עוסק גם בהפלה, בלידה מוקדמת, במחלות שונות, בעיקור, בעקרות ובאימפוטנציה. יש בו פרק מקיף על שיטות למניעת הריון הזה מאמצעי מניעה של לפני ואחרי ועד לשיטות טבעיות כמו משגל נסוג והימים הבטוחים.

לב חלש על המסך

חולי לב יוכלו מעתה להתרווח בכורסתם, כי הרי אסור להם להתאמץ, ולצפות בנחת בקלטת שתדריך אותם כיצד לחיות, ואפילו די טוב, עם הדעה החולה הזו ששמה: לב חלש. הקלטת תכיל אינפורמציה באשר להיבטי השיקום, הכוללים אלמנטים כמו תזונה נכונה, פעילות גופנית וגם סקס. כל אלה יוסברו ויוצגו ע"י מומחים רפואיים ויועצים מוסמכים בתחומים המדוברים. הקלטת שהופקה ע"י קופ"ח „מכבי" נועדה גם לשתף באופן אקטיבי את בני המשפחה בתהליך השיקום של החולה. יוזמה זו היא השנייה במספר ב„ספריית הבריאות בוידאו" המופקת ע"י קופ"ח „מכבי", ומתוספת לקלטת בכורה בנושא חינוך מיני לנוער. בתכנון קלטות נוספות שידונו במחלת הסוכרת, בכאבי גב, בהריון ולידה, בגידול תינוקות, במחלות זיקנה ועוד. הציבור יוכל לרכוש את הקלטת במחיר של 69 ש"ח ולחברי „מכבי" יהיה מחירה 49 ש"ח בלבד.

הדס מגן

אסתטיקה של הזמן

מאת ורדה צימרמן

הוניגמן

פלפל

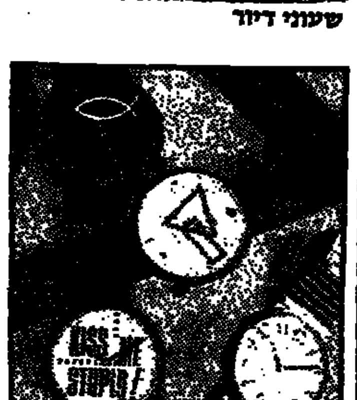

שעוני קלוק

שעוני דיור

אנימה

אלאן זילברשטיין מעצב שעונים פילוסופיים. חברת „קלוק" שבבעלותו מייצרת שעונים עם מוטיבים סמליים הלקוחים מדתות שונות, מפולקלור אתני ומהיסטוריה של מדינות ועמים. במלים פשוטות יותר: ל„קלוק" שעונים עם סמל הדג הלקוח מן המיתולוגיה הנוצרית; שעון שבמקום ספרות מופיעות בו המלים ירושלים־ישראל; שעון עם כתב סיני; שעונים בעלי סמלים אפריקניים וגם שעוני 200 שנה למהפיכה הצרפתית (השעון הרשמי של החגיגות) עם מוטיבים יעקוביניים, עם דמותה של מריאן, עם עקרונות שוויון הזכויות והרפובליקה, עם ציור הבסטיליה ועוד. לשעון זה רצועות בצבעי כחול ואדום, בצבעי הדגל הצרפתי. לקראת 1989 אפשר להתבונן לשעונים בעלי מוטיבים מן הקבלה... את השעונים האלה, הוא מספר בביקור קצר בישראל, אוהבים בכל העולם. לא בדיוק מבינים את הסמלים, אבל קונים אותם. וכדי לא להשאיר את הקונים באפלה מוסיפים לכל אריזה גם הסבר קצר. הוא מחלק את השעונים שבעיצובו לשלוש קבוצות. באחת, הבסיסית, יש לשעונים מספרים ורצועה שחורים, בשנייה לוח ורצועה עשויים מתכת ובשלישית מצופה השעון בזהב ונחגר ברצועת עור. המחירים בין 125 ש"ח ל־175 ש"ח והם נמכרים, בינתיים, ברשת המשביר לצרכן ובבן העיר בתל־אביב.

קלאסיקה

בניגוד לשעונים האופנתיים והזולים, מייבאת עתה רשת „שבא" את שעוני כריסטיאן דיור. ניגוד מכל זווית אפשרית: מן הכיוון העיצובי מדובר בסגנון קלאסי מעודן, 18 קאראט ציפוי, ספרות רומיות, רצועות עור וחתימה. לגברים ולנשים. מן הכיוון הפינאנסי – מחירי השעונים גבוהים בהרבה. 780 ש"ח וגם 850 ש"ח.

נזירות שכזאת

ב„אנימה" מבססים את קולקציית החורף על שתי קבוצות סגנוניות: מראה נזירי ומראה בארוקי. הראשון מתבטא בשמלות ובמעילים גולשים וארוכים ובצווארוני אורגנזה לבנה. הצבעים, בהתאם, הם שחור, חום ואפור. מראה הבארוק מתבטא בעיטורים רבים ובהדפסי זהב על שחור. כראוי לסגנון בארוקי, מיתוספים גם צבעי האדום והסגול.

האריגים שבחרה תגית קזיניץ, המעצבת ובעלת החברה, הם אנגורה, פשתן, אורגנזה וסאפט.

מחירי הפריטים נעים בין 68 ש"ח לחצאית סריג ועד 350 ש"ח.

קו קשוח

„סאבי" מחדשת קולקציה לחורף. הפעם נבחר הג'ינס כמוטיב המרכזי. ולא סתם ג'ינס אלא בסגנונו של ג'יימס דין שהחברה מגדירה כ„קו קשוח". לאלה מיתוסף הג'ינס החום, שהציגו כבר ב„סופר" בתחילת העונה, וכן חולצות ג'ינס מרוקמות.

צבעוני וחם

ב„פלפל" מתחילים החורף בייצור סריגים בעיצובם של שניים: חיים מזרחי וטימי סעיד. שני צעירים אלה לא למדו אופנה באופן מסודר, אם כי מזרחי, למשל, שהה תקופה מסויימת בבית האופנה של ג'ורג'יו ארמאני. הם עיצבו קולקציה נסיונית של סריגים צבעוניים בשתי קטגוריות. האחת המיועדת לצעירות והיא מעוצבת במוטיבים גיאומטריים בצבעים חזקים ובאורך המותן והירך. והשנייה באורך אחיד – טוניקה – בדוגמאות של נמרים ופרחים. לסוודר זה מצורפים גרבי צמר ותחתונות תואמים, במחיר של 135 ש"ח. סריגים אחרים נמכרים החל מ־95 ש"ח ועד 115.

מצב רוח שחור

ב„הוניגמן" השתלט הצבע השחור על החורף, ולידו סגול־חציל, חאקי וגווני החום. אלה באריגי ויסקוזה, פשתן, כותנה, ג'רזי, צמר ותערובות צמר, אקרילן וכותנה מגוהצת. בנוסף להשתלבות בקו האופנתי המוביל החורף, של מותניים הדוקות, משחקי צווארונים ומכנסיים רחבים, עיצבה ירדנה זיו גם שמלות־מעיל שאפשר לצרפן גם לחצאיות־מכנס, חולצות דו־צדדיות וצווארוני תחרה כתוספת לסריגים. המוטיבים באריגים שאינם חלקים: פרחים קטנים ואורווי בר.

המחירים: חולצות וחצאיות בין 44 ל־80 ש"ח, סוודרים 90 ש"ח, מכנסיים מ־70 ועד 125 ש"ח וג'קטים מ־80 ועד 180 ש"ח.

תכשירים

חברת „אוריס", למשפחת "הלנה רובינשטיין", מביאה לכאן מערכת שלמה של מוצרי טיפוח ואיפור מבית "בטריקס", שהיא חברה גרמנית במקור, ולה סדרות מיוחדות לסוגי עור שונים, בעייתיים ורגילים, מוצרי טיפוח גם לגבר ואיפור. מדיניות החברה היא להעניק ללקוח תכשיר איכותי במחיר סביר והם יימכרו בישראל ברשתות השיווק הגדולות ובכמה בתי מרקחת.

שינה נכונה

מאת הדס מגן

על מיטות ומזרנים שבהחלט לא יתאימו לסדום

דרך ארוכה עשה עם ישראל מאז מיטות הברזל של הסוכנות. הלקנו אולי ייזכרו ברתיעה גדולה במיטות הצבא הנוראיות, שלאחר לילה אחד עליהן קמים עם גב הדרדס. מאז נדרשו אורטופדים ורופאים להצילנו מהרעה החולה הזאת, ומציעים חידושים בתחום בריאות השינה. אחרי ככלות הכל, שליש מחיינו הרי מוקדש לשינה.

במרכז להנדסת השינה ניסו להמציא פתרונות לגבותינו הדואבים. לטענתם, המוצרים שלהם, מזרן ושתי מיטות ארגונומיות (של הנדסת אנוש), יש בהם תמיכה מלאה של כל נקודה ונקודה בגוף, מבלי שאיבר אחד יקופח או יקבל על חשבון האחר. כמו כן, הם מוסיפים, התמוכות והקפיצים גמישים ומונעים יצירת לחץ על נקודה כלשהי.

ד"ר זאב דביר, ראש החוג לפיזיותראפיה מביה"ס לרפואה באוניברסיטת ת"א, אמר במסיבת העיתונאים שערך המרכז להנדסת השינה, כי הבעיה העיקרית ברוב המזרנים היא היותם של הקפיצים מחוברים ביניהם מה שגורם לכך, שלחץ על נקודה מסוימת יוצר תחתיה שקע ומונע התאמה טובה בין השוכב למזרן. הוא גם הפריך את „מיתוס המזרן הקשה". לטענתו, בניגוד למקובל לחשוב, כי זה, האורתו, בריא משום שאינו יוצר שקע, הוא מביא לעומת זאת, לתוצאה שלילית אחרת – עקמומיות עמוד השדרה. לדבריו, המיטות המיוצרות במרכז להנדסת השינה עשויות מספוגים או מפוליאורתן בצפיפויות אידיאליות, ובתוכם משולבים קפיצים שאינם קשורים האחד בשני. זה יוצר שקע רק בנקודת הלחץ המסוימת ולא מסביבה. עוד הוסיף, שהתקדמות טכנולוגית זו, עולה פי עשרת מונים על מה שמקובל לייחס לאמריקאים המתקדמים בארצם.

ד"ר הגר פטיש, רופאה אורטופדית בבי"ח „אסף הרופא" מעידה שהמיטות ייצלחו לא רק לסובלים מבעיות אורטופדיות, אלא שביכולתן להציע פתרון יעיל ונוח גם לחולים אחרים, למשל, לסובלים מאי־ספיקת לב. מכיוון שהם ישנים בתנוחת ישיבה כמעט, היכולת לכוון את זווית הראש והרגליים, מקילה. חולי סוכרת אולי יימנעו מפצעי לחץ כשישכבו על מיטות המותאמות להם ובלי לחוש לחץ. כמו כן יישינו המיטות גם עם מי שסובלים מבעיות בניקוז ההדירי, עם חולי כליה, עם מי שסובלים מבצקות בגפיים התחתונות. במצבים כרוניים, כמו מחלות ניווניות כרוניות של הדיסק או החוליות, או כאבי ראש כרוניים הנובעים מבעיות בצוואר, יוכלו המיטות לשמש כטיפול מונע.

המוצרים: „קומביספרינג" – מזרן ספוג ובתוכו קפיצים גמישים ומבודדים אחד מהשני. בצד אחד של המזרן כיסוי כותנה ובשני צמר. ניתן למיקום גם על רצפה. מחיר: 467–541 ש"ח למזרן יחיד; 771–880 ש"ח לזוגי.

„אופינג" – מיטה המורכבת ממזרן הדומה בעיקרו לקומביספרינג היושב על גבי בסיס העשוי רשת ספירלית אלסטית, תומכת וגמישה. ניתנת להגבהה באיזור הרגליים והראש. מחיר: 1208 ש"ח למיטת יחיד; 2416 ש"ח למיטה זוגית.

„לטופלקס" – מיטה עם בסיס הבנוי מתמוכות גמישות במיוחד ומגנון המונע יצירת לחץ על הכתף. ייחודו של המזרן שישנה על הבסיס, שיקלוט את הזיעה ויאייד אותה בעזרת פרוזדורי אוויר מיוחדים. מחיר הבסיס: 467–1950; המזרן: 659–1216 ש"ח.

עוד במרכז השינה מיטת מחשב, כלומר מתאימים לאדם תוכנית מחשב עפ"י הרגלי השינה שלו ובעיותיו הרפואיות, ובהתאם לה יכוונו את המיטה. פטנט אחר בנוסח עריסת התינוק – מיטה המניבה בתנועות עידסול עדינות לכל תנועה של הגוף. עזר להירדמות מהירה. 5000 ש"ח. וגם יש כרית אנאטומית, המעניקה תמיכה לראש ללא הפעלת לחץ. מחיר: 85 ש"ח. לילה טוב

ההסתדרות הכללית של העובדים באיי – הועד הפועל
המרכז לתרבות ולחינוך
המחלקה לחינוך

לקראת שנת הלימודים תשמ"ט
יצאה לאור
רשימה ביבליוגרפית לכיתות היסוד

הרשימה מקיפה סיפורים ממויינים לפי הנושאים והערכים הבאים:
א) כבוד האדם; ב) חרות; ג) ציונות, בנין הארץ, קליטת עליה; ד) עבודה; ה) שוויון; ו) עזרה הדדית; ז) דו־קיום; ח) יחסי יהודים – ערבים; ט) מלחמה ושלום; י) טובת הכלל; יא) יוזמה ציבורית של ילדים.
החוברת כוללת גם מפתח נושאים ומפתח מחברים.
מחיר החוברת –.5 ש"ח. הזמנות מתקבלות במחלקה לחינוך, המרכז לתרבות ולחינוך, ההסתדרות הכללית, ארלוזורוב 93, תל־אביב. (ההמחאות – לפקודת המרכז לתרבות ולחינוך).

מכרזים
משרד הבטחון
חטיבת המכירות
ניתנת בזאת הודעה לציבור על
מכירת טובין
כל פריט מהווה סעיף נפרד לכל אחד מהמכרזים כמפורט בטפסים. המציע רשאי להגיש הצעתו לגבי סעיף אחד או יותר. תנאי תשלום: 60% בהמחאה בנקאית, 40% הנותרים בערבות בנקאית, שומן פרעונה שלושה חודשים מיום פתיחת המכרז.
מכירת טפסי המכרזים תחל ביום שני 7.11.88 בחטיבת המכירות, רח' האלוף א. מנדלר 12 א' הקריה תל־אביב. שעות הקבלה בימים א'־ה' בשעות 08:30–12:30 בימים א' וג' גם בשעות 14:00–15:00.
מכרז מס' 225/88/11
חלפי ג'י.מ.סי, צמיגים שונים, עגלות להובלת מנועים וערכות שמן, מסילת כבלים חוטים, גרוטאות אלומיניום, גלילי פח, צמיגי מטוסים, ציוד כיבוי אש, חלפי ג'יפ דודג'.
ימי סיור: 13, 15, 17, 21, 22, 24, 27 נובמבר 1988, כמפורט בטופס המכרז. יש להירשם עד יום לפני הסיור.
מועד אחרון להגשת הצעות ב־28.11.88 עד שעה 10 לפנה"צ.
מכרז מס. 226/88/11
גנרטורים, שרוולי פלסטיק, ציוד חשמלי, עגלות נגררות, משורי שרשרות ושולחנות לאינסטלטורים, צמיגים, מסילת מצברים, תיבות הילוכים.
תאריכי סיור 23, 24 בנובמבר 1988.
מועד אחרון להגשת הצעות ב־28.11.88 עד שעה 10 לפנה"צ.
מכרז מס. 227/88/11
חלפי גנרטורים, עגלות נגררות, מכונות משרדיות, כלי עבודה, מינר, ציוד מחשבים, ברזל זוית, חלקי חילוף, חלפי טנק שרמן, אביזרי חלקי חשמל, גרילים לרכב, חלקי אגזוזים, אביזרי אינסטלציה ואלקטרודות ריתוך, מנוע מבוארו, צנורות יציקה, נצנצים, גלילי רשת פלסטיק.
תאריכי סיור 23, 24 בנובמבר 1988.
מועד אחרון להגשת הצעות ב־28.11.88 עד שעה 10 לפנה"צ.
מכרז מס. 228/88/11
מי קולון וביגוד, תכשיטים, רדיו טייפים לרכב, רדיו מיים מטלטל, טלפון להצנים, וידאו מיים, שעוני יד, מרטי בלמים, כלי עבודה, ציוד משרדי, רשמקול, מכונות נגרות, חלפי חשמל ואלקטרוניקה, מכונות צילום.
תאריכי סיור 16, 17 בנובמבר 1988.
מועד אחרון להגשת הצעות ב־21.11.88 עד שעה 10 לפנה"צ.
מכרז מס. 229/88/11
מרג'זיטים, מגברים, טרקטורים, נגררים תובלים, מלגזות, ג'יפים, בחלקים לפירוק.
טפסי מכרז ניתן לקנות בימי הסיור במגרש הרכב – צריפין.
ימי סיור 9, 10 בנובמבר 1988, בשעות 08:00–11:30.
מועד אחרון להגשת הצעות ב־14.11.88 עד שעה 10 לפנה"צ.

מעריב – עכשיו
קרא ב מעריב יום ו':

בחירות 88'. המהפך השני ■
אברום תירוש ■ שלושת המנצחים: הרב עובדיה יוסף, הרבי מלובביץ, הרב שך ■ יוסף הריף, נפתלי קראוס, מרדכי אלקן
קואליציה בסימן מה יהודי ■ מנחם רהט
סיום ושמו קליטה ■
שבבת המצוקה של עולי אתיופיה ■ עמוס לבב

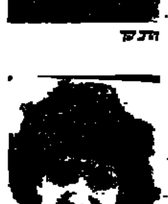

מעריב סופשבוע: [illegible]
מעריב ספרות: [illegible]
מעריב בנאי: [illegible]
מעריב קריות: [illegible]
מעריב גלגל: [illegible]
מעריב תל־אביב: [illegible]
מעריב דתי: [illegible]
מעריב מעניק לך חידושים העונים לדרישות שלך

מכרזים
רשות הנמלים והרכבות
Ports & Railways Authority
נמל חיפה
הנדון: **השכרת שטח באזור מפרץ חיפה**
לרשות הנמלים והרכבות שטח באזור מפרץ חיפה, העומד להשכרה למטרות שונות.
להלן פרטים על השטח:
1. כ־150,000–200,000 מ"ר מגודר בגדר גבוהה + תאורה, תאורת גדר ושערי כניסה.
2. בשטח מחסן בגודל 15,000 מ"ר (כולל אועקה).
3. בנין משרדים.
4. השטח מפותח, ושימש כמסוף המכולה וריקון למכולות („המסוף העורפי" של נמל חיפה).
השטח אמור להתפנות בקרוב ויתן להשכירו בשלמותו או בחלקו למטרות שונות.
בבירור פרטים נוספים, נא לפנות לעודד שרון – ראש מחלקת נכסים בנמל חיפה, טל – 04-518281.
א. אור
מנהל נמל חיפה

איזי לונג ממליץ ולהיפך

היחסים הבילטראליים עם אוסטריה

עד היום היתה לנו בעיה עם אוסטריה.
ראשית – ואלדהיים.
ושנית – אם היה האוסטרי בא אליך ומביא לך את ה„מוצרט קוגל" המפורסם שלו, במה היית יכול לגמול לו? בחומוס? בסברס? ברב פרץ?
היום – נפתרה הבעיה אחת ולתמיד.
היום מייצרות „קרט" תעשיות מזון את התשובה הישראלית למעדן הזה ואפשר להשיג אותו בעטיפת זהב, מכיל מרציפן ממולא אגוזים ומצופה שוקולד לבן, ובעטיפת כסף – מכיל מרציפן ממולא דובדבנים ומצופה, לעומת זאת, בשוקולד לבן, כאשר כל אחת מהגירסאות עולה 8.97 ש"ח.
ויש לה גם שם עברי מקורי: „אמדאוס", במקרה שאתם רוצים לקנותה ברשתות השיווק ובחנויות הממתקים.
איך דואגים לנו? האין?

יבורך המבריח

כשראיתי את השיטאקי, פטריות יער מיובשות, באריזתן הנאה, חשבתי לעצמי: אמנם זה עולה 8.90 ש"ח ל־50 גרם, אבל סוף סוף אנחנו בטוחים שכל אגורה הולכת לפטריות נטו ולא על מים. אבל אחרי שקראתי מה שיש בתוכן והתברר לי שיש בהן חומר שמוריד לחץ דם וממיס כולסטרול וביפן מפיקים מהן שתי תרופות נגד סרטן והן מונעות הצטננות הנגרמת על ידי נגיפים ויש בהן גם ויטמינים B1,B2, B6 וארגוסטרון שממנו נוצר בגוף ויטמין D2 – אחרי כל זה, אמרתי בלבי, יבורך היבואן שהצליח להבריח את מאכל הקסמים הזה מיפן. ואיך אני יודע שהוא מבריח אותו משם? – פשוט מסקנה הגיונית. כי אם זה נכון מה שיש בפטריות אלה, איזה יפני יהיה משוגע למכור אותן להו"ל?

טמפורה פטריות שיטאקי בנוסח יפני

חומרים:
20 פטריות שיטאקי
200 גרם קמח
1 ביצה
מים
רוטב סויה
יין לבישול
מעט זנגוויל

הכנה:
לרכך את הפטריות במים פושרים ולאחר שהתרככו להסיר רגלי הפטריה. לקמוח את החלק הפנימי של הפטריה. לערבב את הקמח הביצה והמים וליצור עיסה חלקה ודלילה.

הוראות הגשה:
למלא את החלק הפנימי של הפטריה בעיסה (להקפיד שלא לכסות את כולה) ולטגן בשמן עמוק, להגיש מיד לשולחן, חם חם.
לעיצוב האופי היפני של התבשיל: לערבב רוטב סויה עם יין בישול, מעט זנגוויל, שמן צמחי ופלפל חריף ולחמם אותם בסיר נאה.

פרינט – בהזדמנות זו שהפוליו הגיע...

ואתם חשבתם שהפוליו יעבור פה סתם ככה בלי שמישהו ינסה להרוויח ממנו? טעיתם!
הנה, „פרינט", מוצר חדש לחיטוי ולשטיפה של פירות וירקות.
זה עולה 6.90 ש"ח למיכל של 500 סמ"ק וזה הורג –

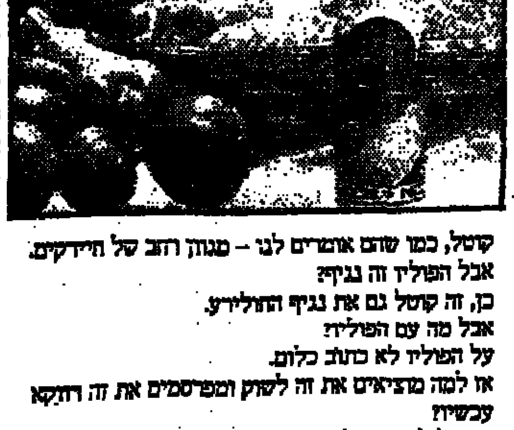

קוטל, כמו שהם אומרים לנו – מגוון רחב של חיידקים.
אבל הפוליו זה נגיף?
כן, זה קוטל גם את נגיף הפוליו.
אבל מה עם הפוליו?
על הפוליו לא כתוב כלום.
אז למה מוציאים את זה לשוק ומפרסמים את זה דווקא עכשיו?
בשביל להראות לכם, שאם חשבתם שהפוליו יעבור עלינו מבלי שמישהו ירוויח מזה – אז טעיתם!

נבחרת הכדורגל מגלה שיפור
גברה על הפועל בת־ים 0:4

מאת שמואל קלינר

הנבחרת

ועכשיו כבר 0:4 לטובת נבחרת ישראל. אמנם קבוצת הפועל בת־ים מהליגה הארצית איננה שונה מיריבי האימון הקודמים, אף הם מהליגה הארצית, ובכל זאת הסתיים שבוע נוסף של מחנה האימונים בווינגייט בתחושה, שאמנם הצוות עושה את המרב ונמצא בדרך הנכונה לקראת המשימה הלאומית.

אימוני בוקר מפרכים ביותר ואחר הצהריים משחק אימון כבר הפכו לשיגרה ובכל זאת נעים להיווכח שבוע אחר שבוע בשיפור ניכר בכל הקשור לביצועי השחקנים על המגרש ולא פחות מזה בכושר הגופני המתעצם והולך. מדי פעם, כמו גם במשחק של אמש, בתאורה מעומעמת של המגרש בווינגייט, חזינו בכושר ניידות מבטיח של השחקנים וכבר אפשר להבחין בבחורים הדומיננטיים שאמורים להקנות צבע למשחק.

אמנם היו פה ושם חריקות במשחק בפרט בחלק הקדמי של הנבחרת, אבל מאימתי באים בטענות לנבחרת שמבקיעה 4 שערים? עד להפסקה לא הבקיעו הבחורים אף לא שער, אבל מאימתי מראים לטיפש מחצית המלאכה?

התנועה בשדה היתה טובה בדקות רבות גם לפני ההפסקה, אבל היו מעט בעיטות לשער. פה בעיטה של סיני ושם בעיטה מרחוק של אזר, אבל המוחץ היה קהה מדי עד להפסקה. אולי היתה זו השיטה שהיתה בעוכרי השערים. לא פחות מחמישה קשרים ועם איש חוד אחד (יגאל מנחם) נדמה היה כי כך לא יובקעו שערים ואולם במחצית השניה השתנתה התמונה מקצה אל קצה. המאמן יעקב גרונדמן כלל בהרכב כמה שחקנים חדשים שהכניסו תנופה למשחק.

הכושר הגופני העדיף החל למצוא את ביטויו ותורגם כהלכה לשפת השערים. שער ראשון בדקה ה־57. יגאל מנחם בעט קרן והמגן החדש סלובודן דרפיץ' שנוסה בהצלחה בתפקיד המגן נגח לתוך השער.

בדקה ה־62 נגח ירון פרסלני בכדור והמגן בת־ימי חילץ בידו מקו השער. משה סיני הפקיד על הפנדל ובעט ללא דופי. 0:2.

בדקה ה־84 בעט בלברוך שער נאה זאת השער היפה במשחק הבקיע ניר לוין דקה מן הסיום כשקיבל מסירה מצויינת מניסן כהן והמאחר הבקיע וזה כבר היה 0:4 – הניצחון הגבוה ביותר של הנבחרת עד כה במשחקי המבחן.

נהנינו במחצית השנייה ממהלכי כדור נאים של השחקנים ובפרט של ניר קליגנר בעל מרץ בלתי נדלה שנראה בעל פינה במגרש ושל ניסן כהן הדינמי. נראה שהקו החדש של המאמנים הלאומיים מתחיל לשאת פירות. לא עוד משחק המבוסס על כוכבים בודדים, אלא משחק קבוצתי עם קשרים דינמיים ושחקני שטחים נרחבים, שיודעים היטב לבצע את העבודה השחורה.

בהערכתו של המאמן יצחק שניאור שחזה אתמול בניצחון נבחרת רומניה על יוון אמר עמיתו יעקב גרונדמן, כי היה שבע רצון בדרך כלל ממשחק הנבחרת וחשף ליקויים בכל הקשור ליכולת ההתקפית ולשטף המשחק בכלל.

הוא אמר, כי שלא כמו במשחקי המבחן הקודמים מתחיל להסתמן הבדל ניכר בין הנבחרת והקבוצות המתמודדות. בעיקר מתבטא הפער במחצית השניה כאשר יכולת ההתנגדות של היריבות הארציות נפגם וכבר בכך עולה היכולת ההתקפית של הנבחרת – דבר המתבטא גם בהבקעת שערים.

"המטרה היא להכביד על השחקנים ולהציב אותם למשחקי האימון כאשר הם כבר עייפים אחרי מאמץ. התוצאה אינה מטרה בפני עצמה". להערכתו תימודד יכולת הנבחרת בעמידה בתנאי לחץ ולכן חשוב, שהשחקנים יתייצבו למשחקי האימון כאשר הם עייפים מהאימונים הקשים.

עוד שיבח גרונדמן את משחק ההגנה ובמיוחד את משחקו של אילוז, שלדעתו בכושר הנוכחי הוא הבלם הטוב ביותר בארץ. לעומת זה ציין, כי השחקנים עדיין מאפשרים ליריב להתארגן וחסר להם קצב משחק שיאפשר לתפוס את היריב במצבים מביכים וכדבריו: "עם המכנסיים למטה".

המאמן שיבח את המשחק הקבוצתי, את הדינמיות של השחקנים והתנועה במגרש וציין כי אפילו שחקן סולו כמו יגאל מנחם החל לשתף פעולה ולהתמסר עם חבריו.

נבחרת ישראל הופיעה בהרכב הבא: גינצבורג; ש. מנחם, אילוז, דווידי, מכלוף; קליגנר, אלי כהן, סיני, ניסן כהן; מרקו בלברוך, יגאל מנחם. כן שותפו: אסייאג, דרפיץ', פרסלני, אלון, קורן, שמעונוב, ניר לוין.

אלי מילר ויצחק אביעד יצאו מהנהלת ההתאחדות

מאת שמואל קלינר

אלי מילר הגיש התפטרותו מהנהלת ההתאחדות לכדורגל ומהנהלת הפועל ת"א ובכך מנע מבית הדין של ההתאחדות לכדורגל לדון בעניינו. בית הדין היה אמור לדון באשמה שהוגשה נגד אלי מילר בעניין הפרת תקנון שחקני הסכם.

מילר לא יוכל להיות עוד חבר בהנהלה הנוכחית של ההתאחדות לכדורגל.

לעומת מילר נידון עניינו של יצחק אביעד יו"ר מכבי חיפה. אביעד הורחק מפעילות עד סוף העונה מהנהלת ההתאחדות.

בית הדין המשמעתי הרחיק את ציון מרילי, מגן מכבי חיפה, מ־8 משחקים בפועל. מכבי חיפה נידונה לתשלום 3000 שקלים קנס בגין העבירות בעניין התקנון.

דוד שווייצר נידון לתשלום קנס 500 שקלים בגין עבירת משמעת במשחק של הפועל ירושלים מול הפועל ת"א.

גיא ברק מהפועל חיפה הורחק ל־2 משחקים בפועל ואלישע צ'יפרוט ממכבי יפו הורחק גם כן ל־2 משחקים. השניים הורחקו מהמשחק בין הפועל חיפה ומכבי יפו.

יעקב נגמר מהפועל ר"ג הורחק ל־2 משחקים לאחר הרחקתו מהמשחק מול מכבי רמת עמידר. רני ירושלמי שחקן עמידר שהורחק אף הוא באותו משחק הורחק ל־3 משחקים בפועל. הפועל ר"ג נידונה לקיים 2 משחקי רדיוס עם קהל בגין התנהגות בלתי ספורטיבית במשחק עם הפועל ברנים.

אלוף העולם במשקל כבד מייק טייסון הולם בבובה של ג'ורג' בוש ואינו מסתיר שהוא תומך במפלגה הדמוקרטית ובמועמדה מייקל דוקאקיס

ראשי אליצור רמלה מאשימים את וורניק כגורם להתפרעות

מאת משה כהן

כדורסל

ראשי אליצור רמלה הטיחו אמש האשמות חמורות נגד שופט הכדורסל מוד וורניק. הרמלאים טוענים כי לוורניק יש דעה קדומה נגדם וההחלטותיו במשחק ההפסד מול מכבי ראשל"צ והדיווח השיפוטי שלו מנותקים מהמציאות.

מנהלי אליצור רמלה מיהרו לכנס אמש מסיבת עתונאים ובה הם לא הסתירו את התרגשותם וזעמם. לטענת יו"ר אגודת הידידים, יורם רבי, העתונות הכפישה עיר שלמה בעוד רק קומץ אוהדים השתולל בסיום המשחק. "אנו לא מצדיקים את מה שקרה אחרי המשחק, אבל מדובר בכמה עשרות אנשים ורוב הדיווחים על מה שקרה מנותקים מהמציאות". רבי הציע לשופטים להיבדק במכונת אמת, כדי להוכיח מי מהצדדים דובר אמת.

רבי גם תקף בחריפות את וורניק: "זאת לא שערוריית השיפוט הראשונה שלו. במשחק מול ראשל"צ הוא שרק כמה פעמים במתכוון נגדנו ולשיאו הוא הגיע בשניות הסיום כשפעמיים העביר הכדור מרמלה לקבוצה היריבה".

יורם רבי טען כי רוב אוהדי רמלה התנהגו למופת וכמה שעות לפני המשחק אף התרימו כספים למען הקבוצה. "השופט יצא מהמגרש נקי לחלוטין ומה"ר לוכוד שאותו שופט קיפח אותנו במשחק אחר מול ראשל"צ". רבי הבהיר, כי הנהלת אליצור רמלה תתנצל בפני שחקני ראשל"צ שנפגעו לאחר המשחק ואף תפצה אותם.

הוא הזהיר, כי הכדורסל מהווה פנינה ברמלה ומאז פיתוחו פחת הפשע בעיר: "יש לנו בית ספר לכדורסל שפעילות בו 11 קבוצות עם 1000 ילדים ויהיה מאוד חבל אם הכדורסל בעיר יהרס".

מנהלת הקבוצה, נעמי פורת, שהואשמה ע"י השופטים בהעלבתם, דחתה בתוקף את הטענות נגדה: "רק הערתי לוורניק שעתיים אחרי המשחק על השיפוט שלו ועשיתי זאת בנימוס רב והסברתי לו שהוא קבר עיר שלמה".

ברמלה חוששים מהחלטת בית הדין המשמעתי של איגוד הכדורסל, שידון הערב בדו"ח השיפוט החריף של השופטים. בין היתר מואשמת הקבוצה בפגיעה בשופטים ובשחקני יריב, בהתפרעות אוהדים ובתאורים חריפים על האווירה ששררה במגרש לאחר המשחק.

בינתיים, שלחה הנהלת אליצור רמלה מברק חריף לשר החינוך והתרבות ולראשי איגוד הכדורסל ואיגוד השופטים, שבו הם תובעים קיום משחק חוזר בין שתי הקבוצות.

הבולגריות ניצחו את מכבי בת"א

מאת יוסי פנטילט

מיניזור פרניק מחזיקת הגביע הבולגרי לנשים גברה אתמול על הפיינאליסטית הישראלית מכבי ת"א 62:76 (30:38).

בשורות הבולגריות 4 שחקניות הנבחרת הלאומית ובראשן הקפטן אולדיה סטפאנובה, שהיתה הבולטת במשחק. הבולגריות ניצלו את עדיפות הגובה, את כושרן הגופני הטוב ומהירותן בעיקר בשלהי המחצית הראשונה, ומחקו יתרון מפתיע של מכבי 17:24 בדקה ה־13. עד להפסקה ירדו המקומיות עם יתרון בן 8 נקודות, כשבפיגור זמן זה קלעו 21 נקודות לעומת 7.

אורלי קסטן 18 נקודות ודניה שרף עם 5 סלי 3 נקודות, הצליחו לצמצם שוב ל־38:42, אולם הבולגריות בהתקפות מתפרצות, יצרו פער שיא 52:72, ואז ניצלו המכביות את החילופים שביצע המאמן הבולגרי לצמצום נוסף.

שפטו טנצ'וס (מערב־גרמניה) וקול (בריטניה) לעיני 250 צופים באולם האוניברסיטה בת"א. משחק הגומלין בשבוע הבא בבולגריה.

★ מיניזור: סטפאנובה 21, ספאסובה 19, מיידנובה 12, מטצקרסקה 9, גריגומידובה 7, יורדנובה 6, מינקובה 2.

★ מכבי ת"א: קסטן 18, שרף 15, בריאלובסקי 12, גוסטר 9, וולף ומקובר 4 כ"א.

נוער ב' 3 הנערים 1

שבוע לפני המפגש בתת הבית האירופי נגד הולנד, הפסידה אתמול נבחרת הנערים של ישראל בכדורגל במשחק אימון נגד נבחרת נוער ב' 3:1. את השערים לנוער כבשו: אייל ברקוביץ ואלון מזרחי במחצית הראשונה, שניהם מנקודה הלבנה, ועופר ראובן לאחר ההפסקה. לנערים: יצחק זוהר.

טניס

היום: מנסדורף מול לנדל

אלוף ישראל בטניס, עמוס מנסדורף יתמודד בסיבוב השני בטורניר הראווה באנטוורפן מול מחזיק התואר, הצ'כי איוואן לנדל, לאחר שגבר על האוסטרלי דארן קאהיל המדורג ליד מנסדורף (26) 4:6,4:6.

אדברג הודח בסיבוב השני

● אלה תוצאות משחקי סבב פרנקל שנערכו בחיפה: שחר פרקיס – עמית נאור 6:4, 3:6, 2:6; ברעז מרנשטיין – דירזר (רומניה) 4:6, 0:6. פרקיס ומרנשטיין יפגשו בשלב חצי הגמר.

שחקני הפועל ת"א לא נבהלו מהצ'כים

(בראטיסלבה, טלפונית). קבוצת הפועל ת"א עשתה אמש צעד מכריע לקראת עלייתה לבית רבע הגמר של גביע קוראץ' בכדורסל. התל־אביבים גברו בבראטיסלבה על הקבוצה המקומית בתוצאה 80:91 (41:50).

אין ספק, כי ה"אדומים" מצויים לאחרונה בכושר שיא ואמש הם הוכיחו זאת גם ל־4000 האוהדים הצ'כים הרעשנים. שחקני הפועל בניצוחם של לינטון טאונס ודניס ויליאמס נטלו את היוזמה כבר מדקות הפתיחה והוליכו בכל מהלך המשחק.

הצ'כים ניסו מידי פעם לשוב לתמונת המשחק, אבל טאונס דאג לשמור על יתרון חבריו. בדקה ה־30 הגיע יתרון הפועל ל־16 נקודות. הצ'כים במאמץ אחרון הצליחו לצמצם במעט את התוצאה, אבל בשום אופן לא לסכן את יתרון יריבתם.

משחק הגומלין יערך ביום רביעי בת"א ולמעשה הפועל כבר הבטיחה את עלייתה לבית רבע הגמר. ראשי הפועל ת"א ציינו אמש בשיחה מיוחדת ל"דבר" את היחס הטוב של המארחים. "הצ'כים קיבלו אותנו יפה ודאגו לנו כל הזמן" סיפר מנהל הקבוצה, ידידיה רפפורט. היום בבוקר עוזבת הפועל לנסוע שלוש שעות באוטובוס לוינה ומשם לשוב לארץ.

נקודות להפועל: טאונס 31, ויליאמס 25, טרי 22, פרישמן 7, לאסוף 5, אמסלם 3.

נקודות לבראטיסלבה: ג'ופה 22, טראכונביל 20, מטיצקי 17, פסרושקה 12.

מכבי ת"א הערב נגד אוסטנד בגביע אירופה

שחקני מכבי ת"א ינסו להבטיח כבר הערב את עלייתם למשחקי בית הגמר של גביע אירופה לאלופות. המכבים יתמודדו בבלגיה מול קבוצת אוסטנד.

המכבים הגיעו כבר ביום שלשום בלילה לבריסל. עתוני בלגיה לא מעניקים סיכויים לקבוצה המקומית להפתיע את מכבי ולפחות על הנייר נראים חניכיו של רלף קליין טובים יותר.

במכבי מוטרדים מפציעתו של קן בארלו, אבל נראה שהוא יטול חלק במשחק. נצחון הערב יבטיח למעשה למכבי את העליה למשחקי בית הגמר. משחק הגומלין בין שתי הקבוצות יערך בעוד שבוע בהיכל הספורט ביד־אליהו.

"ועדת טורטן" מתחילה הערב

ועדת החקירה שהוקמה על־ידי ההתאחדות לספורט לדון בפרשת האחים טורטן, תחל הערב את עבודתה. בראש הועדה עומד שופט בית המשפט המחוזי, שאול אלוני, ולצידו מכהנים עו"ד עובדיה רוזאל וצבי יפלח.

48 שעות אחרי שבת

3 משחקים מרכזיים במחזור הח' בלאומית

מאת ניסן פרידמן

המחזור השמיני יחל כבר מחר במשחק בין המוליכה מכבי נתניה לבין הפועל צפרירים חולון. משחק מעניין, שעשוי להסתיים בהפתעה. המגרש בחולון טופג נקודות. להזכירם, במשחקם הביתי האחרון ניצחו החולונים את מכבי ת"א 1:4.

מאידך, מדובר בנצחון היחיד של צפרירים בשבעת המחזורים הראשונים. ייתכן שהיה זה משחק חריג, כיוון שבשאר המשחקים לא הציגו בחוליו של זאביק ולצר יכולת גבוהה במיוחד. לחולון יש שני שחקני נבחרת חדשים, מרקו בלברוך ושמעון מכלוף. חולון מסוגלת להציג משחק נאה ושוטף, אך מגלה חוסר יציבות בעונתה השניה בליגה הלאומית.

מכבי נתניה, קבוצתו לשעבר של ולצר, משופעת כוכבים ונחשבת כיום לאחת המועמדות היותר רציניות לזכיה בכתר. אשתקד, עם ולצר, הובילה נתניה ב־8 נקודות יתרון על פני הפועל ת"א, אך שמטה את הבכורה לקראת סיום העונה.

את מקומו של שלום תקוה, המשחק בבלגיה, ממלא בהצלחה חלקית בלבד, שחקן הרכש שחום העור, פל (סיגה) דיידיס, שעדיין לא ממלא אחר הציפיות הגבוהות ממנו. יגאל מנחם בכושר טוב וביחוד עם רתן גבאי הצעיר ובני לם הוותיק, יש לנתניה מרכז שדה פעיל והתקפה פוריה שכבשה 10 שערים (בראש דירוג המבקיעות ביחד עם מכבי חיפה). השנה מדובר גם בהגנה יציבה למדי, שהיוותה "עקב אכילס" של הקבוצה בשנים הקודמות.

השוער יעקב בלרב מנוסה יותר. במרכז ההגנה חיים בר הותיק והבינלאומי החדש, סלובודאן דראפיץ', שחקן רכש מיוגוסלאויה, המוסיף הרבה כח ונוקשות לקו ההגנה. שני המגינים הצעירים והנמרצים (אף הם בסגל הלאומי) שמעון מנחם מימין ואלעד קורן משמאל, עולים תכופות לסייע להתקפה.

כדאי

שתי הביתיות בים ובחיפה

בנוסף למשחקה של המוליכה ביום שישי, יתקיימו שני משחקי צמרת מרתקים בשבת. כדאי ללכת לראות. באיצטדיון בלומפילד תארח בית"ר ירושלים (3) את הפועל באר שבע (5). באיצטדיון קרית־אליעזר תארח מכבי חיפה (4) את בית"ר ת"א (2).

בית"ר ירושלים מציגה העונה משחקים טובים (0:3 על הפועל פ"ת ו־0:2 על הפועל כפר־סבא) לצד משחקים מאכזבים. אורי מלמיליאן סובל מעליות וירידות וזה משפיע על הקבוצה כולה. לבית"ר קבוצה די מאוזנת עד כה. ההתקפה, למרות אוזלת רגלם של שחקני הרכש יאני ורוקמן, הבקיעה 9 שערים, בעיקר בזכות הקשרים התוקפים. ההגנה ספגה רק 3 שערים. בשער מתייצב השוער הבינלאומי בוני גינצבורג ולפני שחקני הגנה מנוסים כאוחלאי ואשש.

להתקפה הפשרית של באר־שבע, שהבקיעה רק 6 שערים עד עתה, תהיה בעיה. בחוליו של נסים כבר מגלים העונה יכולת נאה בשדה המשחק וגם ההגנה היציבה שלהם ספגה רק 3 שערים, אך ההתקפה אינה ממלאת את תפקידה ובשל כך סיימה הקבוצה 5 משחקים בתיקו. עם זאת, באר־שבע עדיין בלתי מנוצחת.

בית"ר ת"א מהווה את הפתעת העונה עד עתה. מקום שני עם 4 שערים ויכולת נאה. ההרכב של השנה שעברה, שניבש יצחק שום, משחק היטב בהרכב החדש, אלי בראאו הבקיע 4 שערים וניצב בראש טבלת "מלך השערים".

בשערה של בית"ר ניצב שוער מנוסה כאריה חביב. בקישור קיים שיתוף פעולה מצויין בין הבינלאומי לשעבר ניסים כהן לבינלאומי החדש, ניסן כהן. בחלק הקדמי מושך ירון כהן את ההתקפה ביחד עם בראאו.

מכבי חיפה איבדה את הכוכב המבריק דניאל ברייליבסקי, אך יש לה צוות צעיר ושאפתני, הכולל את ניר קליינר, ראובן עטר, איתי מרדכי וירון גבעול, ושלף ותיק, ששיחק בשנות האליפות כמאיר ארמלי, אזהרוני, מרילי ואבוקרס. קבוצה מאוזנת עם מאמן קפדן כאמציה לבקוביץ, המסוגלת לרוץ בצמרת.

רומניה – יוון 0:3 בקדם עולמי
לקראת אירוח נבחרת ישראל

נבחרת הכדורגל של רומניה הכניעה את יוון 0:3, במוקדמות גביע העולם בבית מספר אחד. רומניה תארח בעוד שלושה שבועות את נבחרת ישראל.

15,000 צופים, ובתוכם מאמן נבחרת ישראל, יצחק שניאור, חזו בעליונותה של הנבחרת הרומנית, שזקוקה לזכותה במשחק השני הרצוף ולה ארבע נקודות משני משחקים.

קודם־לכן ניצחו הרומנים בסופיה את בולגריה 1:3.

את השערים הבקיעו: מאתאוץ' (26), האג'י (40 בבעיטת 11 מ') וסאבאו (84).

הנבחרת הרומנית הופיעה בהרכב: סילביו לונג, סטפן יובאן, מירודאג בלונדדיציי, יון אנדונה, יוסיף רוטארוידגארגה פופסקו, גארגה האג'י, אוקטיידין סאבאו־דוריין מאתאוץ', מריוס לאקאטוס (קלאודי ואייסקוביצ'י) ודוריין קאמטארו.

עד 21: רומניה–יוון 0:2

הצליחה גם לנבחרתה הצעירה של רומניה, עד 21, שניצחה באליפות אירופה את יוון 0:2, משעריהם של דומיטרסקו (4) וראודצ'ין (73).

במשחקים נוספים: אוסטריה – תורכיה 0:3. בולגריה – דנמרק 1:3 בדנמרק.

לבולגריה ארבע נקודות לפני רומניה 2 דנמרק 1 ויוון 1.

אלוף וימבלדון השוודי סטפן אדברג הודח כבר בסיבוב השני בטורניר בשטוקהולם על ידי האיטלקי פאולו קאנה 3:6,3:6,6:4.

קאנה המדורג בסביבות ה־100 בעולם, ניצח בחודש מארס את מנסדורף ובלום במסגרת גביע דייויס.

האמריקאי ג'ים פיו גבר על היוגוסלאבי סלובודאן זיבוינוביץ' 4:6,3:6 והגרמני אריך רוגלבסקי ניצח את הצ'כי מילאן שרייבר 6:7,7:6,4:6. בדרים בקר־יון קרלסון 3:6,6:2,2:6.

קלן הודחה מהגביע הגרמני

קבוצת הכדורגל קלן, הודחה בסיבוב השני בגביע המערב גרמני, כשהפסידה במערשה לטאגהאוזן 2:1.

סארבריקן–שאלקה 3:3.
דורטמונד–הומבורג 1:2.
נירנברג–קרלסרוהה 1:1.

במשחק דחוי בליגה ניצחה בוכום את שטוטגרט 0:1.

פאאוק – הכוכב האדום 85:95

קבוצת הכדורסל היוונית פ.א.או.ק. סאלוניקי ניצחה באולמה את הכוכב־האדום בלגרד 85:95, לאחר שפיגרה 48:41 במחצית.

המשחק היה בסיבוב השני בגביע קוראץ', בו שפט הישראלי מנשה הרמן.

במשחק נוסף גברה מנצ'סטר איגלס על מארימבורג מבלגיה 73:89.

במחזור גביע דלגדיס – מכבי בריסל 71:108 פולי (שוויץ) – אאק אתונה 100:113. סבירדר קאורסה – צ'סקא סופיה 74:84. שמידט קלע 36 נקודות.

אלקבץ "סגר" עם מכבי ת"א

מאת מנחם בלום

ראובן אלקבץ החל להתאמן במכבי ת"א. אתמול סגר את תנאיו הכספיים עם ראשי הקבוצה ונותרו רק דברים לסיום בין הנהלות מכבי ת"א ומכבי יבנה.

נודע, שמכבי יבנה רוצה שני שחקנים תמורתו שאחד מהם יהיה שוער נבחרת הנוער גבי אלבז, מכיוון שפרדי לסנר שוער הקבוצה הורחק משישה משחקים. אלקבץ שהובא כדי לחזק את ההגנה של מכבי ת"א לא יוכל לשחק השבת מפני שעוד לא נרשם בהתאחדות, אך במכבי מקווים שיוכל להשתתף במשחקים החל מהמחזור הבא.

ארז – קרן להשקעות משותפות בנאמנות
הודעה על אסיפה של בעלי היחידות בקרן

ניתנת בזה הודעה שאסיפה כללי של בעלי היחידות בקרן הנ"ל תתקיים ביום 13.11.88 בשעה 10.00 בתל־אביב, ברחוב יהודה הלוי 62, קומה ג' באולם הישיבות.
באסיפה יתבקשו בעלי היחידות לאשר השינויים בהסכם הנאמנות כפי שפורטו בכתב התיקון להסכם הנאמנות.
את נוסח כתב תיקון הסכם הנאמנות המוצע ניתן לקבל במשרדי מנהל הקרן ברחוב יהודה הלוי 62, תל־אביב.
על בעלי היחידות אשר תעודות ההשתתפות שלהם מופקדות בבנקים הרוצים להשתתף ולהצביע באסיפה, לבוא לאסיפה עם אישור הבנק בדבר התעודות המופקדות.
על בעלי היחידות, המחזיקים תעודות השתתפות ברשותם והרוצים להשתתף ולהצביע באסיפה, להפקיד את תעודות ההשתתפות אשר ברשותם 48 שעות לפני מועד קיום האסיפה, במשרדו של מנהל הקרן.
אם בתום מחצית השעה מן המועד שנקבע לאסיפה לא יהיה מנין חוקי, תידחה האסיפה ליום 20.11.88 לאותה שעה ולאותו מקום.
אם בתאריך הנ"ל לא ימצא מנין חוקי כעבור חצי שעה מן המועד שנקבע לאסיפה, יחשב כל מנין למנין חוקי.

מנהל הקרן: פועלים – קרנות נאמנות בע"מ.
הנאמן: בנק הפועלים בע"מ.
בנק המזרחי המאוחד בע"מ.

פועלים-קרנות נאמנות

הלוח הכללי ידיעות אחרונות הלוח הנפוץ ביותר
דבר ראשון בבוקר

עסקים

מכוניות

הצעות עבודה

רוצים לקנות

רהיטים

הלוואות

ריפוי והרזיה

חיבה

ריפוי והרזיה

פוליש ונקיון

ירושלים

ריפוי והרזיה

בתי אבות

שונות

הבראות

"MEMBERS CLUB" ● ללקוחות איכותיים... לעלות ברמה 03-265284-5 (5989)

דרושה
בתבנית מנוסה
ודרמיל 4.5
למשרה מלאה
03-5371166-7-8-9

לרשות מוניציפלית במרכז הארץ
דרוש
מהנדס מועצה
שיכהן גם כמהנדס ועדה מקומית לתכנון ובניה
מועמדים בעלי נסיון מוניציפלי יגישו מועמדותם בכתב יד תוך פרוט נסיונם לת.ד. 6318 תל־אביב וזאת עד יום 20.11.88.
– סודיות מובטחת –

תזמורת סימפונית ירושלים
התזמורת מודיעה על משרות פנויות:
קרן־יער (נמוכה)
חצוצרה (Utility)
המבחנים יהיו במשך חודש דצמבר 1988
נא להתקשר אל דן בלייכר, כוח־אדם של. 02-668210, 02-636547 ת.ד. 4640, ירושלים

כוכבים ולילות

בעריכת זאב פרי

50 שנה לליל הבדולח

חמישים השנים שעברו מאז „ליל הבדולח" יצויינו ב„בית התפוצות" ב־10 בנובמבר ביום עיון ותערוכה. יום העיון יוקדש לנושא „יהדות גרמניה בשקיעתה" וישתתפו בו פרופ' **אוטו דה קולקה, ד"ר עדינה מאייר** והרב **יהודה אנסבכר**. במהלך מושב הנעילה, בערב, יוקרנו גם שקופיות על בתי כנסת בגרמניה שנהרסו באותו יום וקטעי סרטים על התקופה.

באותו יום תיפתח ב„בית התפוצות" גם מיני־תערוכה „בתי כנסת בלהבות" המציגה צילומי שריפתם של בתי הכנסת בגרמניה. התערוכה תהיה פתוחה במהלך חודש נובמבר.

בתמונה: שריפת בית הכנסת באורניינבורג שטראסה, ברלין, בליל הבדולח.

חדש על המסך

„שוטר בג'ינס" ו„פסים וכוכבים". מסוף השבוע בבתי הקולנוע.

המשטרה, שומרת החוק והסדר, היא בעצם מושחתת ופושעת, אומרים לנו בסרט *„שוטר בג'ינס"*. המדובר במשטרת ניו־יורק. סוחר סמים, הנאשם ברצח שוטר, טוען כי הלה בעצם ניסה לשדוד אותו. עורך הדין הנשכר להגנתו (פיטר וילר) נעזר בשוטר ההגון היחידי הנוהר במקום (פפ אליזונדו). השניים יוצאים במסע לגילוי האמת ונקלעים לסחרחורת מרדפים והתקלויות עם העולם התחתון. לתוספת סיבוך משמשת חברתו־לשעבר של עורך הדין כקטיגור.

הסיפור מבוסס על ידיעה שקרא במאי הסרט, ג'יימס גליקנהאוס, בעיתון. הסרט צולם כולו בניו־יורק.

★

„פסים וכוכבים" הוצג בפסטיבל הקולנוע האחרון בחיפה ועכשיו יוצא להקרנה מסחרית. קומדיה מטורפת המבוססת על ספר רב־מכר שכתב ויליאם בויד וביים מאט אקינגר („קאל", „חודש בכפר") והמבוססת על המפגש בין שתי תרבויות, זו הבריטית מול האמריקאית. שפה אחת, אבל פערי תקשורת גדולים.

הגיבור הוא מומחה לאמנות בשם הנדרסון דורס (דניאל דיי לואיס, „הקלות הבלתי נסבלת של הקיום", „מכבסה יפהפיה שלי"), בריטי המבקש להיות לאמריקאי לכל דבר. הוא מגיע לניו־יורק למשרה בבית מכירות פומביות ויוצא לדרום בעקבות ציור של רנואר. הוא מגיע לאחוזת משפחת גייג', שם הוא מוצא את ראש המשפחה (האריי דין סטנטון), בתו המשימה עצמה עיוורת, בנו הבכור המבקש להידמות לאלביס פרסלי, השני הזוי עדיין במלחמת וייטנאם בה לא השתתף כלל והצעיר, סתם מטורף. המכונית שלו מפורקת בידי הבן הצעיר, ארוסתו מגיעה למקום יחד עם אהבתו החדשה, בתה של ארוסתו מחליטה להינשא לגייג' הצעיר, גנגסטרים רודפים אותו, הוא בורח מהם כמעט־ערום. האם הפך לאמריקאי?

אמרנו כבר קומדיה מטורפת. וצריך להוסיף עיר מטורפת, ניו יורק. זו שמצטיירת בסרט היא עיר של פרנואידים, של מטורפים, של ריקנות, של פחד מפני שוד. האמריקאים בדרום אינם טובים מהם. מבקשים שעשועים אפילו בבית המלון הגדול באטלנטה שם חוגגים אחר צהריים בסגנון אינדיאני ומגיעים למפליות בסידות קאנו. בכל שולט הדקדנס והטירוף. והדבר האמיתי היחידי הוא, כפי שמגדיר מדריך הסיף של הגיבור, להתמודד עם הזבל ולהתגבר עליו.

ורדה צימרמן

„שוטר בג'ינס"

מחול

חמורים עובדים קשה

„חמורים": ניר בן־גל וליאת דרור.
מוסיקה: אורי וידיסלבסקי; עיצוב: יעל פרדס.

בתוכניתם החדשה „חמורים", שהוצגה בתיאטרון „נוה צדק" התמקד צמד הרקדנים־כוריאוגרפים ניר בן־גל וליאת דרור בתיאטרון־מחול המשלב מינימליזם בדינמיקה אגרסיבית. שידרו אותם היטב התאורה המרשימה של ההולנדי יהודה־איימאאיקר והמוסיקה המקורית של אורי וידיסלבסקי. לאחר הצלחתם בשנה שעברה עם יצירתם „דירת שני חדרים" נשארה תלויה ועומדת השאלה האם יוכלו לשמור על הקיים ולהמשיך לחדש בתכנית נוספת, תוך מספר חודשים. „חמורים" מצביע „כן". עדיין נשמרו התבניות המודולריות מהעבודה הקודמת אך במבנה מורכב יותר. בן גל ודרור עובדים על מודוסים מתוחכמים המתפתחים באופן איטי ומתקדמים הלאה בווריאציות משתנות ונרכבות אחת מקודמתה. מבנה העל של היצירה מביא תחביר ברור ושקול הבנוי על ניפוי קפדני וחמור.

כמו באגדה על סיזיפוס, פעילות נמרצת לא בהכרח מביאה להתקדמות. עבודה, מאמץ, מלחמת קיום, עימות כוחות סוגרים מעגלים אינסופיים של אין מוצא. חילופי תפקידים שמקורם בסטריאוטיפים חברתיים, משמשים להדגשת חוסר האונים, ומותירים אותנו עם שאלות בלתי פתירות. יחסים בין המינים, תפקידי גבר־אישה מקבילים ביצירה ליחסים בין עמים. מבחינה זאת יצירתם „חמורים" מטפלת בכלל ולא בפרט, באמצעים בנאליים אך באופנים מתוחכמים. אופן הטיפול בחילופי התפקידים ושינויי מערך הכוחות *של חזק־חלש, שולט־נשלט, קל־כבד הופכים את יצירתם זו לאחת* החשובות שנוצרו בארץ בשנים האחרונות. הביצוע המקצועי של כל מרכיבי הבמה תורמים גם הם לתחושה של יצירה בשלה ובוגרת.

יש כמובן יתרון בלתי רגיל בעבודה שהם רוקדים את עצמם. אין פה הפסד חומרים של העברה מכלי לכלי, כמו שיתכן בעבודה של כוריאוגרף עם רקדן אחר.

„חמורים" מביא אלינו ערכה שלמה. יוצר ומבצע בחבילה אחת. מבצע – שהוא גם הבמאי וגם עין מבקרת, מכשול גבוה שהשניים דילגו מעליו בהצלחה.

אורה ברפמן

„פסים וכוכבים"

ה„טריביון" על תערוכות בישראל

ה„הראלד טריביון" מקדיש, באחד מגליונותיו האחרונים, ארבעה עמודים לעולם האמנות הבין־לאומי לקראת „פתיחת העונה". גם ישראל זוכה שם לאיזכור. הנושא, תערוכות במוזיאון ת"א, שעדיין לא זכו לפרסום מפורט כאן. ה„טריביון" מוסר על תערוכת פסלים מודרניים מאוסף של איש העסקים הטקסני ריימונד נאש. התערוכה הוצגה בדאלאס, מאדריד ופירנצה ובתחילת השנה האזורית תגיע גם לתל־אביב.

באפריל, מדווחים, תיפתח במוזיאון תל־אביב תערוכה בשם „לחיות עם החלום" והיא תציג את ההסטוריה של החלום הציוני והתפתחותו בעבודות אמנות, צילומים ומסמכים.

ארבעה סרטים לג'סיקה לאנג

לאחר הפוגה של מספר שנים הורת השנה ג'סיקה לאנג להופיע על המסך, בשלושה סרטים. האחרון הוא *„גברים אינם עוזבים"* אותו מביים פול ברוקמן, שהיה גם שותף לכתיבת התסריט. לאנג מגלמת בו אשה בת המעמד הבינוני המנוך, אם לשני בנים, המתמודדת עם מותו בתאונה של בעלה. לפני כן צילמה שני סרטים: האחד *„הצפון הרחוק"*, שאת תסריטו כתב ואותו ביים סם שפרד והוא מספר את סיפורה של אשת קאריירה שגדלה במינסוטה וחוזרת לצפון ארה"ב בעקבות תאונה של אביה. הסרט השלישי נקרא All American Everybody's בבימוי של טיילור הקפורד ובו מגלמת לאנג אישה בת 47 המתמודדת עם חייה. סרט נוסף נמצא בתהליך מתקדם, סרט בבימוי של קוסטה גברס בו תגלם לאנג את דמותה של עו"ד לעניינים פליליים.

בכורה בתיאטרון ה„קאמרי" יעלה הערב המסך על „הריון" – מחזה מאת **גורן אגמון** בבימוי **איציק וינגרטן**. וינגרטן מספר על המחזה: „המדובר בזוג שהכיר במסיבה, המשיך את ההיכרות ללילה. הוא סטודנט לארכיטקטורה, ישראלי הלומד בניו יורק. היא מנצחת. האשה נכנסת להריון. מתלבטת אם להפיל או לא. ההריון מפריע לה, גורם לה בחילות, מעמיד בסימן שאלה את השתתפותה בתחרות חשובה. הוא מתעקש על שמירת ההריון אבל לא יודע ליצור את הקשר עם הגיבורה. הוא בורח חזרה לניו־יורק, היא רודפת אחריו לשם. בסופו של דבר היא אינה מוותרת על הנינוח; ומגיעה לתחרות, בחודש התשיעי להריונה.המדובר בשני אנשים החיים בעולם משלהם, סגורים מפני העולם החיצוני, ואין במחזה אף מילה על המתרחש מסביב. על בעיות עכשוויות ישראליות. שניהם מנותקים. עוסקים ביצירה וסגורים בתוך עצמם. שניהם פוחדים מקשר, מהתחייבות. הגבר לומד להכיר את עצמו באמצעות היחסים הללו, ומגיע למסקנה שבעצם כלל אינו נמשך לארכיטקטורה. הסיטואציות הנוצרות בסופו של דבר מצחיקות".

בנוסף לשתי הדמויות המרכזיות הללו, אותן מגלמים **עופרה ויינגרטן ורמי ברוך** (בתמונה), מופיעות שתיים נוספות במחזה. **אבי טרמין** מגלם את ידידה של המנצחת, האוהב אותה ומציע לה נישואין **ונתן** מגן כאביו של הסטודנט.

המוסיקה בהצגה היא משל בטהובן ושוברט אך גם מוסיקה מיוחדת שנכתבה על־ידי **אלדד לידור**. את התפאורה עיצבה **פרידה שוהם**.

סולן מארה"ב ב„עבודת הקודש"

זמר הבריטון האמריקאי ריצ'ארד קון ישיר כסולן, בקונצרטים הקרובים של התזמורת הסימפונית ירושלים, בביצוע האוראטוריה „עבודת הקודש" של בלוך, מיצירותיו המקהלתיות הגדולות והחשובות של המלחין היהודי. קון, יליד פלורידה, כיום תושב שיקאגו, מרבה להופיע עם התזמורות הנבחרות בארה"ב ובבתי אופרה יוקרתיים. הוא גם מכהן כחזן ראשי של „עדת ישראל" בבית הכנסת בגלנקו, אילינוי. זהו ביקורו הראשון בישראל. על הביצוע בהשתתפות שלוש מקהלות ישראליות („רינת", האקדמיה למוסיקה בירושלים ו„זמירי"), ינצח סטנלי ספרבר, המנהל המוסיקלי של מקהלת „רינת" והתזמורת הסימפונית חיפה, שכלל בקונצרטים גם את הסוויטה „עולמו של ילד" מאת המלחין הישראלי אהרון הרליפ (שבוצעה לראשונה בעונה שעברה בסינפונייטה הישראלית) ואת הסימפוניה השמינית של בטהובן.

י.ד.

קונצרט

יצירה כחשיפה עצמית

לסיום כיתת האמן לחלילנים ולהרכבי כלי־נשיפה (במרכז המוסיקה ירושלים), בהדרכת החלילן האמריקאי סמואל ברון (מבית הספר ג'וליארד בניו־יורק) התקיים, ביום חמישי ה־27 באוקטובר, קונצרט במתכונת מגוונת. ברון הוא חלילן מנוסה, בעל תרבות נגינה שסימן ההיכר שלה – בהירות ודייקנות. לאו דווקא טכניקה מרהיבה לשמה (ביצירות סולו של דביסי ובריו). בהשמעת יצירות מאת באך, פולנק וקופלנד נעזר בכישוריה המצויינים של הפסנתרנית מיכל טל. הצ'לנית אריאלה מרגלית הצטרפה בהצלחה לביצוע הבכורה של „עד עולם אתכה", שלישיה לחליל, צ'לו ופסנתר, שחוברה בהזמנת ברון, על ידי המלחין הישראלי עודד זהבי בן ה־27, שזכה כבר להכרה בזכות כמה יצירות קודמות הבולטות בטיבן ובייחודן המקורי. זהבי הוא, ללא ספק, אחד המלחינים הצעירים המעודדים בצדק שימת לב מיוחדת. נראה בהחלט שיש לו מה לומר ואמירתו נובעת ישירות וללא חמקמקות והתחכמות לשמה. הוא אינו מקל על מאזיניו. בו בזמן המוסיקה שלו, בדרך כלל, אינה כה מסובבת לקליטה. ליצירתו החדשה יש אופי אישי של מעין חשיפה עצמית. מהאזנה ראשונה וחד־פעמית התרשמתי מהחיוניות הרעיונית, מעוצמת הביטוי וכן מהשליטה המקצועית האמינה בעיצוב הצלילי ובפיתוחו שיש בה מידה רבה של דמיון והעזה. אירגון החומר המוסיקלי אמנם מחושב יפה אבל, במסגרת הכללית, של היצירה, נוצר רושם חזק שהמלחין השכיל גם למזג במקוריות – משמעת וחופשיות. נקודת תורפה היא הנטיה להאריך שלא לצורך ולחזור על כמה רעיונות, ללא ציזוק משכנע, על חשבון הבעה החלטית ומרוכזת. החליל נוצל במידה ניכרת של הבנה רב־צדדית. כמה צירופים של הצ'לו והחליל הפתיעו בחדשנותם. זהבי, המשתלם כיום בארה"ב, נמצא למעשה ב„ראשית הדרך" כמלחין. השלישיה שבוצעה במקצועיות, על ידי שלושת המוסיקאים, היא בבחינת ניצן מבטיח נוסף ביצירתו. נותר לחכות בסקרנות ליצירות נוספות, מסוגים שונים, שיעניק למאזיניו ולאלה העוקבים אחר התפתחותו כמלחין. הרק מזה אני מצפה שתימצא הזדמנות לשוב להשמיע בהקדם, בקונצרט פומבי, את „עד עולם אתכה".

ישראל דלינה

שידורים

טלויזיה

חינוכית

08.00 עד כאן רצף דפי הטלטקסט.
08.05 שעת כושר.
08.15 מושגי יסוד ביהדות על מזוזות (כ).
08.40 בלי סודות: א' – ח'.
09.00 אנגלית (ו').
09.15 פרפר נחמד חורים חורים (כ).
10.30 תולדות הישוב: ארץ מולדת בעיר ובעמק (כ).
11.00 אנגלית (ה').
11.20 ערבית מדוברת בית אבו גמיל.
11.35 אנגלית (ה').
12.00 מדעי הטבע (על־יסודי) – אלקטרונים מצוירים.
12.25 אנגלית (ט').
13.00 תולדות ישראל רמת"ל 2.
13.30 מוסיקה; קולות הצלילים צלילי המיתרים.
14.00 עד כאן: רצף דפי הטלטקסט.
14.05 מושגי יסוד ביהדות: וקשרתם לאות (תפילין) – המשדר עוסק בהנחת תפילין; טעמיה במחשבה היהודית, דרכי עשייתם של התפילין במשך כל הדורות וחשיבותה של מצוות תפילין בעיני יהודים בתקופות שונות (כ).
14.30 קשר משפחתי (ש.ח. מיום ב' ה־31.10.88) (כ).
15.10 רחוב סומסום מפגשים מן הסוג הקיפודי ברחוב סומסום! והרבה מיסתורין ברחוב.
15.40 שעת כושר.
16.00 זהראה שידור חי.
17.00 ערב חדש.

כללית

17.30 **סמוך עלי** – סידרה חדשה לצופים הצעירים בהשתתפות ישראל גוריון וילדים. באמצעות סיפור, משחק וסרט אנימציה יקבלו הילדים הכוונה להתנהגות בטוחה ונבונה בנושאים כמו: איך להזהר מסכנות, איך להשמר מזרים, איך לעמוד על הזכות לומר לא, איך להתנהג כשאתה לבד בבית. מטרת התוכנית ליצור אצל הילדים מודעות לסביבה ובטחון עצמי להתמודד באחריות עם בעיות שונות. מומלץ למחנכים והורים עם ילדיהם.
17.55 **הרפתקאות משפחת מוטלי** – (סידרה קומית בריטית חדשה בת 13 פרקים). סירת מוטלי קיימת מאז ימיה של אליזבת הראשונה (המאה ה־16). והיתה משכנה של משפחת אפרור. זה 20 שנה לא גר בה איש – חוץ מחמש רוחות רפאים. בודקין, לצץ אליזבטני המכור לבדיחות גרועות, „הלידי הלבנה", סיר פרסיס אפרור, סיר גנרל בורג' אפרור ומאט, הנער – היחיד היכול לצאת מהסירה, ולהזהיר את השאר מסכנות וטרדות שונות. בתפקידים הראשיים – ארתור אינגליש, פרדי ג'ונס ושילה סטיפל. הפיק וביים – קונסטין לורנס (עברי־ערבי).
18.25 **הגיע זמן לשון** – הפעם בפינה הלשון על „כותל המערה והכותל המערבי".
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 **בחירות 88** – לקראת מערכת הבחירות 88 הכינה הטלוויזיה הישראלית סרט בשפה הערבית הפורש את תמפה הפוליטית של ישראל 88 על כל גווניה, תוך תיאור המהלכים של כל המפלגות. הסרט צולם במשך 3 חודשים בכל רחבי הארץ והוא מנסה לשרטט גם את התהליך הדמוקראטי, ואת הפעילויות של המועמדים בניסיונם להגיע אל הבוחר בין בחוגי בית מצומצים ובין בעצרות עם גדולות.
19.30 חדשות (ערבית).
20.00 כותרת מבט.
20.02 מבט ספורט.
20.50 **הגיע זמן לשון** – בפינת לשון השבועית על „מציות ומאמר".
21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדירי שירות.
21.35 **בלוז לכחולי המדים** – שם הפרק: „פרי עץ רעיל". פוריל מוצא עצמו בעימות עם חברתו, התרבות המחוזית, בבית המשפט, משום שאנשיו עצרו חשוד שלא לפי הנהלים. כן הוא טכנס למנוע התקלחות מחודשת של מלחמת הכנופיות בעקבות רצח נערה (עברי־ערבי).
22.20 **תבוא מלכותך... ייעשה רצונך** – סרט תעודה בשני חלקים. בשנים האחרונות התחזקה מאד התנועה הנוצרית פנדמנטליסטית בארה"ב, שאנשיה מאמינים בכל מלה ומלה שכתובה בתנ"ך כפשוטה. תנועה זו כבר משפיעה על מדיניות החוץ והפנים של ארה"ב – ולמנהיגיה גישה לאגף הימני של המפלגה הרפובליקנית. יש להם מאות תחנות רדיו וטלוויזיה המטיפות נגד „שדים" כמו: חינוך חינם, זכויות האישה, הפלות וטלוויזיה מסחרית, ובעד עונש מוות ונשק אטומי. הפיק וביים: אנתוני תומס. (חלק ראשון): „תבוא מלכותך" – מעקב אחרי גידולה של התנועה, מראשיתה בדרום העמוק עד להשתלבותה בארמים העיקריים בפוליטיקה האמריקאית. (עברי־ערבי).
23.10 **ויילד משתולל** – (פרק אחרון): סטף ורוב נדהמים משינוי באורח חייו של מקס – ביתו מסודר והוא החל לשתות מיצי פירות. מתברר שכל זאת בזכות ידידתו החדשה וונדה. גם לבאבס ידיד – מייק, הם מחליטים לצאת לארוחת ערב ברביעייה (עברי־ערבי).
23.35 *חדשות הלילה.*

ערוץ 2

18.30 „מה נשדר הערב".
18.35 „עולם החי" – הזדמנות נדירה לחזות בדוב הגריזלי, חיית טבע מצחיקה המלאה סתירות – לעתים פחדנית ולעתים אמיצה. דוב הגריזלי כמעט נכחד מן העולם והפך לחיה נדירה (ש.ח).
19.03 „חוקרי ארץ ישראל במאה הי"ט" – תוכנית תיעודית־היסטורית. על גילויה מחדש של ארץ ישראל במאה הי"ט. עד מסעו של נפוליאון לא"י היתה הארץ אזור נידח, בשולי האימפריה העותומנית. בעקבות נפוליאון מגיעים ארצה שורה של חוקרים וסקרנים, המנסים לחקור וללמוד את מפה של ארץ התנ"ך.
19.45 „בקרוב בערוץ 2" – סקירה.
20.00 „אנטארקטיקה" „דגש חוקי" היכרות עם הקוטב הדרומי, (באמצעות צילומים של הצלם ג'ון גורדון). סקירה היסטורית החל מהשנים 1910–13, כאשר אמונדסן וסקוט חקרו את האזור, ועד עתה. כיום נערכים, מחקרים בהשתתפות מדענים מארה"ב, בריטניה, יפן, ניו זילנד ומארצות נוספות הנוטלים חלק בחקר האזור. התוכנית מתמקדת ב־4 תחנות מחקר אמריקאיות הפועלות במשך כל השנה. (ללא תרגום לעברית).
21.05 „שירים ברצף".
21.40 „למות מצחוק" (פרק תשיעי): „קן הקוקיה" לבילי אין לו מעון משלו, בן יוכל לארח את ידידותיו. בילי גר עם דודתו איוי, הבלשנית אחר כל מעשיו... לאחר תקרית בלתי נעימה עם ידידתו האחרונה, מחליט בילי לברוח מהקן החם של דודתו ולמצוא פינה משלו; בלב כבד הוא מספר לה על תוכניותיו, ומגלה כי הדודה לא בלבד שאינה מצטערת על עזיבתו, אף נותנת ברכתה לכך.
22.06 „מה נשדר מחר".

המזרח תיכונית

13.30 חיים אחרים (סידרה); 14.00 מועדון 700; 14.30 התעמלות; 15.00 האזור הדלומי (סידרה); 15.30 הבית המעופף (מצויר); 16.00 שוכני הסלעים (תכנית לילדים); 16.30 סרט „דוביגן קריזו על המרשי" עם טאול מנסי; 17.30 ניו־הארט (סידרה קומית); 19.00 חדשות ערבית; 19.30 חדשות אנגלית; 20.00 סקרקרו וגברת קינג (בלש); 21.00 הדרך לגן עדן (דרמה); 22.00 „קציר הרשע" (סידרה ערבית); 23.00 מועדון 700; 23.30 חיים אחרים (סידרה).

ירדנית

15.50 סרטים מצויירים (ער' 1); 18.15 אלף (ער' 1); 19.00 חדשות בצרפתית; 19.30 חדשות בעברית; 20.30 הצעיר של ביל קוסבי; 21.10 חיפה התחיה (סידרה אמריקאית); 22.00 חדשות באנגלית; 22.10 סרט עלילתי באורך מלא.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – וזלי־סימפוניה ברה; מוצרט: קונצ'רטו לאבוב ק. 314 (ע"ג ת"ק); קרבליה: הפתיחה לאופרה „פרסה"; היידן: קונצ'רטו במי במול מזור לחצוצרה (ע"ג ת"ק); סרסטה: סויטה אלג'ריה אופוס 60 (ע"ג ת"ק); קודאי: „האריי יאנוש" (ע"ג ת"ק).
09.00 צלילי ספרד – אורחים בספרד, מיצירות: הלמסברגר, גלינקה, רימסקי־קורסקוב, שמינד, הוגו וולף, ביזה ורוואל.
10.00 קונצרט בוקר (ע"ג ת"ק) – סיבליוס: טפיולה; סוביק: מוסיקה לכלי קשת; אלגר: קונצ'רטו לכנור אופוס 61; ברליוז: רקויאם.
12.57 פינת השיר – ריינר מריה רילקה: סתיו.
13.00 קלאסיקל.
14.06 מן הסדרטיה – רייכה: רביעייה ל־4 חלילים; הינדמית: סרנדות אופוס 35; צבי סנונית: פרטיטה לכליקשת.
15.00 מפגשים – שיחות, ראיונות, דיונים.
16.00 אתנחתא (שידור חי) מיכל טל פסנתר – בטהובן: סונטה מס' 13 במי במול מז'ור, אופוס 1 / 27; ל. פלס: קטע לפסנתר (1988; בכורה); שנברג: 3 קטעים, אופוס 11; רוול: מראות.
17.30 יום הולדת – ויטבצו בליני (נולד ב־3 בנובמבר 1801).
18.00 אנתולוגיה – בני באך הצעירים.
19.00 רסיטל – עם ניקנור זבלטה נבל – גרנדוס: מחול ספרדי־מזרחי; מוצרט: אדאג'ו ורונדו בדו מינור לנבל, חליל, אבוב ויולה וצ'לו ק. 617; גלינקה: וריאציות על נושא של מוצרט אופוס 45; הינדמית: סונטה לנבל.
20.05 פריזמה מימים עברו.
20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם – המקהלה והתז. הסימפונית של רדיו הונגריה אנדראש ליגטי – קרובינו: רקוויאם; סטרווינסקי: סימפוניית תהילים.
22.00 צלילי הזמן – וילהלם טל (תבנית שניה).
23.00 דור הזהב – אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות; הזמרת מילינה קורסיו – אריות, דואטים ושירים מאת מוצרט, דוניצטי, אופנבאך, רימסקי־קורסקוב ודליב.

רשת א'

15.30 האוניברסיטה המשודרת – „פתרונות לסכסוכים בינלאומיים" והפעם: „הפתרון בגבול המזרחי – משולש או דו־צדדיי" – פרופ' אהרון קליימן.
16.05 ארץ לא נודעת.
22.05 יש לי חלום והפעם: עם הפסיכולוגית ניצה אברבנאל ואיש התיאטרון ד"ר שמעון לוי.

רשת ב'

20.05 שורשים – ענייני פולקלור יהודי.
22.05 ביז ועד.
23.05 משחקי לילה.

רשת ג'

18.06 קול־בו – שבועון פופ.
20.05 צליל מכוון.
21.05 מופע רוק.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

18.05 שעה קלה על כלכלה.
18.45 חמש עשרה קטנות.

צה"ל 1

19.05 יעד משודר – ענייני צבא ובטחון (ש.ת).
20.05 שירי משודרים.
21.30 אוניברסיטה משודרת – סוגיות בפרשנות המקרא בימה"ב – סוגיות ואילוצים אצל רש"י. מרצה: פרופ' עמוס פונקנשטיין.

צה"ל 2

19.05 יומיום מוסיקה.
20.05 צה"ל.
21.57 הודעות לחיילים.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול הציוד האת.

שידורים קבועים

קול המוסיקה

06.02 שעון מוסיקלי.
07.07 מה נשמע.
20.27 פינת השיר.
23.58 פרטים על התכניות.

רשת א'

06.00 התעמלות בוקר.
06.16 והאר עינינו
06.30 סיכום המשנה היומית.
06.50 דף גמרא יומי.
07.30 ישן בעיניך.
08.05 הבוקר מחורה.
09.00 טלרדיו
10.05 פניני בוקר.
11.05 ירוק, ירוק.
12.05 מעורב ירושלמי.
14.06 בראש צעיר.
17.05 צבעי הקשת.
18.06 מגזת ערב.
19.20 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.

רשת ב'

06.00 שמע ישראל.
06.06 השכם בבוקר.
06.53 אור ירוק.
06.57 רגע של עברית.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 סער לשלום.
09.05 ביקור בית.
10.05 כל צבעי הרשת.
11.50 פינת המודעה הקטנה.
12.05 אא בב.
12.50 מה נשמע.
13.05 בחצי היום.
14.06 בת צהוק.
14.30 שירים ושעורים.
16.05 תוצרת הארץ.
17.05 רגעי קסם.
17.51 *לוח מודעון.*
17.55 קראתי ספר.
18.45 היום בספורט.
19.00 היום הזה.

19.35 שירים עבריים.
21.00 מבט לחדשות.
22.58 רגע של עברית.
00.05 זמן תצות.

רשת ג'

06.05 בתורה לאושר.
07.05 שיר בבוקר בבוקר.
09.05 מה, כבר השעה.
10.06 דברים טובים.
11.05 מלאכי הזקה – על הקו.
12.05 אהבה יומיומית.
13.05 רק בימי חול.
14.06 לי ולך.
15.06 חדש, חדש ומחודש.
16.05 פופ 89.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.
05.55 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור.
06.05 אוניברסיטה משודרת.
06.30 פקוחים עין.
07.07 שבע אפס שבע.
08.00 בקר טוב, ישראל.
09.05 על הבוקר.
10.05 שירים עבריים.
11.05 נכון לעכשיו.
13.05 דו רה יומי.
14.05 פסק זמן מוסיקלי.
15.05 שירים לתז.
16.05 ארבע אחר הצהרים.
16.54 באופן מילולי.
17.00 ערב טוב, ישראל.
19.00 מבזק ידיעות.
19.57 הודעות לחיילים.
21.00 מבט לחדשות.
22.05 על הדבש ועלא כיפק.
23.05 עשרים וארבע, היום שהיה.
00.05 ציפורי לילה.
02.00 *לא רוצים לישון.*
05.05 צלילי בוקר.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965

מרחב תכנון מקומי נתניה

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, כאישור של הבניה, שינוי תכנית מקומית הנקראת: "שינוי תכנית/ מתאר מקומית מס' נת/1/557.

אלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 7932 חלקות 15–114, 116–133, 158–164, 166, 170 עד 171–189, 318 עד 321, 09 317 עד 09 גוש 7941 חלקות 9–22, 31, 32, 35, 36, 37, 09 34 עד בהמשך לשדרות בן גוריון.

עיקרי הוראות שינוי התכנית: איחוד וחלוקה מחדש, איתור שטחים לצרכי צבור, קביעת אזור מגורים והמסחר יחודה ישראל אליו, תנועת דרכים, ביטול דרכים קיימות, הדרעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בי.פ. מס' 2823 השכ"ב ע"מ 2088 ובעיתון בוקר הנושה, מתאריך 26.5.82 ובעיתון ערב מעריב תאריך 26.5.82, בשפה העברית ובעיתון בוקר דבר מתאריך 26.5.82.

שינוי התכנית האמור בזמה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

דב שיש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז המרכז

18.10.1988

קולנוע

■ תל־אביב

אסתר: ניקו 9.50, 7.30, 5.00
אדיל: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.15, 5.45
אלנבי: המעקלים 7.15, 9.30
בית ליסין: לול 23.15
בן־יהודה: פרסידיו – המקום השמור בעולם 9.30, 7.15, 5
בירידוך: ההגיגה של באבט 9.45, 7.30, 5
גת: בוקר טוב וייאטנם 9.45, 7.20, 5
דיזנגוף 1: קפה בגדאד 9.30, 7.30, 5, 3, 1, 11
דיזנגוף 2: פקין בלוז 9.30, 7.30, 5, 3, 1, 11
דיזנגוף 3: כפר קטן שלי 9.30, 7.30, 5, 3, 1, 11
הבלה: ביג 9.30, 7.10
היכל־ביאליק: מגלה את אמריקה 9.30, 7.30
הוד: פקט 24.00
הוד: אקשן ג'קסון 9.30, 7.15, 5
הסינמטק הישראלי: 5.00 הרצאה בנושא „אוריביב מסורתי – גב' תרזה קוגלר

7.00 שובו של מרטין גר
9.30 מותה של מריה מאליברן
הקולנוע (בית ציוני אמריקה) 4.15, 7.00 הפרטיזנים מוילנא
9.30 שכלול
214.00 ביקל גרים
חן 1: מת לחיות 9.50, 7.20, 5, 2.30
חן 2: פרנטיק 9.50, 7.30, 5
חן 3: ללא מעצורים 9.50, 7.30, 5.00
חן 4: בעל בהשאלה 9.50, 7.30, 5, 2, 11
חן 5: לסגיזר באהבה 9.50, 7.30, 5.00, 2.00, 11.00
לב 1: החיים הם נהר ארוך ורוגע 22, 20, 17, 14
לב 2: הסוער (בכורה ארצית) 14.00, 17.00, 20.00, 22.00
לב 3: בגלל המלחמה ההיא 14.00, 17.00, 20.00, 22.00
לב 4: הנסיכה הקסומה 14.00, 17.00, 20.00, 22.00
לימור: צבעים 5.00, 7.15, 9.30
מוגרבי: סגור
פריזאון: קיץ אצל סבא 9.30, 7.15, 4.30
מקסים: מגלמה בלי ברשה 9.30, 7.30

מוזיאון (לשעבר אלנבי): המעקלים 9.30, 7.15
סיילת 1: מעריצה צמודה 9.40, 7.15, 5
סיילת 2: מגלה את אמריקה 9.50, 7.00, 4.45
סיילת 3: שם המשחק 9.30, 7.15, 5.00
סטודיו: סגור
פאר: צל הטוס 9.30, 7.30, 5
פריז: לידי איינ' 12, 2, 4, 7.15, 9.30
11.30 בעקבות הטרף
המגדים של אלכס 23.30
צפון: טאקר – האיש והחלום 9.30, 7, 4.30
שחף: מרדף חצות 9.30, 7.00, 4.30
תמוז – רמת־אביב: עיניים שחורות 9.40, 7.15, כל מה רצית לדעת על המין ולא העזת לשאול 24.00
תכלת: הקומיסרית 9.45, 7.30, 5
תל־אביב: טרור ברחובות 9.30, 7.15, 5

■ ירושלים

איטמריה 1: ההגיגה של באבט 9.30, 7.15, 5
איטמריה 2: כמעיין המתגבר 9.30, 7.15, 5
איטמריה 3: הפתיחה בקרוב
איטמריה 4: הפתיחה בקרוב

אדיסון: מת לחיות 9, 6.45, 4.30
אורנה: ניקו 9.00, 7.00, 4.30
אור 1: הנסיכה הקסומה 9, 7, 4.30
אור 2: פרנטיק 9.00, 7.00, 4.30
אור 3: ללא מעצורים 4.30, 7.30, 9.30
אור 4: מגלמה בלי ברשה 4.30, 7.00
הקיסר האחרון 8.45
אור 5: הגליוד בשחור 4.30, 7.30, 9.30
בית אגרון: 5.30 ברי לינדון
8.15 משהו שונה לגמרי
22.00 השור מנגב מסור
24.00 העד
7.00 בירדי
9.15 ברי לינדון
22.00 משהו שונה לגמרי
גיורלה: בוקר טוב וייאטנם 9.15, 7, 4.30
כסית: מרדף חצות 9.00, 6.45, 4.30
מיטשל: פסרגייסט 9.00, 7.00
סמדר: אהבנו כל כך 9.15, 7.00
עדן: אקשן ג'קסון 9.00, 7.00, 4.30
רון: ביג 9, 7, 4.30
תיאטרון ירושלים: קפה בגדאד 7.00, 9.30
9.30, 7.00 טאקר – האיש והחלום

■ חיפה

אורה: אקשן ג'קסון 4.30, 7.00, 9.15

אורלי: כפר קטן שלי 9.15, 7.00
אמפיתיאטרון: סגור
ארמון: סגור
חן: ביג 9.15, 7, 4.30
עצמון 1: טרור ברחובות 7.15, 9.30
עצמון 2: קפה בגדאד 7.15, 9.30
עצמון 3: ג'אקר האיש והחלום 4.30, 7.00, 9.15
מאי: מת לחיות 9.15, 6.45, 4.15
קריאטרון: כמעיין המתגבר 9.15, 7.00, 4.30
גשם סגול 23.30
רב אור 1: פרנטיק 9.15, 6.45, 4.15
רב אור 2: שם המשחק 9.15, 6.45, 4.15
רב אור 3: העולם עפ"י גארפ 9.15, 6.45, 4.15
רון: מרדף חצות 9.15, 7.00, 4.30
רב גת 1: בוקר טוב וייאטנם 9.15, 6.45, 4.15
רב גת 2: ביג 9.15, 7.00, 4.30

■ קריות חיפה

סביון: ביג 7.30, 9.15
סביון: עיניים שחורות 9.15, 6.45
סביון: מרדף חצות 9.15, 6.45
בית העם: אקשן ג'קסון 7.00, 9.15
היזבול: החבר של החברה שלי 9.15
ניצן: פרסידיו 7, 9.15

■ אשדוד

צמרת: התיך מבוקש 9.30, 7.15
אשדודה: מת לחיות 9.30, 7.00

■ אשקלון

אסתר: שם המשחק 9.30, 7.30
מאזה: ללא מעצורים 9.30, 7.30
רוזל: מפגש גורלות 9.30, 7.30

■ באר־שבע

חן: פרסידיו 9.30, 7.15
היכל התרבות: חופשה בכפר 9.30, 7.15

■ הרצליה ■ רמת השרון

היכל: מעריצה צמודה 9.30, 7.15
מלון דניאל: אהבנו כל כך 9.30, 7.00
כוכב: 4.30 מק חבר השוב ביותר
7.15 קרוקודיל דנדי
9.35 פרחים בעליית הגג
קרוקודיל דנדי 2 7.15 דור: מגלה את אמריקה 9.30, 7.15

■ חולון ■ בת־ים

ארמון: צבעים 9.30, 7.15
עצמאות: טרור ברחובות 9.30, 7.15, 5.00
מגדל: מת לחיות 9.40, 7.15
ריינה: פרסידיו 9.30, 7.15
סביר: מרדף חצות 9.30, 7.00, 4.30

■ חדרה

תדהר: התיך מבוקש 9.15, 7.00

■ כפר־סבא ■ רעננה

עמל: מגלה את אמריקה 7.00, 9.15
חן: פרנטיק 7.00, 9.15
אורה: סגור

■ לוד ■ רמלה

אורון: סגור
נוה־זוהר: לול 9.15, 7.15

■ נהריה ■ עכו

דיזן: חופשה בכפר 9.00, 7.00

היכל התרבות: פרחים בעליית הגג 9.15, 7.00

■ נתניה

אסתר: טרור ברחובות 9.30, 7.15, 5
סמדריה: בוקר טוב וייאטנם 7.15, 9.30
סקורל באשל – סרט בגרמנית 5.00
שרון: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.15, 7.00
רוזר: 7.15, 9.30 החיים הם נהר ארוך רוגע

■ עפולה

מוסדהרוך: מגלה את אמריקה 9.00

■ פתח־תקוה

היכל 1: מרדף חצות 9.30, 7.00, 4.30
היכל 2: טרור ברחובות 9.40, 7.15, 5.00
היכל 3: התיך מבוקש 9.40, 7.15, 5.00
שלהב: נעורים בהשאלה 9.30, 7.30

■ ראשל"צ ■ רחובות

בית העם: אהבנו כל כך 7.15, 9.15
חדר: מת לחיות 7.00, 9.15

חן: פרסידיו 7.15, 9.15
ג.ג. רון 1: מרדף חצות 9.30, 7.00, 4.30
ג.ג. רון 2: ביג 9.30, 7.15, 5
ג.ג. רון 3: שם המשחק 9.30, 7.15, 5
נעמן: מת לחיות 9.30, 7.00
ראשון: מגפיים להוהים 9.30, 7.00

■ קרית אונו

מתנ"ס: 7.00 המשימה מיאמי
9.15 היזור גדולי

■ קרית שמונה

שגיא: משודרים ודושות 9.00, 7.00

■ רמת־גן וגבעתיים

ארמון: מת לחיות 9.45, 7.15, 5
ארמון: סגור
לילי: ההגיגה של באבט 9.30, 7.30
הדר: טרור ברחובות 9.30, 7.15, 5
רב גן 1: בוקר טוב וייאטנם 9.50, 7.00, 5.00
רב גן 2: פרנטיק 9.50, 7.20, 5
רב גן 3: בעל בהשאלה 9.50, 7.30, 5.00
רב גן 4: הנסיכה הקסומה 9.50, 7.30, 5
שבטים: מאנגום 9.30, 7.00